Kuruluşun Kutsal Hikâyesi Türklerin Anlatılmamış Serüveni

Türklerin Kutsal Hikâyesi

HEYET - IV

HALİL YAŞAR KOLLU

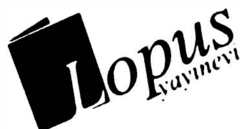
topus

Türklerin Kutsal Hikâyesi

HEYET IV

HALİL YAŞAR KOLLU

Yayıncı Sertifika No	017954
Genel Yayın Yönetmeni	Ergin Yalçın
Editör	Ömür Aktaş
Sayfa Tasarımı	Ahmet Çevik
Kapak Tasarımı	Betül Akyar
1. Baskı	Şubat 2020
ISBN	978-605-7948-29-8

Baskı Cilt: Ayrıntı Basımevi
Ostim Mah. 28. Cad. 2284 Sok.
İvedik Organize Sanayi Bölgesi 105/A
Yenimahalle/Ankara
Matbaa Sertifika No: 13987

Lopus Yayınları® 2020
Uyanış Mah. Itri Cad. 57/A
Keciören/ANKARA

TÜRKLERİN KUTSAL HİKÂYESİ

HEYET IV

Halil Yaşar Kollu

Bismillahirrahmanirrahim

-Nasıl yani, bu Türk Hakanı bir peygamber miydi?

-Hayır evlat sadece o değil, aynı zamanda *Oğuz* sıfatını taşıyan herkes Türklerin peygamberiydi.

-O zaman *Oğuz* ismi bir ad değil, peygamber kelimesinin Türklerdeki eş anlamlısı...

-Aynen öyle evlat.

-Tamam bunu anladım ama Kur'an-ı Kerim'de geçen ve komutan olarak da bilinen Zülkarneyn Aleyhisselam, senin anlattığın Türk Hakanı ile nasıl aynı kişi oluyor?

-Elimizdeki kaynakları ve bulguları birleştirince oğul, ikisinin de âdeta aynı hayatı yaşadığını görürsün.

-Hakikaten kaynaklar olmasa inanması zor bir durum ama benim kafama bir şey daha takıldı.

-Dur evlat, dur. Konu dağılmadan önce sana baştan her şeyi teker teker anlatayım. Bize gelen Türk peygamberlerini, Mete'den önceki anlatılmamış öykümüzü, Türk tarihinin belki ilk defa duyacağın sırlarını, Türklerin kutsal hikâyesini sana en baştan anlatayım. Sana sadece Alp Er Tunga'nın değil aynı zamanda Tomris Hatun'un, Mete'nin kutsal hikâyesini, kimi zaman ise ortaya çıkan cesetlerin ve simgelerin sırrını açacağım. Ama önce eline şu kalemi al, sözlerimi iyi not et.

Usta, Hafız'ın içindeki heyecanı net bir şekilde okumuş olsa gerek ki artık konuyu çok da uzatmadan anlatmaya başlayacaktı:

-Türkler, tarihini evlat, kimi zaman dilden dile anlattı, kimi zaman *Orhun Yazıtları*'na kimi zamansa Oğuzname'ye yazdı.

-Ben orada yazılanların efsane olduğunu düşünüyordum.

-Yazılanların kimisi efsane kimisiyse gerçektir. Benim sana anlatacaklarım ise efsanelerin içinden sıyrılmış gerçeklerdir. Sana anlatacağım ilk kişi ise belki ilk Türk değildir ama onu "en büyük Türk" ola-

rak bilecektik. Türklere gönderilen ilk peygamber olmasa da en büyük peygamberlerden ilki olacaktı. İranlılar ona Afrâsiyâb; Herodot, Madyes; Asurlular Maduva diyecekti, biz Türkler ise Alp Er Tunga. Kur'an onu bize Zülkarneyn olarak anlatacaktı. Ve ben ise sana onun hayatını anlatırken bir kahramanın yükselişini değil, bir adamın kahraman olma hikâyesini anlatmış olacağım. Ama önce...

Hafız, Usta'nın ne söyleyeceğini anlayıp tebessümle karşılayarak cevaplayacaktı.

-Önce çayı dolduralım.

Bu sefer en başa değil çok daha öncesine gideceğiz. Ve bu kez sadece bir tarihi anlatmayacak, anlatılan parçaları birleştirip gerçek bir Türk tarihi yazacağız.

"And olsun ki Biz her millete
bir peygamber gönderdik..."
(Nahl süresi, 36. Ayet)

"İslam öncesi Türk tarihinin en büyük
problemi, anlaşılamamaktır."[1]

1 Ahmet Taşağıl, Kök Tengri'nin Çocukları, s. 17.

"Düşmanımız etrafta ocak gibiydi, biz ise ateş..." [2]
Tonyukuk

Tarih, milattan önce 750'li yıllar.

Persler, kazandıkları savaşların gurur verici etkisiyle artık gözlerini bozkırın atlıları olan Türklere çevireceklerdi. Türkler her ne kadar güçlü olsalar da, içlerinde var olan liderlik ruhu sebebiyle olsa gerek, paramparçaydılar. Kader ise yaklaşan savaşta Türklerin tarih içinde yutulup yok edilmesini izlemek için henüz batmamış olan güneşin bakışları içinde yerini almıştı bile. Bu savaş belki tüm Türklere karşı değildi ama Türklerin en büyük obasına karşı açılmış bir savaştı. Bu savaştan sonra artık Türkler ya biat edeceklerdi ya da birer birer ezileceklerdi. İşte bu yüzden olsa gerek, Persler, Türklere karşı yürüttükleri belki

---

2 Muharrem Ergin, Tonyukuk Abidesi-Orhun Abideleri, s. 67.

sayısız seferin en önemli ayağına gelmiş, bir gururla katbekat ordularını meydanda durdurmuş ve askerî bir şölen yaşatmaktaydı. İki Pers askeri diğer askerlerin tezahüratları arasında kıran kırana savaşmaktaydı. Şölenin heyecanı herkesin gözünde okunmakta olup tuttukları tarafın kazanması için isimler haykırmaktaydılar. İşte tam bu sıralarda tüm heyecanı bir anda düşürecek bir olay yaşanacaktı. Kalabalığı atıyla geçerek gelen yüzü sararmış ulak, hızla atından inip kendisini gözleyen bakışların şaşkınlığını önemsemeden Pers komutanının yanına tam duyulmayan bir şekilde yaklaşacaktı. Bu olay her ne kadar askerlerden uzak bir yerde gerçekleşiyor olsa da durumun ciddiyeti meydanda savaşan iki Pers askerini bile yavaşlatmıştı. Çünkü Pers komutanına yaklaşan ulak nefes nefese kalmış bir şekilde "canavarlar" diyordu "canavarlar." Pers komutan bu anlamsız saçmalığı ardı ardına tekrar eden askerin kendisine gelmesini beklemeden yanına gidip omuzlarından tutarak;

-Ne canavarı ahmak adam, ne canavarı?

-Canavar efendim, canavar. Kocaman boynuzları var. Ardında Türkler var.

-Kim, kim bu?

-Efendim canavarlar...

-Canavar diye bir şey yok.

-Efendim ilk defa gördüm; canavar, canav...

Bu ani oluşan fısıltı, durdurulamaz bir şekilde askerlerin içinde de yayılmaya başlayacaktı.

"Canavarlar, canavarlar..." Pers komutan yaşanan şaşkınlığın büyüdüğünü fark ederek yayılan fısıltıyı durdurmak için canavarlar fısıltısını tekrar edip duran ulağın sözünü bitirmesine fırsat vermeden kellesini alacaktı. Her şey bir anda oluşmuştu ama akıllarda bu söz hâlâ yer ediyordu: "Canavarlar!" Kısa bir süre oluşan sessizliğin ardından fısıltılar korku dolu kısa bağrışmalara dönüşecekti:

"Canavar, canavar."

Ne oluyordu? Böyle bir şey olamazdı, canavar diye bir şey yoktu, sadece bir hayal görmüş olsa gerekti. Pers komutan yaşadığı şoku biraz atlatmış olsa gerek, kanlı kılıcını korku salmak adına havaya tutup;

-Canavar diye bir şey yok. Bu adam delirmiş. Herkes şimdi toplansın. Canavar sözünü başka birinden duyarsam...

-Canavaaaarrrr, canavaaaarrr!..

Pers komutanın sözü, atlarıyla koşarak gelen gözcülerin sözüyle kesilecekti:

-Canavaaaarrr. Türklerin canavarı vaaarr...

Pers komutan hayret dolu ve anlamsız bakışlarla gelen gözcülere bakarken, gözcüler hızla orduya yaklaşmaktaydı ve arkalarında oluşan toz bulutu ise artık bu fısıltıyı bir haykırışa çevirmekteydi:

-Canavar, canavar...

Persler ani baskınları hızla savuşturmak için eğitim almış kişilerdi ama Türklerin yaptığı bu ani baskını sadece izliyorlardı. Hem de kendilerine gelmelerini bekleyerek! Çünkü şu an kimse bir düzene girecek durumda değildi. Herkes korku içinde, ne olacağını izlemekteydi. Toz bulutları haddinden fazla yükselirken kendini toparlayan diğer komutanların orduyu düzene sokmaya çalışmasıysa sadece bir zorlama olacaktı. Toz bulutları yavaş yavaş ulakların getirdiği fısıltıları doğrularcasına ayrılmaya ve toz bulutlarının içinden Perslerin ilk defa gördüğü şeyler çıkmaya başlamıştı. Bunlar da neydi böyle, tek boynuzlu, ilk defa gördükleri bir şey. Sayısı ne kadardı derseniz belki çok değildi ama yarattığı korku Pers ordusunun tüm askerlerinin ruhuna işleyecek kadar yeterliydi. Kimsenin anlam veremediği bu yaratıklar koca cüsseleriyle Pers ordusuna yaklaşırken, komutanın acele bir şekilde verdiği ilk emirle Persler yarım yamalak harekete geçecekti.

-Okçulaaaar. Şimdi...

Oklar hedef almaksızın gelen şeylere bırakılırken kimi okun anlamsızca boşluğa, kimininse gelen şeylerin üzerine düşmesi korkuyu daha da artıracaktı çünkü isabet eden oklar gelen şeylerin kalın deri-

lerine zarar veremiyordu. İşin kötü yanı, bu onları daha da öfkelendiriyordu. İsim veremedikleri bu yaratıklar sadece askerleri değil atları da korkutuyordu. Ordunun düzeni artık kaçmak üzere bozulurken Türklerse Perslerin isim veremediği bu yaratıkların ardından atlarla gelmekteydiler. Türkler atlarının gözlerini çaputla bağlamışlardı. Böylece atların önlerindeki yaratıklardan korkmalarını engellemişlerdi. Diğer yandan Türklerin aynı hızla gönderdiği oklar, zaten bozulmuş olan Pers düzenini daha da parçalamaktaydı ki artık savaş çarpışmaya dönüşmüştü. Pers komutan elindeki kılıçla üzerindeki şaşkınlığı atamamasına rağmen düzeni sağlamaya çalışacak ama bu sırada ürken atın şaha kalkmasıyla birlikte yere düşecekti. Komutan kendini toparlayıp anlam veremediği yaratıklardan birinin üzerine gelmesini kılıcıyla engellemeye çalışmak adına konum almışken, karşısındaki canavar durmaksızın hızlanmaktaydı. Kimdi, neydi bu?.. İlk defa böyle bir şey görmüşlerdi. Gerçekten canavar mıydı? Karşısındaki tek boynuzlu canavarın boynuzu kısa olmasına rağmen korkutucu bir heybeti vardı. Kalın derisi sayesinde okların durduramadığı ve saatte elli beş kilometre hızla koşan bu yaratık hızla kendisine yaklaşırken komutan kılıcını havaya kaldırıp vurmak isteyecekti ama sadece isteyecekti. O daha kılıcını yere indirme-

den kendisine yaklaşan tek boynuzlu yaratık, boynuzunu Pers komutanın yüzünü parçalarcasına sıyırıp kafasına aşağıdan saplayacak, boğazından itibaren yüzünü paramparça edecekti. Feci bir şekilde ölümü tadacak olan Pers komutan, kafasının parçalanmasından sonra aynı hayvanın kendisini ezmesiyle daha acı bir şekilde can verecekti. Zaten dağılmış olan Persler komutanlarının ölümüyle artık kaçmaya başlayacaktı. Karşılarındaki ordu belki kendilerinin dörtte biri bile değildi. Ama bu anlam veremedikleri yaratıklar sonları olmuştu. Persler kaçarken Türkler arkalarından kovalamayacak ve bekleyeceklerdi. Sadece bazı birlikler Perslerin anlam veremediği yaratıkların peşinden gidecek ve onlar sakinleştiğinde tekrar kontrol altına alacaktı. Savaş dakikalar içinde sona ererken çok da uzak olmayan tümsek bir yerden savaşı izleyen kişiye yönelecekti gözler. Korkunç bir zekâya sahip olan bir isimdi o.[3] Persler savaş için ona değil başka bir Türk obasına gelmişti ama o, sır gibi tuttuğu planıyla hiçbir zaman yenilgi tatmamış olan dört katı büyüklüğündeki Pers ordusunu bugün acı bir yenilgiyle dağıtmıştı.

-Usta, bu canavar olayı ne yaa?

-Evlat, canavar falan yok. Sadece Perslerin daha önce hiç görmediği bir hayvan var ortada. Perslerin

3 Yusuf Has Hacib, Kutadgu Bilig, Ankara, 1988, c. 2, s. 31.

bahsettiği hayvan, Asya gergedanı. Tabii o topraklarda hiç görülmemiş bir hayvan. Alp Er Tunga, bunu kullanarak Perslerin arasına sızdırdığı casuslarıyla ve ulakların getirdiği haberle "canavar" yaygarasını artırmıştı. Diğer yandan gergedanlar, aslında insanlara saldıran hayvanlar değildir ama henüz yavruladıklarında, kendilerini tehlikede hissettiklerinde ya da kızdırıldıklarında bir saldırgana dönüşürler.[4] Alp Er Tunga bu hamlesiyle aslında algıları yönetecekti. Kendi atlarının gözlerini siyah bir çaputla kapatıp atlarından da bu korkuyu çıkaracaktı. Bu sayede hem algıyı elinde tutacak hem de Persleri savaşmadan âdeta dağıtacaktı. Ve bu olay hafızalarda öylesine yer edecekti ki *Oğuz Kağan Destanı*'nda dahi yer alacaktı. Bildiğin gibi bu destanda Oğuz Kağan'ın bir gergedanı öldürdüğü, onu hizaya getirdiği yazılıdır.[5] Aslında destanda bunun gibi bir olayın anlatılması, akıllarda böyle bir travmanın yaşanmış olmasından ileri gelir.

-Haaaa, bu o zaman *Oğuz Kağan Destanı*'nda geçen gergedan meselesi...

-Aynen öyle evlat. Tabii bu gergedan türü, Asya gergedanıdır. Yani şu anki İran topraklarında görülmez. Elbette Alp Er Tunga, gerçekten korkunç bir

4 Türk Dil Kurumu, *gergedan* maddesi.

5 Bahaeddin Ögel, Oğuz-Kağan Destanı, s. 8.

zekâya sahip olarak bu durumu fırsata çevirmiştir. "Müthiş zekâ" diyerek bir övgüde bulunmuyorum; bu, kayıtlara geçmiş bir gerçektir. İşte bu gerçek bugün muhteşem bir zafer elde etmişti. Tüm askerler gururla zaferlerini Alp Er Tunga'nın adını anarak kutlarken Alp Er Tunga ise şu an yardımına geldiği ve kardeşi olarak gördüğü Türk beyinin vereceği tepkiyi düşünüyordu. Bir hafta önce gönderdiği elçiyle de zaten Türkler arasında konuşulan çağrı aktarılmıştı. Alp Er Tunga iki ay önce aldığı ilahi çağrıyla bunu önce kendi obasına duyurmuştu; daha sonraysa ilk defa başka bir obanın beyini bu çağrıya davet etmişti. O, Türklerin ilk değil ama en büyük peygamberlerinden biri olacaktı. Türkler, onunla beraber kendilerine gelen peygamberlere *yalvaç* diyecek fakat hükümdar olarak gelen peygamberlere ise *Oğuz* diyecekti.

-Neden *Oğuz* dendi Usta?

-Bunun sebebini de ileride sana anlatacağım Hafız. Hatta neden Alp Er Tunga için Zülkarneyn Aleyhisselam dediğimizi de sana olayları anlattıkça açıklayacağım ve Kur'an-ı Kerim'le nasıl örtüştüğünü görmeye başlayacaksın. Ama şunu asla unutma: *Oğuz* ismi bir kişiye ait değildir. *Oğuz*, Türklere gönderilen peygamberlerin içinden hükümdar olan kişilerin aldığı bir isimdir. Normal peygamberler

de gönderildi ki onlara *yalvaç*[6] denirdi. Ama hakan veya bey olup peygamberlik görevi verilip büyük işler başarmış kişiler *Oğuz* ismiyle de anılır oldu. Hatta dur, sonra değil de şimdiden söyleyeyim bunun sebebini: *Oğuz*, öküz isminin değişmiş hâlidir. Tabii bunu hakaret gibi algılama. Misal, burada birine inek dersen kavga çıkar ama Hindistan'da birine inek dersen "haşa tövbe ben tanrı değilim" cevabı gelir. Burada da böyle bir durum vardı. Nitekim bu şu an bile bazı Türk devletlerinin paralarında simge olarak yer almaktadır.

Türkmenistan parası üzerindeki Oğuz simgesi.

Başlığa dikkat. İki boynuz var.

Bu simge evlat, hükümdarlar tarafından kimi

6 Cengiz Özakıncı, Dünden Bugüne Türklerde Dil ve Din, s. 98.

zaman saygıyla anıldı kimi zaman ise *tamga* olarak kullanıldı. Ve bu eski zamanlarda kalmış bir şey değil; yakın tarihlere kadar devam etti; Hindistan'da uzun süre yönetimde olan Türk Şahilerin hükümdarı, tamga olarak hilal altında boğa boynuzu simgesini kullandı.

Hindistan'da uzun süre yönetimde kalmış

Türk Hakanının hükümdarlık simgesi.

Üstte hilal, altta boğa boynuzu.

-Usta bir şey soracağım ama.

-Buyur!

-İlk başta öküz simgesi diyordun şimdi boğa simgesi diyorsun. Orayı tam anlamadım.

Usta, gencin bu sözüne biraz şaşkın bir şekilde gülümseyip;

-Ciddi mi soruyorsun bu soruyu?

-Yani evet de...

-Ulan apartmanda da büyümedin sen, nasıl bilmezsin. Aslında doğru, köy de görmedin ama yine de bileceğini düşünürdüm. Öküzle boğa aynıdır. Kısırlaştırılmış boğaya öküz denir. Kısırlaştırılmamış ise boğa denir. İkisi de aynı hayvan.

-Hadi ya... Ciddi misin Usta?

Usta, gencin bu sözüne kahkahayla güldü.

-Neyse bu cahilliğin güzel oldu, belki bunu da bilmeyen vardır. Sen bilmiyorsan illaki bu konu hakkında da bilgi sahibi olmayanlar vardır.

-Vallahi bilmiyordum Usta.

-Neyse evlat, iyi oldu yine de. Herhâlde durumu anladın.

-Biraz rezil oldum fakat anladım Usta.

Usta, gencin bu sözüne "Hay Allah'ım ya!.." diyerek gülümseyip anlatmaya devam edecekti:

Neyse işte, Alp Er Tunga'ya aslında şimdinin boğa gibi güçlü manasına gelen o öküz sıfatını verdiler ki bu sonra harf yumuşamalarıyla *Oğuz* oldu. Tabii bu sadece böyle kalmadı. Alp Er Tunga güçlendikçe ona güçlü manasında bu ifade verildi. Ve bu evlat, hep devam etti. Türk hükümdarları bu simgeyi kendile-

rinde de kullandılar. Tabii diğer halklar ise ona *Okuz* yani *Oğuz* yerine öküzün boynuzlarından dolayı *iki boynuzlu* demeye başladı. Bizler onu Oğuz bildik, başkaları iki boynuzlu. Peki tahmin et, iki boynuzlu Arapçada ne demektir?

-Zülkarneyn.[7]

-Aynen öyle evlat. Bari bunu biliyorsun. Hafız olmasan bunu da bilmezdin ya sen, neyse... İşte evlat, Zülkarneyn hem iki hayat sahibi hem de *iki boynuzlu* anlamına gelir. Tabii biz sadece buradan yola çıkıp "Alp Er Tunga peygamberdir" ya da "Zülkarneyn'dir" diye yazmadık. Bunun daha geniş sebepleri var fakat biz kaldığımız yerden devam edelim. Zaten anlattıkça ne demek istediğimi çok daha derinlemesine anlamaya başlayacaksın. Ben şimdi konuyu çok da dağıtmadan tekrar hikâyemize döneyim, kaldığımız yerden anlatmaya devam edelim.

Ve evlat Alp Er Tunga zaferi kazanmanın gururuyla olanları izleyip içindeki düşüncelerin cevaplarını bulmaya çalışırken karşıdan sevinçle, ama bir o kadar da gelen elçiyi hiç dinlememiş bir yüz ifadesiyle, Alptuğ Bey yaklaşmaktaydı. Alp Er Tunga, Alptuğ Bey'i sadece bir bey olarak değil kardeş olarak da bilirdi. Bu yüzden hem ilk ona tebliğ etmiş hem

---

7 el-Firuzabadî, el-Kamusu'l-Muhît, Kahire 1332, IV, 257 vd.

de Perslere karşı planını ilk defa ona yardım ederken uygulamıştı. Kardeşim dediği Alptuğ Bey onun tebliğini reddedecek miydi yoksa kabul mü edecekti? Belki cevap saniyeler sonra Alp Er Tunga'nın karşısında olacaktı. Alptuğ Bey yaklaşırken Alp Er Tunga atından inecek ve Alptuğ Bey Alp Er Tunga'ya yaklaştığında hızlı bir şekilde atından inip sanki elçiyi hiç dinlememiş de böyle bir olay geçmemişçesine gayet normal bir şekilde sarılacaktı. Sarılma esnasında Alp Er Tunga Alptuğ Bey'e,

-Elçimden haber aldın mı kardeşim? diye soracaktı.

Alptuğ Bey:

-Aldım kardeşim ama bunu zaferimizi kutladıktan sonra konuşalım. Yaşadığın durumu bir de senden dinlemek istiyorum.

Daha sonra bu kısa süren sarılmalı konuşma, Alptuğ Bey'in çekilmesiyle sona erecekti. Alptuğ Bey'in yüzü gülüyordu. Alp Er Tunga'nın beynindeyse tek bir cümle dolanıyordu: Bu gülümsemenin kaynağı zafer miydi yoksa ilahi tebliğ mi? Bu belirsiz gülümseme ve beklenmedik sevinç dolu sakinlik, aklı sorularla kurcalamıyor değildi. Alp Er Tunga yine de Alptuğ Bey'le beraber Türklerin Perslere karşı ka-

zandığı ilk ama en büyük zaferlerden birini askerleriyle kutlamasına dâhil olacaktı. Bu zafer zaten Alp Er Tunga'nın zaferiydi. Bu özgün deha hem Perslere beklemedikleri bir şok yaşatmış hem de Türklerin kesilen umutlarını tekrar canlandırmıştı. Zaten bu yüzden şu an Pers Sarayı kaynamaktaydı.

"Asıl güç,
gücünü gizleyebilmekte yatar..."

-Canavar mı canavar mı?

Pers hükümdarı Ahura, Hint elçilerinin de bulunduğu yerde tahtından kalkmış, bir sağa bir sola öfkeyle yürümekteydi.

-Hepiniz mi delirdiniz, ne canavarı?

-Efendim, koca boynuzları vardı, bir anda belirdiler; attığımız oklar âdeta sıyırıyordu onları.

-Peki başlarındaki kimdi?

-Efrasiyab'dı efendim.

-Efrasiyab mı? Bu savaşın onunla ne alakası var?

Muhafız bu soruya hiçbir cevap vermeden öylesine bakıyordu. Nitekim Persler bu savaşı Alptuğ Bey'e karşı açmışlardı.

-Usta, sözünü kesiyorum ama bu Efrasiyab Alp Er Tunga di mi?

-Aynen öyle evlat. Persler ona Efrasiyab derdi.[8] Bizler Alp Er Tunga derdik. Aslında ilk ismi farklıydı, sonradan Alp Er Tunga demeye başladık.

-Neden Usta?

-Evlat, bizde nasıl kurt kutsal bir sembolse Perslerde de pars kutsal bir semboldür. Bizde nasıl kurtlar arasında bozkurt en kutsalıysa Perslerde de pars türünün en çetin hayvanı olan tonga kutsal bir hayvandır. Bu tonga zamanla tungaya dönüştü. Biz ise kimi zaman Alp Er Tunga dedik kimi zaman ise Alp Er Tonga.[9]

-Aaa bunu bilmiyordum Usta. Ama bir şey daha soracağım. O zaman bu Pers ismi de pars hayvanından falan mı geliyor?

-Aynen öyle evlat. Nitekim ileride anlattıkça göreceksin. Alp Er Tunga'ya da tonga isminin takılmasının en büyük sebebi bu yaşadığı ve yaşayacağı olaylardır.

-Ama Usta hatırladığım kadarıyla *Alp Er Tunga*

---

8 Nejdet Sançar, Irkımızın Kahramanları Alp Er Tunga, s. 4.

9 Murad Adji, Türk Marşının Farsça Melodisi, Türklerin Saklı Tarihi bölümü.

Destanı'nda anlatıldığına göre, tonga denen bir hayvanla savaştığı için bu isim ona veriliyordu.[10]

-Tamam evlat, zaten destanlar dilden dile değişe değişe geçer. Tıpkı daha sana yeni anlattığım gergedan olayı gibi. Burada da zaten Alp Er Tunga herkesin çekindiği ve güç yetiremediği Perslere karşı mücadele verdiğinden dolayı bu isim ona takılıyor. Yani Türkleri yenip kurtları dize getiren adam diye başkasının övülmesi gibi burada da Alp Er Tunga bunları yendiği için ve ileride yaşayacağı olaylar sonucunda bu isim ona takılıyor. Yoksa ismi Alper idi. Bu ismi şu anda kullanıyoruz zaten.

-Peki bu Alp Er Tunga öldü mü şiiri...

-Hele bir dur evlat, ona en son geleceğiz. Şimdi söylersem sürprizi kaçar. Ama anlattıkça, parçaları birleştirdikçe dediklerimi daha net kavramaya başlayacaksın. Neyse biz konuyu daha fazla dağıtmadan kaldığımız yerden devam edelim. Nitekim evlat, Kral Ahura bu anlamsız durumun belirsizliğini öfkeyle düşündüğü sırada onu izleyen Hint elçi söze girecekti:

-Efendim izninizle muhafıza bir şey sormak istiyorum.

---

10 Alp Er Tunga Destanı.

Tecrübeli elçinin sözüyle Kral Ahura duracak ve ardından oluşan kısa süreli sessizliği bozarak,

-Sor bakalım, diyecekti.

Hint elçi verilen izin sonrası muhafıza döndü:

-Bu gördüğünüz şey gri bir şey miydi?

-Eee, evet.

-Kocaman boynuzu burnunun olduğu yerdeydi değil mi?

-Evet.

-Peki düşman yaya mıydı?

-Atları vardı.

-Nasıl olabilir?.. Buna rağmen sizin atlarınız korktu ama onlarınki korkmadı mı?

-Onların atlarının gözleri bağlıydı.

-Hımm şimdi anladım.

Konuşulanları dinleyen Pers Hükümdarı Ahura, hiçbir şey anlamamış olsa da Hint elçinin yüzünde oluşan hayranlık ifadesi bir şeyler bildiğini gösteriyordu.

-Konuşsana be adam, bunlar ne?

Kral Ahura'nın çıkışıyla elçi, Ahura'ya dönüp;

-Efendim, bunlar canavar değil. Bunlar bizim top-

raklarımızın içinde ve uçlarında bulunan bir hayvan türüdür. Gergedan deriz biz bunlara. Aslında Türk topraklarında da görülse bile Efrasiyab'ın sınırları içinde pek görülmemesi gerek. Ama anladığım kadarıyla Efrasiyab ya bunları duydu ya da başka bir Türk obasından bu bilgileri aldı. Ve sizin bunları bilmediğinizi net bir şekilde bildiği için canavarmış gibi kullandı. Zaten bu hayvanları sadece ordu düzenini bozmak için kullanmış olsa gerek. Fakat şunu belirteyim, bu hayvanlar aslında zararsızdır.

Tam bu sırada elçi unutamadığı o anın korkusundan olsa gerek söze girerek;

-Ne zararsızı, orada dursak hepimizi yerlerdi efendim, dedi.

Elçi bu söze biraz gülümsedi:

-Gergedanlar etle değil otla beslenir. Tam bir bilgim yok ama şu an doğum süreçleri de olabilir. Ek olarak, kendilerini korumak adına da saldırıya geçerler.

Elçi daha sonra tekrar Hükümdar Ahura'ya döndü:

-Efendim, amacım size yalakalık olmadığı için açıkça söylüyorum. Bu gerçekten korkunç bir zekâ. Eğer tedbirli bir şekilde savaşmazsanız bu daha büyük kayıplara sebep olacaktır.

Bu söz sonrası Ahura'nın oğlu Azem kılıcını çekip elçinin boğazına tutarak;

-Karşındaki sadece bir kral değil aynı zamanda bir tanrı. Onunla konuşurken kelimelerini...

-İndir kılıcını!

Ahura'nın oğlunun sözünü yine Ahura kesecekti:

-Elçi haklı. Eline bir fırsat daha verirsek korku korkuyu doğuracaktır.

Azem kılıcını indirse de öfkesini dindiremediği için söze girer:

-Efendim, bana izin verin onu gücümüzle ezeyim.

-Sendeki bu güç değil, öfke. Güçlü olmak istersen düşmandan gücünü gizleyeceksin. Hiçbir yere gitmeyeceğiz. Burada konuşulanlar burada kalacak. Başka birinden bir şey duyarsam bu odadaki herkes ölür.

Ahura bu sözleri söylerken oğluna da bakıyordu. Nitekim bu tehdit onu da hedef alıyordu.

-Peki efendim, ne yapacağız, öylece korkup çekilecek miyiz?

-Benim de istediğim tam olarak bu. Eğer uzun süre saldırmazsak gerçekten korktuğumuzu düşünecek. Daha sonraysa yine aynı hamleyi kullanacak.

İşte o zaman elindeki hamleyi alıp gücümüzle ezeceğiz.

-Ama âdeta gücün tepesine çıkmaları için ona merdiven veriyoruz!

-Evet merdiven veriyoruz ki çıktıklarında çekebilelim. Başka merdiven kullanıp bize bir zarar daha gelmesin.

Ahura ne kadar öfkeli olsa da zekice düşünen bir hükümdardı. Sadece bu kadar da değildi. Aynı zamanda gerçekten çok yetenekli bir kılıç ustasıydı. Bu zamana kadar hiçbir yenilgi tatmamıştı. Bir dahaki savaşta alacağı bir yenilgi kendi sonu olabilirdi. Plan, Alp Er Tunga'nın tuzağı kadar dâhiyaneydi. Alp Er Tunga ve ordusu Perslerin gerçekten bir canavardan korktuğunu düşünecek ve bu rahatlıkla aynı hamleyi kullanacaklardı. Bu hamle başarısız olup gergedanlar etkisiz hâle getirildiğindeyse Perslerin katbekat üstün gücü savaş meydanında Alp Er Tunga ve ordusunu ezecekti. Tek bir şey kalıyordu, o da Alp Er Tunga'nın gerçekten Perslerin canavardan korktuklarına inanmasıydı. İşte bu sıralarda Alp Er Tunga, kardeşim dediği Alptuğ Bey'e kendisine gelen ilahi daveti anlatıyordu.

"Bu Türk beyleri arasında adı meşhur ve ikbali ayan beyan olanı Tonga Alp-Er idi."

Yusuf Has Hacip (Kutadgu Bilig)

Zafer havası geceye taşmış bir şekilde devam ederken sadece bir otağıda herkes sessizce Alp Er Tunga'yı dinliyordu: Alptuğ Bey ve o obanın kutsal isimleri olarak sayılan iki Göksakal... Söze Alptuğ Bey girecekti:

-Haberin, aslında tüm Türk obalarına yayıldı. Duyduklarımızı ise elçinden dinledik. Yaşadıklarını, gördüklerini bir de senden dinlemek istiyorum. Ülgen sana yalvaçlık (peygamberlik) mı verdi? Şu rüyanı bir de senden dinlemek istiyorum.

Alp Er Tunga iki ay sonra kendisine gelen emir doğrultusunda tebliğini ilk defa başka bir obaya aça-

caktı. Kendi obası ona inanmıştı ama o sadece kendi obasına değil, tüm Türklere gönderilmişti. Ve işte şimdi ilk tebliği açma vaktiydi. Artık gecenin sessizliğinden başka kimseden hiçbir ses çıkmıyordu.

-İlk başta rüyamda yirmi sekiz tane alageyik gördüm kardeşim. Hepsi üzerime doğru geliyordu. Daha sonra, yaklaşmışlarken bir anda önümde durdular. Bir süre öylece onlara bakıyordum ki aralarından bazıları önümde eğildi. Diğer geyiklerle ise savaşıyordum. Bir süre sonra her yer tekrar sisle kaplandı. Ardından yirmi dört tane alageyik önümde diz çöktü. Daha sonra boynuzları büyümeye ve ağaç dalları gibi oluşmaya başladı. O dallar daha da büyüdü ve kayın ağacı hâline geldi. Daha sonra geyikleri göremez oldum. Sadece kayın ağacını görüyordum. Kayın ağacı oluştuktan sonra sislerin ardından gelen, yüzünü göremediğim ama varlığını ruhuma kadar hissettiğim bir kişi ağaca yaklaştı. Ardından elini ağaca uzattığında ağaçta kızıl bir elma oluştu. O kişi o kızıl elmayı kopartıp bana uzattı. Elmayı almak için elimi uzattığımda bir anda uyandım. Ve uyandığımda ağzımda bir elma tadı vardı. Bu rüyayı aralıksız bir şekilde iki ay boyunca gördüm. Daha sonraysa kutsal bir melek geldi ve rüyalarımın sebebini açıkladı.

Alp Er Tunga sözünü bitirirken Alptuğ Bey yanındaki Göksakal'a bakacaktı. Kendinden bir açıklama beklenen Göksakal, bunu hissettiğinden olsa gerek rüyayı yorumlamaya başladı. Nitekim Alp Er Tunga'nın yanındaki Göksakal da aynen diğeri gibi yorumlamıştı.

-Rüyan sadece bir düş değildir Bey'im. Alageyik kutsalımızdır. Her biri bir oba beyini temsil eder. O alageyiklerde yükselen kayın ağacı kutsalımızdır. Gök Tengri'yle aramızdaki bağı simgeler. Kızıl elma, Ulu Han Ata'nın cennette uzandığı yasak meyvedir. Sana sunulmasıysa insanları tekrar hata yapmadıkları o yere çağırmaktır. Sana o elmayı sunan da ilk insan Ulu Han Ata'dır. Bu rüyaların ardı ardına görülmesi de kesin bir çağrıdır. Ve senin yalan söylemeyecek biri olman ise bizim peygamberliğine inanmamızı şart kılar.

-Ya Usta, çok affedersin sözünü kesiyorum ama bu anlamları bana biraz daha açıklar mısın? İnan şu an muazzam rüya yorumu dinliyorum. Ama tam olarak anlamı ne? Ulu Han Ata dediği Hz. Âdem mi? Niye öyle dendi?

Genç doğru söylüyordu, bu yüzden Usta gülümseyip ciddiyetle;

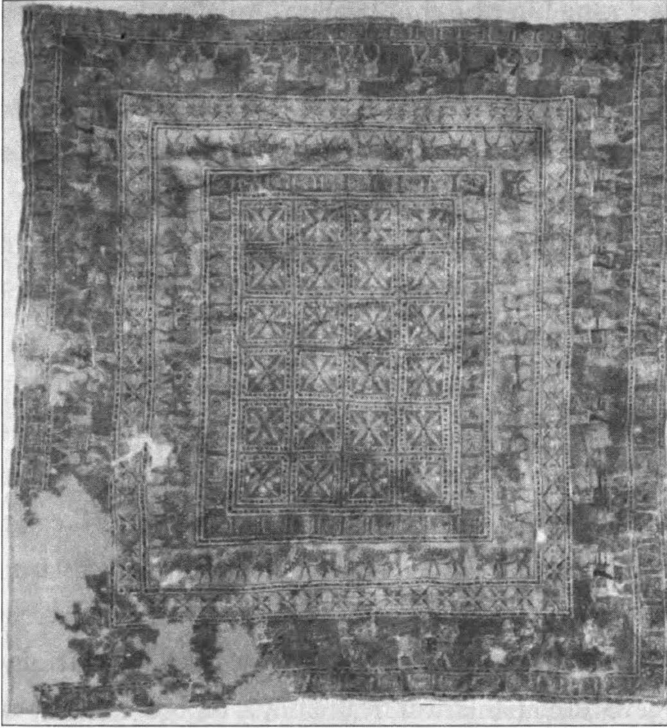
-Tamam evlat, dur doğru söyledin. Anlatmak ge-

rek ki insanlar bu rüyanın derin anlamını ruhuna kadar işlesin. Öncelikle bu rüyayla Osman Gazi'nin gördüğü rüya arasında bile benzer yönler çoktur. Osman Gazi'ye belki peygamberlik verilmemişti ama kutsal bir müjde sunulmuştu. Neyse konuyu dağıtmadan rüyayı en baştan anlatayım. Öncelikle burada bir dakika bekle.

Genç, başını onaylar bir şekilde salladı, sonra Usta ayağa kalkıp raflarda bir kitap arayacaktı. Fakat daha sonra bir kitap değil bir dosya indirecekti. Ardından yerine oturup dosyayı biraz karıştırdıktan sonra aradığını bulup çıkaracak ve masaya koyacaktı. Genç için tanıdık bir resimdi bu. Türklerin en eski halısı olarak geçen Pazırık Halısı.

Eski Türklerin kurt kadar kutsal saydığı alageyik (Pazırık Halısı).

Türklerin en eski halısı Pazırık.

-Herhâlde bu resmi önceden gördün evlat...

-Aynen Usta, bu Pazırık Halısı değil mi?

-Kesinlikle ve bu halı bildiğin gibi iki bin beş yüz yıllık bir halı ki Türklerin en eski halısıdır. Fakat bu öylesine basit bir halı değil. Üzerinde işlenen resimler ve sayılar laf olsun diye yapılmamış. Resimde gördüğün her şeyin bir sırrı ve şifresi var. Şimdi

gel sana birer birer anlatayım. Anlatmadan önce de şunu söyleyeyim evlat, bu halı aslında Alp Er Tunga'nın peygamberliğini ve kutsallığını sembolize eden bir halı. Öncelikle halının etrafında yirmi sekiz tane at var. Bu yirmi sekiz at, Alp Er Tunga'nın peygamberlik öncesi yirmi sekiz Türk beyini simgeler. Yine halıda gördüğün gibi alageyikler var. Bu alageyikler evlat, Türklerin artık unuttuğu ama eski Türklerin kurttan daha çok kutsal saydığı hayvanlardı. Ve dikkat edersen tam yirmi dört tane var. Kaç tane Oğuz Boyu vardır; yirmi dört tanedir değil mi? Yani bunlar tesadüfen oluşturulmuş rakamlar değil evlat. Unutma, alageyikler bizim için kutsal hayvanlardı. Atlardan önce onların üstünde hareket ederdik. Şu an hâlâ Altay Dağları'ndaki Türk kabilelerinde alageyik kullananlar var. Hatta böyle bir belgesel var, ek olarak onu da sana söylerim, yazarsın.[11] Şu an belki biraz hızlı geçiyorum ama ileride anlatacağım bu geyik, çok ciddi bir olay. Geyik simgesinin götürdüğü yerlere gidersen Anadolu'ya kadar inersin. Bir düşün bakalım geyik simgesini kullanan hangi medeniyetler vardı? Neyse bunlara daha sonra girelim konu dağılmasın. Şimdi gelelim geyiklerin boynuzlarından oluşan kayın ağacına. Kayın ağacı evlat, Türkler için Kâbe kadar kutsal bir simgeydi. Şu an biz Müs-

11 Dukha Türkleri Belgeseli.

lümanlar Kâbe'yi nasıl saygıyla anıyor ve onun simgesiyle Allah'a secde ediyorsak eski Türkler de kayın ağacına belki secde etmiyordu ama aynı saygıyı gösteriyorlardı.

Hatta bu kutsallık simgesi şu an bile bizim dilimizde yer etti. "Kayın-ana", "kayın-baba" sözlerinin kökleri buraya dayanır. Daha sonra kaynataya falan döndü o ayrı. Neden biz büyüklerimize kaynana kayınbaba ismi taktık dersen... Çünkü eski Türklerde var olmayı, üremeyi sağlayan kayın ağacıdır. Soyun ortaya çıkması kayın ağacıyla olmuştur.

-Usta, kurt değil miydi o?

-Kurt daha sonraki destanlarda oluşan bir durum. Yani Türkler bildiğin gibi o destanda yok edilip bir kişiyle tekrar yükseliyor. Burada bahsedilen ise ondan önce.

-Tamam Usta, anladım.

-Neyse işte, bu simge, dediğimiz gibi unutulmamış bir simge olmuştur. Zaten ağaca çaput bağlamak da buradan gelir. Bu simge aynı zamanda, bizim şu an Hızır dediğimiz, eski Türklerin "Ay Koca" dediği manevi ismin gökten yere inişini sağlayan bir merdivendir. Nitekim bu doğrultuda bu ağaç, göklerle olan irtibatı sağlayan simge sayılır. Bu yüzden ağaca çaput bağlanır göğe ulaşsın diye. Ve bu, günümüze kadar devam ediyor. Biz ne kadar değişsek de törelerimiz öyle böyle yer ediyor. Biz farkında olmasak da bilinçaltımızda bir yerde duruyor. Zaten birazdan öyle bir şey söyleyeceğim ki bu dediğimin ne kadar doğru olduğunu yıldırım etkisiyle hissedeceksin. Neyse işte bu ağaç evlat, o tarihlerde gök ile yeri simgeleyerek tıpkı bir Cebrail simgesini çağrıştırıyordu. Yani Gök ile yer arasındaki bağlantıyı sağlayan sembol. Hah bu arada unutmadan yeri gelmişken hemen söyleyeyim. Hani demiştim ya bu rüya Osman Gazi'nin rüyasına kadar dayanır diye... Nitekim Osman Gazi'nin rüyasında da ne vardır? Müslüman olduğumuz için değişen bazı semboller vardır; hilal gibi. Ama değişmeyen önemli bir sembol daha var. Bu da bir ağaçtır. Osman Gazi rüyasında bir ağacın göğsünden çıkıp tüm dünyayı kapladığını görüyor değil mi? İşte evlat, bu ağacın kutsallığı, simgesi, o günlere dek uzanıyor, bilinçaltımızda yer ediyor.

-Usta, inan benim de aklıma Osman Gazi'deki o ağaç gelmişti sen bu konuyu açınca. Hakikaten parçaları orada burada yer etmiş.

-Daha dur evlat, öyle şeyler anlatacağım ki şu anki simgelerin nerelere dayandığını ve aslında bizim hiçbir şeyi unutmadığımızı, sadece ismini cismini değiştirdiğimizi hissedeceksin. Şimdi gelelim daha çarpıcı bir olaya! Ağaçtaki kızıl elma olayına. Öncelikle evlat *Kızılelma* tabirini birçok sefer duymuşsundur değil mi? Tarihçiler genellikle bu simgeyi "ulaşılması gereken hedef" olarak anlatır. Başka tabirler de var ama en genel tabir budur. Bu tabir de aslında boş değildir, haklılık payı var. Fakat evlat bu simgenin kızıl elma olmasının da kökleri var. Yani bu *Kızılelma* olayı Osmanlı zamanında, Selçuklu Devri'nde çıkmış bir şey değil. Alp Er Tunga'ya kadar uzanan bir gerçek. Anlaman için şimdi sana bir fotoğraf daha göstereyim. Öncelikle şu Pazırık Halısı'na bak ve alageyikleri tekrar incele. Biliyorum tam net göremiyorsun, sadece bak.

Genç, anlamasa da bir sebebi olduğundan dolayı dikkatlice bakacak, Usta ise çok geçmeden alageyiklerin daha yakınlaştırılmış bir fotoğrafını gence sunacaktı.

İşte evlat, bu daha yakınlaştırılmış hâli. Sana gösterdiğim ilk Türk halısının üzerindeki yirmi dört boyu simgeleyen yirmi dört alageyiğin kalbine bak. Kalp yerinde bulunan şey ne?

-Kızıl elma mı? Yuh vallahi hiç beklemiyordum Usta. Şey, çok pardon!

-Estağfurullah evlat. Ben de ilk öğrendiğimde çok şaşırmıştım gerçekten. Dikkat et kutsal saydığımız yirmi dört alageyik var. Bunlar yirmi dört Oğuz Boyu'nu simgeliyor. Ve bunların kalbindeyse bir kızıl elma var. Bu kızıl elma da bize başka bir şey daha hatırlatıyor: Bildiğin gibi Hz. Âdem'in imtihanı ve cennetten kovulmamıza sebep olan meyve ne olarak anlatılır? Elma olarak anlatılır değil mi? İşte bu kızıl elma o elmayı da simgeliyor. Aslında biz Türkler diyoruz ki savaşacağız, imtihanı kaybettiğimiz yere,

en başa, cennete ama ondan daha öte Allah'ın emirlerinin ilkine döneceğiz. Bu elmanın kızıl olmasının sebebi ise evlat, o en başa dönmek, cennette, Allah'ın emirlerinin ilkine gelmek için gerekirse kan dökeceğimiz, kızıl kanlar akıtacağımızdır.

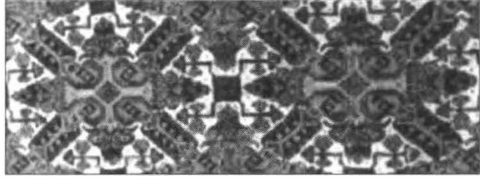
-Yemin ederim muazzam Usta ya!..

-Hem de ne muazzam evlat! Belki zamanla bunları unuttuk ama aslında her inandığımız şeyin bir kökeni vardı. Biz "Kızılelma'ya", "Kızılelma'ya" derken aslında imtihanı kaybettiğimiz, şeytana uyduğumuz yere gidip en temiz hâlimize ulaşalım diyoruz. Ve bunu en eski halımıza birer birer işliyoruz.

-Gerçekten insanın tüylerini diken diken ediyor.

-Daha dur evlat, her şey bitmedi. Bu halının üzerindeki her simgenin kutsal bir anlamı var. Bu halının neden kutsal bir sembol olduğunu sana söylerken sadece bu simgelerden yola çıkmadık. Bak, misal, geyikleri geç, tam ortada yirmi dört tane simge daha var. Dikkat et yine tam yirmi dört! Bu simgeleri aslında bizim el dokuma halılarımızda da çok görürsün. Tabii şimdiki halılar için demiyorum da özellikle köylerde falan hâlâ bu simgeyle dokunmuş halılar vardır. Belki o simgeyi kullanan analarım bacılarım bunu fark etmiyor ama bu simge de yine eski Türklerden gelen kutsallığı ifade eder.

(Solda) Tengri damgası ilah manasına geliyor.

(Sağda) Kayseri halısı.

Şu an bastığın halı da bunu simgeler. Dikkatini çekerim çok eski bir halı da değildir hani. İşte evlat, bu yirmi dört simge, ilahi emre uyan yirmi dört oba beyini tekrar simgeler. İşte, bir halının üzerindeki kutsallığın boyutu bu kadar derin ve anlamlı. Bunları öğrendikçe evlat, hayatının her noktasında atalarının nasıl imzalar attığını göreceksin. Yani biz Türkler bazen farkında olarak bazen olmayarak hep atalara saygı gösterdik. Kimi zaman inançlarımız doğru yönden çıksa da atalar ruhuna hep önemli bir yer verdik. Hatta konu açılmışken kısaca onu da söyleyeyim sonra konuşmamıza devam edelim. Misal, şu an bayrak yere düştü mü psikolojik olarak hemen onu yerden kaldırırız. Tamam bunu yapan milletler ne kadar var bilmiyorum ama biz Türklerde gerçekten çok fazlasıyla bu duygu var. İşte evlat, bu duygunun da aslında bir kökeni bulunmakta. Bak, şunu asla unutma, eğer bir âdetimiz varsa bir şey yapıyorsak

illaki bunun bir kökeni vardır; bizi sarsmış bir kökeni. Peki bu bayrak mevzusunun kökeni ne dersen... Eski Türkler, büyük kimselerin öldükten sonra yok olmadıklarına, kendilerine hayatta ve yine savaşlarda ruhlarıyla yardım ettiklerine inanırlardı. Özellikle savaşlardaki varlıklarına fazlasıyla inanıyorlardı. Fakat onların normal insanlar gibi görünmeden, atlar üzerinde geldiklerine değil de orduların tuttukları sancakların ve bayrakların simgesiyle geldiklerine inanırlardı. Ve bu yüzden savaşırken sancak düştüğünde, bayrak düştüğünde ölüm tehlikesi olmasına rağmen onu kaldırmaya çalışırlardı. Çünkü bayrağın yere düşmesi demek o ata ruhunun da yere düşmesi demektir. Ata ruhunun yere düşmesi ise bir lanet demektir. Bu yüzden savaşın en çetin yerinde bile bayrağın düşmesine izin verilmez, hemen kaldırılırdı. İşte evlat, bu bilinç yapısı bu zamana kadar gelecek ve fark etmesek de bayrağa olan saygımızın kökeninini yaşamaya devam edecektik.

-Usta, yağcılık olmasın diye artık muhteşem, muazzam demek istemiyorum ama gerçekten muazzam ya...

Usta, gencin bu sözüne kahkahayla tebessüm arası cevap verip;

-Bence her seferinde muazzam, muazzam de evlat; nitekim bunlar benim sana anlattıklarım değil, ataların bize bıraktığıdır.

-Peki Usta, bu Ulu Han Ata olayı ne? Bu bildiğimiz Hz. Âdem mi yoksa Hz. Nuh'un oğlu Yafes mi?

-Yok evlat o farklı bir isim. Türklerin Ulu Han Ata dediği isim Hz. Âdem'dir. Biz Türkler Yafes'e Berke Han derdik.

-Peki Usta bu Türkler Ulu Han Ata derken onun da ilk insan olduğuna mı inanırlardı?

-Yani bizimki gibi bir inanç değil aslında evlat. Onlar onu ilk Türk bilirlerdi. Yani inançlarında ilk insanı ilk Türk olarak çiziyorlardı. Ulu Han Ata'nın eşine de ne derler sence?

-Havva değil di mi?

-Yok doğrudan öyle değil ama onu çağrıştıran bir isimle anarlardı. İlk kadına da Ayva derlerdi.[12] Aslında bu isim de Havva isminin sanki değişmiş hâli gibi.

-Aynen Usta. Peki biz nereden biliyoruz bunların böyle olduğunu? Yani bir rivayet mi bu?

-Hayır evlat, tam tersi, bunun kitabı bile var. Hatta yeri gelmişken söyleyeyim, Türk'ün ilk kitabı ne

12 Necati Demir, Ulu Han Ata Bitiği, s. 89.

Oğuzname'dir ne de Orhun Kitabeleri'dir. Türk'ün ilk kitabı Ulu Han Ata Bitiği dediğimiz kitaptır. Ya da şöyle söyleyeyim, Türklerin kadim dininin ilk kitabıdır bu. Peki bu kadim din nedir? Hz. Âdem'in getirdiği din! Bu, Türk'ün ilk kitabıdır. Osmanlı Devri'ne kadar hatta Osmanlı'nın orta devrine kadar halk arasında da elden ele dolaşmış bir kitaptır. Bu kitabı da kayıtlara ilk geçiren, anlatan, Aybek ed-Devâdâri denen bir tarihçidir. Bu kitap öylesine saygı duyulan bir kitaptı ki her şeyine özenle saygı gösteriliyordu. Ed-Devâdâri bu kitapla ilk karşılaştığı anı şöyle anlatır:

"Görür görmez çok değerli bir kitap olduğunu hemen anladım... Sayfaları Bağdat ipeğinden yapılmış, cildinin astarı maden sarısı atlas kumaştandı. Çok güzel işlenmişti. Kapakları halis altından idi. Kitabın bir de altından yapılmış kutusu vardı. Üzerinde ise bir kilit vardı. O kilit, göz gibiydi, yani kilit göze benziyordu; kilitten bile kitabın ne kadar değerli olduğu anlaşılıyordu."[13]

-Peki Usta, içinde ne yazıyordu?

- Onu da bir başka sefere bırakalım evlat.

-Ya Usta, anlat ya...

---

13 age., s. 57.

-Olmaz evlat, hem konu dağılıyor bak. Biz anlatalım, zamanı geldikçe içinde neler yazdığını da seni şok edercesine anlatacağım.

-Ama Usta, diğer yandan kafa da orada kalıyor.

Usta, gencin bu ısrarına bu seferlik dayanamayıp;

-Tamam, hadi bakalım anlatalım bu seferlik! Zaten yukarıda biraz bahsettik, şimdi izah edeceklerimde de aşırı bir anlatım olmayacak, yalnızca ana başlıkları anlatacağım. Hani Hz. Âdem olayını söyledim ya, aynı o kitapta da Ulu Han Ata çamurdan yaratılmıştır (*Ulu Han Ata Bitiği*, Necati Demir, s. 22). Kur'an-ı Kerim'de ifade edilene benzer birçok yönü bulunmaktadır. Şimdi onunla ilgili yerleri anlatmaya kalksam konu başka yerlere gider, bu yüzden Necati Demir Hoca'nın *Ulu Han Ata Bitiği* kitabını öneririm. Kitap akademik üslupla yazılmıştır ancak bu konuyu merak edenler bakabilirler. Okudukça Ulu Han Ata ile Hz. Âdem'in aynı kişi olduğunu sen de anlamaya başlayacaksın. Bizde sadece ismi değişmiş ki bu kitap ilk kitap olarak bilinen *Oğuz Kağan Destanı*'ndan bile çok önce biz Türklerin elinde hep dolaşmıştır. Devâdâri olayında da gördüğün gibi aşırı derecede kutsal bir şekilde korunmuştur. Kitapta özel sırlar yazmıyor ama kitabın en büyük önemi, bizim, yani biz eski Türklerin çok eskiden beri *tek*

olan Allah'a inandığımızı göstermesidir. Sadece, *Yafes* değil'de *Berke Han* demişiz, *Hz. Âdem* değil de *Ulu Han Ata* demişiz; isimler böyle değişmiş. Neyse evlat nerede kalmıştık? Hah o rüya konusunda. İşte evlat Alp Er Tunga'nın gördüğü rüyanın aslı buydu. Ve biz bunu ne unuttuk ne de unutturduk! Daha sonra yaşanan olaylarda bile bu durumlar başka bir boyutta, Osman Gazi'yi kastediyorum, gerçekleşti. Alp Er Tunga rüyasını anlattıktan sonra Göksakal, Alp Er Tunga'ya biat için söz vermiş ama gözler henüz sessizliğini bozmamış olan Alptuğ Bey'e dönmüştü. Alptuğ Bey kendisine bakan gözlere dikkat etmez bir şekilde yere doğru dalmışken Alp Er Tunga'nın sözüyle gözlerini yerden kaldıracaktı.

-Kardeşim sen ne düşünüyorsun?

Alptuğ Bey, kardeşi olarak gördüğü ve kendisinden daha çok inandığı kişi olan Alp Er Tunga'ya bakıp;

-Kardeşim ben sana kendimden daha çok inanırım. Nitekim rüyan da alkış getirecek bir rüya.

Bu sözler Alp Er Tunga'nın içini rahatlatmıştı. Sessiz bir şekilde dinlemeye devam ediyordu;

-Ama kardeşim...

Herkesin dikkatini ve heyecanını sürpriz bir şekilde kendisine çeken Alptuğ Bey:

-Ama kardeşim, ben inancımdan dönemem. Ben yine senin emrindeyim. Senin ordunla beraber istediğin kişiyle savaşırım ama ben inancımdan dönemem. Ben...

Alptuğ Bey'in sözünü Alp Er Tunga kesecekti:

-Madem bana inanıyorsun neden inancımdan vazgeçemem diyorsun. Yalan söylediğimi mi düşünüyorsun?

-Hayır kardeşim, hayır. Senin gerçekten bir elçi olduğuna inanıyorum ama...

-Aması ne Alptuğ?

-İnsanların sırf, "Alp Er Tunga ona yardım etti de öyle inandı" demelerinden çekiniyorum. "Sırf kardeşi olduğu için atalarına ihanet etti" demelerinden çekiniyorum.

Bu sözler Alp Er Tunga'nın ve otağıdaki herkesin yıldırım gibi çarpılmasına sebep olacaktı. Alptuğ aslında inanıyordu Alp Er Tunga'ya ve gerçekten iyi bir insandı; ama gururu ona engel oluyordu. Alp Er Tunga, keşke yardım etmeseydim de bunlar olmasaydı diye geçiriyordu içinden ama iş işten geçmişti. Şaka gibiydi. Alptuğ Bey inanıyor ama gururu buna engel oluyordu.

-Usta, tıpkı Ebu Talip gibi! O da Hz. Peygamber'e

inanıyor, yardım ediyordu ama sırf müşrikler ne der diye inancından dönmemişti.

-İşte evlat, acı olan bu! Gurur sadece kötü karakterlerde değil iyi insanlarda da acı bir şekilde var olan bir gerçektir. Nitekim Alp Er Tunga ne kadar laf dökse de Alptuğ Bey'i kendine çekemeyecektir. Bununla beraber -Alptuğ Bey'in de ses çıkarmamasıyla birlikte- Alptuğ Bey'in obasına peygamberliğini açıklayacaktı. Alptuğ Bey Alp Er Tunga'ya biatını askerî alanda belirtecektir, Göksakal ise elçiliğine inandığını... Halk ise özellikle Göksakal'ın biatı ile Alptuğ Bey'in sessiz kalmasından dolayı, aynı zamanda Alp Er Tunga'nın kazandığı zaferin mucizevi olduğu düşüncesiyle ona biat edecekti. Alptuğ Bey'in Alp Er Tunga'nın elçiligine biat etmediğini bilen kimi kişiler tıpkı Alptuğ Bey gibi yapıp askerî alanda biat edeceklerdi ama elçiliği konusunda aynı gururu da yaşayacaklardı. Tabii ki her şey bununla bitmiyordu. Oba içinde yer alan ajanlar ise bu tebliğ olayını çoktan İran Kralı Ahura'ya iletmişti. Ahura ise bu durumu zekice kullanacaktır. Türkler arasında bu durumun bir kavgaya dönüşeceğini fark edip bu zamana kadar bir olmasalar da birbirleriyle kavga etmeyen Türklerin kavga edeceğini doğru bir şekilde

analiz edecekti. Bu yüzden bekleyerek ne kadar doğru bir hamle yaptığını gören Ahura'nın planı artık daha netti. Türkler önce kendilerini yesinler, daha sonra Ahura kalanları rahatlıkla temizlerdi. Bu ilahi çağrı Ahura'nın işine yaramıştı. Diğer yandansa Alp Er Tunga savaşı kazanır kazanmaz harekete geçirdiği elçileri vasıtasıyla tüm Türk beylerini hem zaferi ortak bir şekilde kutlamak hem de önemli bir haberi vermek adına kendi obasına çağırmıştı. Normal bir zamanda yapılsa yarısının belki geleceği bu çağrı, Alp Er Tunga'nın kazandığı zafer sebebiyle ve ayrıca çağrısının önemli olduğunu belirtmesi nedeniyle tüm Türk beylerini davete çekecekti. Alp Er Tunga da zaten bunca gün bu yüzden beklemişti. Kazandığı zafer, sunacağı tebliğde ona yardımcı olacaktı. Nitekim zaferi kazanamasaydı bu tebliği de bekletmek zorunda kalacaktı. Kısacası evlat, artık hiçbir şeyin tahmin bile edilemeyeceği bir yere gelinmişti. Kardeşim dediği kişinin askerî olarak biat edip elçiliğine biat etmemesi ise elini daha bir zorlaştıracak gibiydi. O sırada ise aklına rüyası geldi. Acaba yirmi sekiz beyden yirmi dördü biat edecek miydi? Yoksa Alptuğ Bey gibi hiç planlamadığı şeylerle mi karşılaşacaktı? Zor ve çetin bir dönemdi bu. Zaten bu yüzden dedik ya bu bir kahramanın yükselişinin değil, bir adamın kahraman olmasının hikâyesidir diye...

"Bu hayatta yaptıklarımız, soyumuzun sonsuzluğunda yankılanacak..."

Tüm Türk beyleri Alp Er Tunga'nın çağrısıyla yavaş yavaş toplanmaya başlamışken Alp Er Tunga, kardeşi gibi gördüğü diğer bey olan Bartu Bey'in gelişini ayakta karşılayacaktı.

-Hoş geldin kardeşim.

-Hoş bulduk tongaları dize getiren Alper!

Önceden de dediğim gibi tonga, pars hayvanının en kutsalı ve en güçlüsüydü. Bartu Bey de bu sözle Perslerin kralını yenen Alp Er Tunga'nın aslında ilk adını koyuyordu: Tonga Alp-Er. Alp Er Tunga ile Bartu Bey kucaklaştıktan sonra yavaş yavaş, gizli bir şey konuşmak için olsa gerek Bartu Bey'in yönlendirmesiyle seslerinin duyulmayacağı bir yere geçe-

ceklerdi. Çok uzaklaşmadan askerlerin onları görebileceği ama duyamayacağı bir uzaklıkta durdular. Bartu Bey sanki yol boyu bunu sormayı bekliyormuş gibi hemen söze girecekti:

-Duyduğuma göre Persler Alp Er'in canavarları var diyorlar da başka bir şey demiyorlarmış. Bu canavarlar sana anlattığım canavarlar mı?

Cevabını zaten bildiği bir soruyu gülümseyerek soran Bartu Bey'e Alp Er Tunga, yine aynı gülümsemeyle,

-Aman kardeşim, yine senin bildiğin olarak kalsın. Sayende o hayvanların varlığını öğrendik de birkaç canavarımız oldu, dedi.

Evet, Alp Er Tunga'ya bu bilgiyi veren Bartu Bey idi. Obası Hindistan yakınlarındaydı. Yoksa Alp Er Tunga'nın bu hayvanlardan haberinin olması imkânsızdı.

-Mesele bilmek değil Alp Er. Mesele kullanmakmış. İnan *Erlik*'in aklına bile böylesi bir plan gelmezdi.

Erlik diye bahsettiği, Türkler arasında kötülüğü simgeleyen, şeytan gibi ama yine de gücünden dolayı saygı duyulan bir kötülük tanrısıydı. Bartu Bey gülümsemeyle kahkaha arası bir ses tonuyla sözüne devam ediyordu:

-İlk duyduğumda aklıma o hayvanlar geldi. O değil de bunu onlar biliyor mu artık?..

Alp Er Tunga belli belirsiz ama inanmış bir şekilde:

-İlk gördüklerinde canavar olduğuna inandılar. Şu an hâlâ saldırmamalarının tek sebebi de...

Alp Er Tunga'nın sözünü Bartu Bey tamamlayacaktı.

-Hâlâ canavar olduğuna inanmaları...

-Öyle görünüyor, nitekim Ahura zeki adam. Bilmediği tehlikeye karşı yürümez. Sanırım bundan olsa gerek ne olduğunu çözmeye çalışıyor. Anladığı zaman belki harekete geçer.

Alp Er Tunga'nın söylediklerinden sadece son sözü doğruydu: "Anladığı zaman belki harekete geçer." Diğer yandan Alp Er Tunga Ahura'nın tuzağına düşmüştü bile. O bunun farkında değilken Bartu Bey ikinci sorusuna geçecekti:

-Kardeşim, keşke bana da haber verseydin de zaferine yardımcı olsaydık ama belli ki tedbiri yüksek seviyede tutmak istemişsin. Hakkın var, hainler, casuslar her yerde. Peki buraya neden çağırdın, sadece zafer sevincini paylaşmak için değil di mi?

Alp Er Tunga Bartu Bey'in sorusuna net bir cevap vermeyip;

-Bunu diğer beylerle beraber duymanı isterim, dedi.

Bartu Bey, sorduğu soruyu çok da üstelemeden tamam dedi, gülümsedi:

-Bekleyeceğiz, bekleyeceğiz ama şu Adal Bey ne zaman gelir bilemiyoruz Alp Er. Şu an senin bu zaferin onun kibrini yerle bir etmiştir. Kıskanç hâlini, kindar bakışlarını zevkle izleyeceğim. Ama ne olursa olsun şunu bil ki kardeşim, hep arkandayım. Benim milletim de ordum da senin savaşacağın her yerde olacaktır.

Sırrını şu an sadece kendisinin bildiği tebliğinden önce böyle bir güven alması Alp Er Tunga'yı rahatlatacaktı. Bartu Bey Alp Er Tunga'nın yanından ayrılıp otağa geçerken Adal Bey de gelmişti artık. Alp Er Tunga'nın zaferi Adal Bey'e, ruhunun derinliklerine kadar acı veriyordu ama buna rağmen üzerindeki kibirli soğukluğu bırakamamıştı, gelişini bir süre geciktirmişti. Amacı, kendini yüksek göstermekti. Yerine doğru geçtiğinde, üzerinde tutmaya çalıştığı kibri, Alp Er Tunga'nın da odaya girmesiyle sona erecekti. Gelen isim Perslere ilk defa yenilgi tattırmış bir isimdi. O ana kadar tepeden bakan Adal Bey

artık bakışlarını aşağı indirmek zorunda kalmıştı. Nitekim Alp Er Tunga sayesinde Perslerin nefes aldırmayan saldırıları bir süreliğine sona ermişti. Alp Er Tunga kendisi için hazır olan baş yere geldiğinde otağıdaki kindar ve kıskanç yüzlere bakıp zoraki kibarlıkla başıyla selam verecek, diğer yandan kendisine gururla bakan Türk beylerini de selamlayacaktı:

-Davetime şeref verdiniz, hoş geldiniz. Buyurun.

Alp Er Tunga'nın işaretiyle oturan Türk beylerinden ilk sözü Bartu Bey alacaktı:

-Zaferinin şerefini bizimle paylaşarak sen bize şeref verdin Alp Er Bey'im.

Diğer Türk beyleri bunu onaylarken hemen sağ tarafta yanında oturan Alptuğ Bey:

-Bize hem şeref verdin hem güç. Askerî alanda her zaman arkandayım.

Bu çıkış samimi bir çıkıştı ama çoğu kişiyi bir süreliğine afallatmıştı. Cevabını sadece Alp Er Tunga ve Alptuğ Bey'in bildiği bu çıkışı birazdan tüm Türk beyleri öğrenecekti; neden sadece askerî sorusunun cevabını. O kadar da üstünde durulmayan bu söz sonrası konuşmalar başlamış, ardından zafer tebrikleri ve eğlence herkesi sarmıştı; tek bir kişi hariç: Alp Er Tunga. Alp Er Tunga'nın beyninde tek bir

soru dolanıyordu. "Acaba tepkileri ne olacak?" Bu tebliğ olayını Türk beyleri kısmen duymuş olsalar da bu çağrıyı sadece normal bir manevi adım olarak görüyorlardı; yani ortada bir peygamberlik değil de halkını manevi bir şekilde tekrar -kendilerince- Gök Tengri'ye yönelten bir adım. Fakat bugün tüm Türk beyleri bunun çok daha öte bir şey, yeni bir çağrı olacağını öğreneceklerdi. Zaman eğlenceli bir şekilde akarken Alp Er Tunga'nın sakinliği ve heyecanı kimi gözlerden kaçmıyordu. Zaferin heyecanına bağlanan bu durum, aradan bir süre geçtikten sonra asıl cevabını bulacaktı. Alp Er Tunga yenilen yemekler, söylenen ezgiler, edilen muhabbetlerden sonra ayağa kalkıp sadece Alptuğ Bey'in anladığı, diğerlerinin merakla beklediği asıl konuşmasına başlayacaktı. Herkes son bir zafer konuşması beklerken Alp Er Tunga ise bu hikâyenin en önemli noktasına adım atıyordu:

-Beylerim, kardeşlerim! Sizi buraya sadece zaferimin sevincine ortak olun diye çağırmadım. Sizleri buraya kimilerinizin duyduğu ama tam olarak bilmediği bir gerçeği açıklamak için çağırdım.

Odada beliren bu ani çıkış dikkatleri tümden Alp Er Tunga'ya çevirmişti. Oluşan heyecan nefeslerin bile daha sessiz alınmasına sebep oluyordu.

-Bildiğiniz gibi benim obamda manevi bir adım gerçekleşti. Belki çoğunuz bunu Gök Tengri'ye yönelik manevi bir adım olarak biliyorsunuz. Nitekim ben de sadece kendi obam için olduğunu zannettiğimden size ek bir açıklama yapmamıştım. Ama bana gelen yeni "emir"le bu çağrıyı tüm Türk obalarına açmam gerektiği söylendi.

Son söz sonrası Türk beylerinin yüzleri âdeta şiddetle kasılacaktı. Anlam veremedikleri sözler kanlarını damarlarında donduruyordu sanki. Alp Er Tunga'nın gayet sakin ama bir o kadar heyecan verici açıklamaları Alptuğ Bey'den başka kimseye anlamlı gelmiyordu. Bundan olsa gerek ilk soruyu Adal Bey soracaktı:

-Alper Bey'im ne söyleyeceksen bize açık konuş. Dediklerinden yanlış bir şey anlamak istemeyiz.

Alp Er Tunga Adal Bey'in neyi kastettiğini çok iyi anlamıştı; kastettiği de zaten onun açıklamak istediğiydi:

-Beylerim, kardeşlerim! Söyleyeceklerim, size söylemem istenen emirdir.

Bir süre bekleyen Alp Er Tunga o anın geldiğini hissederek söze girecekti:

-Ulu Han Ata'ya ve Berke Han'a gelen elçi bana da geldi!

Bıçak gibi tüm sesleri kesen bu açıklama, herkesin bir süre boyunca Alp Er Tunga'ya hipnoz olmuş bir şekilde bakmasına sebep olacaktı.

-Usta, bu Berke Han bildiğimiz Yafes di mi? O kesin...

-Tabii evlat, Türkler ona bilmeden Berke Han derdi. Bunu da Kaşgarlı Mahmut yazar; "Türklerin Berke Han dediği aslında Yafes'tir ama onlar bunu bilmezler," diye de not eder. Bu yüzden Berke Han için "ilk Türk" denmesinin sebebi budur biraz da. Zaten Türkler ve ona yakın diğer ırklar Yafes'in soyundan türemiştir. Yafes de bildiğin gibi -ki yine not et, belki bilmeyen kişiler vardır- Hz. Nuh'un üç oğlundan biridir.

-Tamamdır Usta, not ettim, buyur devam et sen.

-Alp Er Tunga'nın bu son sözüyle soğuk bir sessizliğe bürünen ortam, Adal Bey'in çıkışıyla alevlenecekti:

-Kazandığın zafer soyumuza anlatılacak bir destandır, kabul. Fakat görünen o ki bu zafer atalarımızın dininden dönmemize sebep olacak kadar seni kibre bulamış. Bizden atalarımızın dinini bırakıp kazanılan zaferden dolayı sana inanmamızı mı bekliyorsun? Seni *Erlik* ele geçirmiş.

Bu söz aynı zamanda "sen cinlenmişsin, büyülenmişsin" anlamına da geliyordu.

Alp Er Tunga Adal Bey'in sözünü bitirmesine fırsat vermeden;

-Bana gelen elçi iki ay önce geldi. Bu "çağrı"nın kazandığım zaferle hiçbir ilişkisi bulunmamaktadır. Ben, bana geleni size iletiyorum. Ulu Han Ata da Berke Han da benim size ilettiğim dinin yalvaçlarıydı.

Adal Bey konuşmayı tekeline almış bir şekilde söze tekrar girecekti ama bu sefer hedefine Alptuğ Bey'i alacaktı.

-Herhâlde ilk inanan da sen olmuşsundur Alptuğ Bey! Nitekim kazandığı zafer, üzerine bir borç kalmıştır.

Adal Bey'in bu sözü ortamı kızıştırırken Alptuğ Bey'in çıkışı daha da alevlendirecekti:

-Ben atalarımın dininden dönmedim. Alper Bey'le omuz omuza olmamın sebebi birlik isteyişimdir. Yoksa onun inancı ona, benim inancım bana!

-Peki ya halkın?

-Kimseyi bir şeye zorlamam. Bana isyan eden olursa bastırırım. Karşıma geçen olursa öldürürüm. Ben Alp Er Bey'in askerî yönden arkasındayım; inancı kendinedir.

Bu dar tartışma diğer beylerin şaşkınlık içerisindeki bakışlarıyla sürerken Alp Er Tunga'nın sözüyle gözler tekrar ona dönecek ve Alp Er Tunga Alptuğ Bey'e anlattığı rüyayı anlatıp daha sonra kendisini merakla dinleyen beylere;

-Ben diğer elçiler gibi sizi sadece uyarmakla görevliyim. Ve ben tüm Türk kavimlerine gönderildim. Bu uğurda vereceğim bir savaş varsa karşıma çıkan herkesle savaşırım. Ulu Han Ata'nın, Berke Han'ın çağrısını nerelere duyurmam gerekiyorsa bu savaşı veririm. Ve şunu asla unutmayın ki bugün burada alacağınız kararlar sizin geleceğinizi ve bizimkini belirleyecek. Ve yaptıklarımız, soyumuzun sonsuzluğunda yankılanacaktır. Çağrıma inananlar, yanımda duracak olanlar burada kalabilir. Çağrıma inanmayacak olanlarsa otağıdan çıkıp karşıma geçebilir.

Artık herkes Alp Er Tunga'ya değil birbirine bakıyordu. Nitekim ilk hamleyi çok da şaşırtmayan Adal Bey yapacak ve otağıdan dışarı çıkacaktı. Onunla beraber yirmi sekiz beyden on bey daha dışarı çıkacaktı. Neredeyse beklenen isimler dışarı çıkmışken sessizlik hâlâ şüpheli bir şekilde devam ediyordu. İşte tam bu sırada ortamı daha da geren yeni bir çıkış gelecekti. Ayağa kalkan isim Alp Er Tunga'ya ikinci darbeyi vuracaktı. Bu, Bartu Bey'di. Alp Er Tunga'nın

biat etmek için ayağa kalktığını düşündüğü Bartu Bey, olduğu yerde Alp Er Tunga'ya biraz yaklaşıp,

-Adal Bey'in dediği kendinedir. Çünkü sen asla kibre kapılmazsın kardeşim, dedi.

Bu söz Alp Er Tunga'yı sevindirmişti.

-Fakat görüyorum ki *Erlik* seni ele geçirmiş de büyülenmişsin!

Ortama yıldırım gibi düşen bu çıkış, zaten ses çıkarmayan nefesleri bile kesecekti. Bartu Bey asıl darbeyi ise herkesin dikkatle dinlediği son çıkışıyla gerçekleştirecekti.

-Karşında olmayacağım kardeşim, karşıma geçmediğin sürece! Sana tavsiyem, kara şamanların seni tedavi etsin. Kurtul bu büyüden. Persler sana savaş açarsa seninle aynı safta savaşırım. Fakat şunu da bil ki ben Alptuğ Bey gibi de sessiz kalmam. Obamdan bir kişiyi bile bu hastalıklı inancına teslim etmem. Ve kardeşim, bunun için savaşırım.

Bu sıcak havada ortamı buz gibi yapan bu sözler Bartu Bey'in çıkmadan önceki son sözüyle sona erecekti:

-İnancım o ki kardeşim, Ülgen seni *Erlik*'in elinden kurtaracaktır.

Bartu Bey'in kastettiği Ülgen, iyilik tanrısı gibi biriydi. Alp Er Tunga kardeşi olarak gördüğü kişilerden darbe yiyordu. Aslında yaptıkları ihanet değildi. Sadece gururları ve inançlarına aşırı bağlı olmaları onlara engel oluyordu. Alp Er Tunga hiç dil dökmeden (ki Bartu Bey de buna fırsat vermemişti) Bartu Bey'in otağıdan çıkışını izleyecekti. Onunla beraber dokuz bey de belli belirsiz bir şekilde ama Alp Er Tunga'ya saygıyla selam verip dışarı çıkacaktı. Odada kalan bey sayısı sekizdi. Alp Er Tunga, giden dokuz beyle değil de Bartu Bey'in gidişiyle yaşadığı şoku unutamıyordu. Fakat yine de otağıdaki diğer beyleri sessizliğe terk etmemek için kendini hemen toparlayıp bu beylere bakarak,

-Buradan gidenler yarın gelebilirler. Ama sizler burada kalanlar olarak hiç unutulmayacaksınız. Bundan sonra vereceğimiz savaş sadece Perslere değil, aynı zamanda bu "ilahi çağrı"nın karşısında olan herkesedir. Bana Perslere karşı zafer kazandıran güç elbet bizi bu yolda yalnız bırakmayacak. Ama önce ilahi çağrıyı tüm halka duyuracağız. Sizler şimdi obalarınıza dönün. Ben bizzat tebliği duyurmaya Göksakal'la geleceğim. Çağrımız tüm Türklere, mücadelemiz ise tüm cihanadır. *Gök* çadırımız, *Güneş* sancağımızdır.

Bu son söz evlat, *Oğuz Kağan Destanı*'na kadar girecekti. Ahûra'nın planları tutmuştu. Türkler beklenen bir çatışmaya sürükleniyordu. Alp Er Tunga'ya biat eden beyler halklarıyla bu yeni çağrıya uyarken bu haber diğer Türk obalarına yayılıyordu. Özellikle o obaların göksakallarıyla yayılan bu çağrı, en sonunda büyük çatışmanın oluşturduğu kıvılcımların ilk ateşine sebep olacaktı. Hem de Alp Er Tunga'nın korktuğu bir şekilde olacaktı. Bartu Bey'in obasından kimi isimler o obanın göksakalıyla beraber Alp Er Tunga'nın peygamberliğine inanacak ve bunun için Alp Er Tunga'nın yanına gitmek isteyeceklerdi. Fakat Bartu Bey buna izin vermeyecek ve Alp Er Tunga'ya inanan herkesi makamı ne olursa olsun hapsedecekti. Bunun haberini alan Alp Er Tunga ise Bartu Bey'e gönderdiği ihtarlara hiçbir karşılık alamaması sonucu kendisine biat etmiş yedi beyle Bartu Bey'in obasına doğru ordusunu sürecekti. Bu karışıklığı fırsata çevirip Alp Er Tunga'nın şanını düşürmek isteyen Adal Bey ise on iki beyle beraber Bartu Bey'in yanında olmak için obasına doğru ilerleyecekti. Bartu Bey'le beraber toplam on dört bey Alp Er Tunga'nın karşısında, Bartu Bey'in yanında idi. Diğer obalar ise tarafsız bir şekilde olanları izliyordu. İki taraftan harekete geçen saflar Bartu Bey'in obasına daha yakın

olan bir savaş meydanında karşı karşıya gelecekti. Artık bozkırın çocukları kardeş kavgasına düşecekti. Bozkır ilk defa böylesine bir savaşa şahit olacaktı. Alp Er Tunga'nın gücü ve asker sayısı yarı yarıya düşüktü. Ama zorluk bu değildi. Zor olan, karşısında kardeşim dediği kişiyle kindar bir isim olan Adal Bey'i aynı safta görmekti. Demek ki Bartu Bey Alp Er Tunga'ya bu kadar kızmıştı. Onu gerçekten hasta olarak düşünüyordu. İki ordu da yerini almış beklemekteydi. Burada olanlar, yaşayanlar arasında ve gelecek kuşaklarca dilden dile anlatılacaktı. Destanlara geçecekti. Bu savaş Alp Er Tunga'nın en zor hikâyesiydi ve *Oğuz Kağan Destanı*'na bile geçecek bir savaş olacaktı. Birleşmiş obaların başını çeken isim Adal Bey'di ki bu, kendisinin de beklemediği bir liderlikti. Ne yaparsa yapsın elde edemeyeceği bu liderliği bir bakıma Alp Er Tunga'nın karşısına geçerek kolayca kazanmıştı. Alp Er Tunga ise iki katı olan bu donanımlı orduya karşı ne yapacağını düşünüyordu. Gergedanları kullanamazdı. Bartu Bey ne olduğunu biliyordu. Meydan savaşı demek ya yenilgi olurdu ya da büyük kayıplar verdirecek bir zafer! Böylesi bir zafer de Perslere karşı kendisini âdeta bir yeme dönüştürürdü. Peki ne yapmalıydı? İşte *Oğuz Kağan Destanı*'na geçecek plan bugün yazılacaktı. Gecenin

ardından gelen sabahın ilk ışıkları, ulakların Adal Bey'e getirdiği haberlerle yankılanacaktı. Nefes nefese konuşmaya çalışan ulak, beylerin dikkatle kendisini dinlediği ilk haberini getirmişti: "Beyim...

"Şan kılıçta, asalet kandadır."

Adal Bey Bartu Bey'in de dâhil olduğu diğer on iki beyle beraber otağıda yapılacak hamleleri konuşuyorlardı. Aslında güç ellerinde olduğu için Alp Er Tunga'yı meydan savaşında ezecekleri konusunda hemfikirlerdi. Açık alan olduğu için sakladığı bir güç olamazdı. Gergedan hamlesini de zaten kullanamazdı. Artık tüm planlar hazırdı ve herkes hemfikirdi ki gelen ulak tüm planları erteletecekti. Soluklanması hâlâ bitmeyen ulak zorla konuşmaya başlarken Adal Bey onu dikkatle ve öfkeyle dinliyordu.

-Bey'im...

Ulak biraz yutkundu:

-Bey'im, bu sabah Alp Er Tunga'nın obasına yeni bir birlik geldi.

-Kim?..

-Kim olduğunu bilmiyorum Bey'im. O kadar yaklaşamadık ama en az iki boy kadar askerî nüfus vardı.

Adal Bey'in bu beklenmeyen haber sonrası ilk baktığı kişi Bartu Bey olacaktı. Bartu Bey ise Adal Bey'e bakarak aynı şeyi düşündüklerini fark edecеklerdi. Demek Alp Er Tunga tarafsız kalan kimi obaları kendisine çekmeyi başarmıştı. O zaman yeni bir plan kurulmalıydı. Herkes fikrini söyleyip ne yapılacağı konuşulurken Bartu Bey saldırıyı ertelemeyi ve keşif yapmayı önerdi. Hâlâ güçlülerdi. Ama şimdi yapılacak bir saldırı gelen yeni kuvvetin gücü ve durumu bilinmediği için bir zarara sebep olabilirdi. Nitekim Bartu Bey'in çıkışı kabul edilecek ve keşif için beklenecekti. Fakat bu bekleyiş onların hiç de beklemedikleri yeni bir sürprize sebep olacaktı. Aradan sadece bir gün geçmişti ki ulakların ardı ardına getirdiği yeni haberler Adal Bey'i ve diğer tüm beyleri telaşa sokacaktı. Gündüz yeni bir birlik daha gelmişti. Gelen birlik bir önceki kadar vardı. Adal Bey ve Bartu Bey ne olduğunu anlamasa da gelen bu yeni kuvvetle Alp Er Tunga'nın gücü neredeyse eşitlediğini diğer beyler gibi biliyorlardı. Ulakların getirdiği habere göre gelen askerler Türk'tü. Yani yabancı bir milletten destek almamıştı; tarafsız görünen oba

beyleri Alp Er Tunga'ya bir bir biat ediyordu demek ki! Bu düşünce Adal Bey'i daha da telaşlandırıyordu ki bu konuda yalnız değildi; telaşı daha ileri boyutta olan kimi beylerse askerî gücünü çekmeyi düşünüyordu. Çünkü her gün yeni kişilerin orduya katılacağını gösteren bu durum, işi bir yok oluşa sürüklüyordu. Bu düşünceye sahip olan üç bey ordusunu çekip geri dönerken Adal Bey'in yanında ise sadece dokuz bey, bir de Bartu Bey kalacaktı. Her ne kadar Alp Er Tunga'ya gelen güçler artık durmuş olsa da sevinilecek bir durum yoktu. Alp Er Tunga şu an için gücü eşitlemiş hatta daha da güçlenmişti. Adal Bey de artık çekinmiyor değildi ki sanırım tek çekinmeyen Bartu Bey olsa gerekti. Bartu Bey de zaten bunu hissettiğinden olsa gerek daha fazla bölünme yaşanmaması için Adal Bey'le konuşacak ve tüm ordu Adal Bey'in önderliğinde savaş meydanına doğru adım adım yaklaşacaktı. Adal Bey ve diğer beyler savaş meydanına yaklaştıklarında Alp Er Tunga'nın da çoktan savaş meydanında yerini aldığını görmüşlerdi. Adal Bey atının üzerinde, gelişlerini izleyen Alp Er Tunga'ya bakıyordu. Diğer yandan ise göz ucuyla Bartu Bey'e bakan Adal Bey, Bartu Bey'in her ne kadar bu durumdan üzüntü duyduğunu görse de öfkesinin de bir o kadar fazla olduğunu hissediyordu. Bu savaş çok çetin geçecekti.

Savaş öncesi Alp Er Tunga ve Adal Bey birbirlerine yaklaşıp son bir konuşma için atlarını iki ordunun tam ortasına süreceklerdi. Adal Bey'in yanında Bartu Bey ile iki muhafız, Alp Er Tunga'nın yanında ise Alptuğ Bey ile iki muhafız onlarla beraber geliyordu. Karşı karşıya son kez gelen iki liderden sözü ilk başlatan Adal Bey olmuştu. Öfkesini gizleyen alaycı bir konuşma ile;

-Ait olduğu yeri unutan, gördüğümüz kadarıyla bir sen değilmişsin Alp Er Bey! Otağıdan çıkan nice beyi de tekrar kendine çekip atalarının yolundan saptırmışsın, dedi.

Alp Er Tunga bu alaycı söze bir o kadar alaycı bir gülümsemeyle cevap verecekti:

-Biz ata olarak Ulu Han Ata'yı, Berke Han'ı biliriz. Ben onların yolundan sapmadım, onların yoluna çağırıyorum.

-Sadece *Erlik* değil, aynı zamanda kibir ve hırs da seni ele geçirmiş. Pers Kralı gibi kral olmak istiyorsun. Kazandığın bir zaferle bunun olacağını mı düşünüyorsun?

Alp Er Tunga tekrar bir alaycı gülümse daha sunup;

-Kralların kanı mavi akar derler Adal Bey! Eğer

ben kral değilsem bunu öğrenmenin yolu kanımın akmasından geçer. Eğer cesaretin yetiyorsa çarpışacak olanlar iki muhafız değil de sen ve ben olalım.

Bu kışkırtıcı sözlerle Alp Er Tunga Adal Bey'i köşeye sıkıştırıp meydana çekmek istiyordu.

-Usta, bu arada söz de çok güzelmiş. "Kralların kanı mavi akar" sözü...

-Ve evlat, bu söz sanılanın aksine Türk kökenli bir sözdür. Biliyorum kral sözü belki daha sonradan eklenmiş, değişmiş ama burada kastedilen kutsanmış isim. Biliyorsun Eski Türkler o zamanlar Tanrı'nın gökte olduğuna inanırlardı. Bu yüzden gök ve mavi bizim için kırmızıdan, yeşilden daha kutsaldır. Bu yüzden Türk'ün rengi turkuaz mavisidir. Çünkü göğü simgeler. Ve bu yüzden "kralların kanı mavi akar" diye bilinen ünlü söz, aslında şunu demek ister: "Kutsanmış bir ismin kanı mavi akar çünkü o, kutsallığını gökten yani ilahi bir şekilde almıştır. Bundan dolayı mavi akar."

- Ve biz bunu başka milletlerden zannediyoruz...

Usta, gencin bu sözüne biraz gülümsedi:

-Sana bu söylediğim var ya hiçbir şey değil evlat! Ama sana ileriki sayfalarda öyle şeyler anlatacağım ki Batı'nın bizden nasıl medeniyet kopyaladığı-

nı, çaldığını hayretler içerisinde dinleyeceksin. Bu dediklerime Alp Er Tunga'nın hikâyesini okurken şahit olacaksın. Neyse konu dağılmadan biz anlatmaya devam edelim; Alp Er Tunga attığı adımlarla Adal Bey'i meydanda yenip karşı tarafa daha büyük bir darbe vurmak istiyordu. Adal Bey ise buna fırsat vermek istemediği için biraz da konuyu değiştirmek adına;

-Lanetlenmiş biri için kılıcımı kirletecek değilim. Bize yardım eden Ülgen bunu istemez. Hem bir mucizesi bile olmayan birisin sen.

Bu sözüyle konuyu hızlı bir şekilde değiştirmek isteyen Adal Bey, aslında konuyu çok daha darbe yiyeceği bir yere getirecekti.

-Mucizem yok ve lanetlenmiş biriyim öyle mi? Her millete kendi yaşantısıyla olağanüstü hâller gösterilir. Ben seni savaşta yeneceğimi şimdiden söylüyorum. Hatta yanında şu iki muhafızın da olsun. Eğer beni öldürürseniz zaten bir yalancı olduğum ortaya çıkar. Eğer ben sizi yenersem demek ki Ülgen sizi korumuyor.

Alp Er Tunga bu çıkışı tam anlamıyla Adal Bey'i köşeye sıkıştırmıştı. Adal Bey'in aciz duruşuna alaycı bir gülümsemeyle bakan Alp Er Tunga, bu son

sözüyle bir süre sessizliği sağlamıştı. Sessizliği bozan isimse Adal Bey değil, Bartu Bey olacaktı:

-Doğru söyledin Alp Er.

Bartu Bey'in beklenmeyen çıkışıyla gözler ona yönelecekti.

-Dediğin gibi gerçekten kutsanmışsan kazanırsın ve eğer gerçekten Ülgen bize yardım ediyorsa kaybedersin.

Alp Er Tunga gülümseyerek Bartu Bey'i dinliyordu çünkü değil Adal Bey'i ve iki muhafızı, arkasında dört muhafız olsa bile yenme ihtimali yüksekti. Bu galibiyetten sonra da hem Adal Bey'den kurtulmuş olacak hem Bartu Bey'in iman etmesini sağlayacak hem de Türkler arasındaki çatışmayı önlemiş olacaktı. Fakat bu düşünceler Bartu Bey'in yeni çıkışıyla yok olacaktı:

-Bu savaşa ne kadar Adal Bey liderlik etmiş olsa da aslında bu savaş benim savaşım. Seninle ben savaşacağım. Teke tek!

Alp Er Tunga'nın beklemediği bu çıkış, tüm vücudunun kaskatı kesilmesine sebep olacaktı. Alp Er Tunga asla istemeyeceği bu durumu tekrar Bartu Bey'den uzaklaştırmak için;

-Kardeşim, savaşın lideri Adal Bey ve ben onunla...

-Adal Bey bana yardım etmeye geldi. Eğer iddianın arkasında duracaksan seninle savaşmaya hazırım. Eğer ölürsem bu savaş biter.

-Kardeşim...

Bartu Bey ile Alp Er Tunga'nın tartışmasını Adal Bey alaycı bir gülümsemeyle kesecekti:

-Yoksa korku mu sardı seni tongaları dize getiren Alper? Hani mucizendi bu! Yoksa kendi tanrının seni yalnız bırakacağını mı düşünüyorsun?

Alp Er Tunga Adal Bey'e bakmadan Bartu Bey'i hüzünle ve sinirle izliyordu. Alp Er Tunga bundan vazgeçemezdi. İki ordunun çarpışmasına da izin veremezdi. Bu, hayatında yaşadığı en sarsıcı çıkmazlardandı.

-Usta, sözünü kesiyorum ama adama zaten takviye güç gelmiş, neden savaşamaz diyorsun ki?

-Evlat, gelen takviye güç diye bir şey yok. Bu Alp Er Tunga'nın hileli planından başka bir şey değildi. *Oğuz Kağan Destanı*'na kadar girmiş bir plan.[14]

-Nasıl yani?

-Alp Er Tunga, kendisiyle beraber gelen ordunun bir kısmını Adal Bey'in gözcülerinin göreceği

14 Necati Demir, Oğuz Kağan Destanı, s. 115.

bir yere yerleştirirken diğer kısmını daha bir geriye yerleştiriyordu. Ve gece olduğunda bu orduyu gizlice geri çekiyor, ardından günün ilk ışıklarıyla beraber özellikle gözcülerin göreceği yerden sanki yeni bir ordu geliyormuşçasına getiriyordu. Tabii gözcüler de ordunun sadece ön kısmını görüp arkayı net göremediği için bu birliği yeni bir birlik zannediyordu.[15]

-Aaa, vallahi ben ciddi ciddi adam geldi zannettim.

-Yok evlat yapılan sadece bir algı hamlesiydi. Bu sayede Alp Er Tunga Adal Bey'i korkutup şu anki konuma getirecek ve ikili savaş sayesinde ordular zarar görmeden savaşı sona erdirmeyi sağlayacaktı. Başarılı bir şekilde de yapmıştı ama Bartu Bey tüm hesabı bozmuştu. Plan yine işliyordu o ayrı. Ama Bartu Bey'in ölümü Alp Er Tunga'nın beynini donduruyordu. Düşünsene, kardeşini düşün. Onu öldürüp kazanacaksın ama o sana inanmamış bir kâfir olarak ölecek. Sen onca kişiyi kurtarırken kardeşinin kâfir olarak ölmesine sebep olacaksın. Alp Er Tunga her ne kadar korkunç bir zekâya sahip olsa da burada yapacağı hiçbir şey yoktu. Ya savaşacak ve onca insanı kurtarıp ordusunu koruyacak ya da bir ipten dolayı iplikleri yakacaktı. Alp Er Tunga Bartu Bey'i ne

15 age., s. 115.

kadar vazgeçirmek istese de başaramayacaktı. Artık iki kardeş karşı karşıya geldiğinde herkes ne olursa olsun hüzünlü bir zafer bekliyordu. Alp Er Tunga kılıcını kardeşim dediği adama doğru yöneltikçe içi acıyor, aynı duygularla Bartu Bey karşılık veriyordu. Bartu Bey Adal Bey'e oranla çok çok daha iyi kılıç kullanan biri olsa da Alp Er Tunga kadar çevik değildi. Belki dünya üzerinde Alp Er Tunga kadar kılıç konusunda çevik olan hatta ondan daha iyi olan bir tek İran Kralı Ahura vardı. Ahura gerçekten sanat yapar gibi bir ustalıkla kılıç kullanıyordu. Bartu Bey ise daha normaldi. Bu yüzden karşılıklı savaşı uzatan, sadece Alp Er Tunga'nın Bartu Bey'in kararından vazgeçirmek istemesiydi. Çarpışma tüm hızıyla devam ederken Bartu Bey'in fırsat bulup hızla Alp Er Tunga'ya doğru indirdiği kılıç darbesini Alp Er Tunga beklenmedik bir hızla savuracak ve bu beklenmedik durum Bartu Bey'in kılıcı düşürmesine sebep olacaktı ki Alp Er Tunga kılıcını Bartu Bey'in boğazına tutacaktı. Alp Er Tunga çarpışmanın bu ana gelmesinden dolayı mutlu olup kılıcını hâlâ Bartu Bey'in boğazında tutar bir hâlde;

-İşte kardeşim gördün, kazandım. Artık ölmene gerek yok. Gel inancıma katıl.

Bartu Bey boğazında soğukluğunu hissettiği kı-

lıca bakmadan bu çok da uzun sürmeyen çarpışma sonrası Alp Er Tunga'ya gururla bakıp;

-Doğru söyledin kardeşim. Zaferin, senin doğru yolda olduğunu gösteriyor.

"Evet evet..." diyordu Alp Er Tunga, mutlu bir şekilde. İstediği olmuştu. Fakat Bartu Bey sözünü daha bitirmemişti:

-Fakat şimdi sana biat edersem arkamdan ölümden korktu da biat etti derler. Senden tek isteğim, aileme ve milletimize sahip çıkman.

Bu söz sonrası Bartu Bey, iki eliyle Alp Er Tunga'nın boğazına tuttuğu kılıcı hızlı bir hamleyle boğazını kesecek bir şekilde kendine çekecekti; Alp Er Tunga'nın kılıcı geri çekmeye çalışması bile hiçbir işe yaramayacaktı.

-Usta vallahi bu gurur var ya... Hele şu el âlem ne der şeyi...

-Ne yazık ki evlat, ne yazık ki! Ebu Talip de son anında Hz. Peygamber'e, "Senin doğru yolda olduğunu biliyorum ama şimdi sana inanırsam müşrik kadınlarının 'korktu da iman etti' diye laf çıkarmalarından çekinirim," deyip imansız gidecekti. Bartu Bey'de de aynısı olacaktı. Bu durum sonrası herkes sessiz bir şekilde meydanın ortasında duran Alp Er

Tunga'ya ve ölmüş olan Bartu Bey'e bakıyordu. Kısa süren bu savaş sonucu Alp Er Tunga kazanan isim ve haklı görülecek kişi olacaktı. Bu haklılığın Bartu Bey'in ölümüyle sağlanmış olmasından dolayı acı bir sessizlik hakimdi ve bu sessizliği ilk bozan kişi Adal Bey olacaktı. Adal Bey silah bırakıp teslim olması gerekirken sözünde durmayıp bu ani oluşan durumdan fırsat çıkardığını zannedip saldırı emri vermiş olsa da onunla hareket eden sadece altı bey olacak, diğerleri sözünü tutup askerlerini harekete geçirmeyecek, tam tersi sözünü bozan Adal Bey'e karşı darbe vuracaktı. Diğer yandan Alp Er Tunga ve yanındaki beyler de aynı hızla saldıracak ve Adal Bey, beraberindekilerle yaptığı ani aptallığın sonucunu infaz edilerek ödeyecekti.

Savaş kısa sürede bitip Alp Er Tunga zaferi kazanmışken hâlâ mutlu değildi. Bartu Bey'in cesedine öylece bakıyordu. Kardeşim dediği adam gururu uğruna Adal Bey gibi ölüp gidecekti. Ne hükümdarlık kolaydı ne de peygamberlik! Herkesin imtihanı terazisi kadardı. İşte tam bu sırada yine yanına gelen muhafızlar Bartu Bey'in babasının yeni doğmuş bir kız çocuğuyla geldiğini söyleyecekti. Kader öylesine acıydı ki Bartu Bey'in öldüğü gün çocuğu doğmuştu. Bartu Bey'in babası da çocuğa isim vermesi için Alp

Er Tunga'nın yanına gelecekti. Bu, hem sevinç hem de hüzün verici bir durumdu. Kardeşinin çocuğuna, öldürdüğü kardeşinin çocuğuna hayatı boyunca taşıyacağı ismi o verecekti. Herkes olanları hüzünle ve mutlulukla izlerken Alp Er Tunga eline aldığı kız çocuğuna Tomris adını verecekti; Tomris.

-Aaaa Usta, bu bizim bildiğimiz Tomris Hatun mu?

-Yok, doğrudan o değil ama onun soyundan gelmiş birisi. Nitekim Alp Er Tunga o kız çocuğuna Tomris adını verdiği için o isim kutsal bilinecek ve o obadaki hakan soyundan gelen tüm kızlara hep bu isim verilecekti. Diğer yandan Alp Er Tunga torunu olan Kayı'nın da büyüdüğünde Tomris'le evlenmesini vasiyet edecek, bir bakıma onları beşik kertmesi yapacaktı. Nitekim Tomris Hatun'un Alp Er Tunga'nın soyundan geldiği kaynaklarda yazar.[16]

-Usta, bu Kayı, Osmanlı Devleti'nin soyunun geldiği Kayı mı?

-Aynen öyle evlat.

-Doğrudan böyle mi geçiyor ismi?

---

16 Kaşgarlı Mahmud, Dîvânü Lugati't-Türk, Alp Er Tonga soyundan gelenlere Hatun (Kâtün) denir. Örnek; Tomris Hatun. (Mahmud, 1999: 1-410)

-Oğuz'un torunlarından biri olarak, aynen Kayı ismi ile geçer. Bozoklardan Gün Bey'in oğludur.

-O zaman Osmanlı aynı zamanda Alp Er Tunga'nın soyundan mı?

-Zaten evlat bu bir hüküm olacaktı. Daha sonradan Su-pu soyu olarak geçecekti ki kutsal soy olarak bilinecekti.[17] Yani Alp Er Tunga'nın soyu. Hatta Selçuklular kendi hâkimiyetlerini kabul ettirmek için soylarının Alp Er Tunga'ya dayandığı konusunda şecereler yazacak ve halkı böylece kendine çekebilecekti. Şecere-i Terâkime'ye göre Selçuklu sultanları kendilerini Efrasyab soyundan kabul ederlerdi.[18] Bak bu önemli. Çünkü Alp Er Tunga, belki Osmanlı'nın artık orta devrinden sonra yavaş yavaş unutulmaya, yani asıl ağırlığı unutulmaya başlansa da onun ismi hükümdarların kendini kabul ettirmesi için gereken bir isim olacaktı. Tıpkı, nasıl Peygamber Efendimizin (s.a.v.) soyuna *Seyyid* diyor ve önem veriyorsak aynı zamanda Alp Er Tunga'nın soyuna da böylesi bir önem veriyorduk. Düşün, Selçuklu Devleti için sadece güç yetmiyor. Soyunu oraya dayandırması ge-

---

17 Lev Nikoloyeviç Gumilev, Hunlar, s. 190/Ch'ui Yüan, Stixi, s. 29-40.

18 Dr. Varis Abdurrahman, Tarihteki Efsanevi Turan Padişahı Alp Er Tunga Hakkında, s. 4.

rekiyor. Nitekim sana bir bilgi daha vereyim. Aslında buna bir televizyon programında denk gelmiştim. Ali Ahmet Beyoğlu adlı bir Hun tarihçisi anlatıyordu. Türklerin, tabii ilk başlarda olmasa da bir süre sonra toplu bir şekilde İslam'a girmesinin en büyük sebebi olarak bu kişileri gösteriyordu. Yani kutsal sayılan isimler. Halkın sonuna kadar itibar ettiği kişiler. İşte evlat, bunlar, Dede Korkutlar, hükümdarlar hep bu soydan gelirdi. Bu yüzden bunlar kutsal bilindi. Çünkü Alp Er Tunga'ya dayanıyordu... İşte Alp Er Tunga böylesi bir öneme sahipti ve o, halkın hafızasında öylesine yer etti ki herkes, o öldüğü vakit öldüğüne dahi inanamadığı için "Alp Er Tunga öldü mü?" soruları soruldu. Çoğu kişi esprisine dinler bunun ama altında çok trajik bir hikâye yatar.

-Ne hikâyesi Usta?

-Dur, konu dağılmasın. Onu Alp Er Tunga öldürüleceği vakit anlatırım.

-Aaa, onu öldürüyorlar mı?

-Tabii evlat ama dediğim gibi zamanı gelince... Şimdi konuya dönelim.

-Ya Usta, konuya dönmeden son bir şey daha soracağım.

-Buyur evlat!

-Hani bu Tomris'i Kayı ile evlendiriyor ya... O zaman Osmanlı'nın soyu aynı zamanda Tomris Hatun'a da mı dayanıyor?

-Yok evlat. Kayı'nın üç çocuğu oluyor. Tomris ilk çocuğundan giden soydan geliyor. Osmanlı, Kayı'nın üçüncü çocuğundan giden soydan geliyor.

-Ha, şimdi anladım Usta, tamamdır.

-İşte evlat, kader böylesine örülürken Alp Er Tunga çocuğa ismi verdikten sonra kardeşim dediği Bartu Bey'in cesedinin yakılmak için hazırlandığı haberini alacaktı ve bunu hemen durduracaktı. Eski Türklerde ölü yakılırdı ama ilk defa Alp Er Tunga'yla ölü gömülecekti. Bak bunun kaynağını dipnota yaz da öylesine söylediğimiz zannedilmesin.[19] Gerçekten tarihî kayıtlarda Alp Er Tunga'nın ölüleri yaktırmayı bırakıp gömdürdüğü yazılır. Peki burada sana bir soru sorayım: Sence bu âdet kimin âdeti?

-İslam'ın âdeti.

-Aynen öyle. Yani biz Alp Er Tunga'ya peygamber derken öyle olmasını istediğimiz için demiyoruz. Gerçekten böyle deliller olduğu için diyoruz.

- Hakikaten Usta, bu aslında çok açık bir delil ama

---

19 Adem Öger, Türk Kültür Tarihinde Alp Er Tonga ve Uygur Türkleri Arasında Onunla İlgili Anlatmalar, s. 516.

benim aklıma takılan, Bartu Bey için neden böyle bir şey yaptı? Bartu Bey inançsız bir şekilde ölmedi mi?

-Evet öyle öldü ama işte peygamberler de insandır evlat! Ebu Talip de iman etmeden öldüğünde onun cenazesini Hazreti Peygamber yıkayacak ve elini tüm vücudunun üzerinde gezdirecekti. Çünkü onun değdiği bir yere Allah ateş değdirecek değildi. Ama Ebu Talib'in ayağının altını unutacaktı ki azap da oradan gelecekti. Alp Er Tunga da böylesi bir düşünce içinde olmuş olsa gerek ki bunu yapmak istiyordu. Ve evlat, artık bundan sonra da tekrar din bozulasıya değin Türkler yakılmayacak, gömülecekti. Aslında evlat, Türklerin eskiden Hak dinine inandığı konusunda böyle çok ispat var. Misal, Türklerin hiç domuz eti yemediğini biliyor musun?[20] Yani onlara yakın bölgede yaşayan milletler yiyor ama Türkler nedense yemiyor. Ve bu hep devam eden bir durum. Örneğin, İbni Fadlan, "Türkler bir sorunla karşılaştıklarında başlarını yukarı kaldırıp 'bir Tengri' derlerdi," diyor.[21] Nitekim bu hem Yaradan'ı bir bildiklerini hem de gökten kastın ne olduğunu gösteriyor. Misal, atalar ruhuna aşırı derece saygı gösterirler ki bu Kur'an-ı Kerim'de geçen "Ölülerinizi hayırla yâd

---

20 Bahaeddin Ögel, Türk Mitolojisi, c. 1, s. 4.

21 Ramazan Şeşen, İbn Fadlan Seyahatnamesi ve Ekleri, s. 42.

edin" ayeti kerimesine fazlasıyla uygun.[22] Ha tabii bu normal çünkü Allah-u Teâlâ'nın buyurduğu gibi her millete peygamber geldi zaten. Ama Türkler her ne kadar unutmuş olsalar da o değerleri yine de yeni inançlarında hep yerleştirmiş ve kendilerini hep o manevi durumla kodlamışlardı. Niye Türk'ün rengi mavi, çünkü gök mavi olduğu için. Çünkü Yaradan'ın gökte olduğuna inandığımız için. Neden kurt yol gösteren kutsal bir hayvan? Çünkü Yaradan'ın, onun bedeniyle yeryüzüne indiğine inanılır. Ama burada önemli olan bu değil. Önemli olan şu ki kurdun asıl adı *börü*dür. Yani onun gerçek adı Türkler arasında *börü* idi.[23] Ama Türkler, onun bedeninde Yaradan'ın olduğuna inandığı ve bu ismi anmak değerli olduğu için bu adı ulu orta kullanmamak üzere farklı bir isimle çağırdılar. Hani Kur'an-ı Kerim'e abdestsiz değilmez bilirsin. Yani tabii değebilirsin ama saygı gereği abdest alman önemlidir. İşte kurtlara da bu yüzden *börü* demeyip o isim ulu orta kullanılmasın diye kurt diyeceklerdi. Tabii bu daha da uzar gider ki yavaş yavaş anlatacağım sana da. Neyse bizim konumuz yine dağılmadan tekrar Alp Er Tunga'ya dönelim. Alp Er Tunga'nın kazandığı bu zaferin ha-

---

22 Osman Turan, Türk Cihân Hâkimiyeti Mefkûresi Tarihi, s. 49.

23 Erol Güngör, Tarihte Türkler, s. 59.

beri kısa süre içerisinde İran Kralı Ahura'ya kadar gidecekti. Ahura'nın planları ne kadar tutsa da bu son durum onun da istemeyeceği bir durumdu. Artık harekete geçme vakti gelmişti. Alp Er Tunga'ya karşı yine askerî gücü fazlasıyla öndeydi. Belki büyük kayıplar verirdi ama yine de büyük bir askerî nüfusa sahipti. Diğer yandan Alp Er Tunga, hâlâ Perslerin gergedanları canavar saydıklarını düşünüyor olabilirdi ki savaşı böyle planlarsa Persler onları hazırlıksız yakalardı. Ve ne yazık ki Ahura haklıydı. Alp Er Tunga gergedanları hâlâ elindeki önemli bir koz olarak görüyordu. Artık tarihin sıkışma noktasına gelindiği bu anda iki güçten biri başarılı olacak ve cihana hükmedecekti. Ve kaderin bu sıkışması hiç de beklenmedik bir şekilde açılacaktı. Çünkü Ahura haklı çıkmıştı.

-Demek kazandı... Peki ya canavarları elinde tutuyor mu?

Bu sözü söylerken Ahura alaycı bir ifadeyle istihbarat getiren ulağa bakıyordu.

-Efendim, birbirleriyle yapılan savaşta kullanmadı ama zaten savaş farklı bitti. Yani Alp Er Tunga savaşı meydanda bitirdi; ikili kılıç dövüşünde. Fakat gelen bilgilere göre canavarları hâlâ ellerinde tutuyorlar.

Ahura bu habere sevinmişti. Alp Er Tunga'nın zaferi sonrası çok da beklemeden Alp Er Tunga'nın üzerine yürürken şimdiden zaferini hissediyordu. Zaten ulak da savunmaya geçen Alp Er Tunga'nın ordusundan bilgileri getirmişti. Aslında Ahura çekinmiyor değildi. Hem kendisine karşı hem de Türklerle yaptığı savaşta uyguladığı aldatıcı plan, Alp Er Tunga'nın gerçekten korkunç bir zekâya sahip olduğunu gösteriyordu. Şimdi de bir planı var mıydı acaba? Hakikaten, Perslerin gergedanları hâlâ canavar sandıklarına inandıklarını mı düşünüyordu? Ordusu Alp Er Tunga'nınkinden katbekat üstündü. Ama o Alp Er Tunga'yla tıpkı kendi aralarında yaptıkları gibi bir meydan savaşı istiyordu. Teke tek yapılacak bir dövüş! Böylece hem korkusunu salmaya devam edecek hem de ordusuna zarar vermeden zafer kazanmış olacaktı. Bu düşünceler içerisinde Alp Er Tunga'ya doğru ilerlerken gergedanların canavar olmadığını bilen sadece belli sayıda asker vardı. Savaş meydanına gelince Alp Er Tunga'nın oynayacağı algı savaşına yine algı savaşıyla cevap verecekti. İçinde kutladığı zafer şimdiden başlamıştı bile. Saatler, hızla ve heyecanla zamanın gördüğü en kudretli savaşa doğru adım adım yaklaşmaktaydı. Artık iki ordu neredeyse birbirini görüyordu. Ahura kendisini Tanrı

olarak gören askerlerinin önünden Alp Er Tunga'ya bakarken Alp Er Tunga'nın daha sakin olduğunu hissediyordu. Geleceği göremiyordu ama Alp Er Tunga sanırım aynı taktiği uygulayacaktı. Zaten bu yüzden Ahura'nın emriyle kendi ordusunun önünde bulunan kişiler büyük bir demir kalkan tutuyorlardı ayrı ayrı. Ahura bu adımıyla gergedanları canavar sandıklarını Alp Er Tunga'ya göstermek ve onu inandırmak istiyordu. Artık şartları konuşma vakti geçmişti. Ahura heyecanla Alp Er Tunga'ya bakarken Alp Er Tunga ilk emrini verdi. Emriyle ordunun ilk safı birleşip aralarında koridor açarken, koridorun arasından etrafı kapatılmış kafesler geliyordu. Kafesin hemen arkasında ateş yakan ve kafese doğru tutan bir adam vardı. Kafesin etrafı kapalı olduğu için kimse bir şey görmüyordu ama kafesin ön yüzüne büyük darbeler vuran cüsseli bir şey olduğunu herkes fark edebiliyordu. Bu, Alp Er Tunga'nın canavarıydı, bu, gergedandı. Ahura içindeki sevinci saklı tutmaya çalışıyordu. Alp Er Tunga gerçekten gergedan hamlesini kullanacaktı. Pers ordusundaysa kimi heyecan kimi korku içerisinde olanları seyrederken Alp Er Tunga'nın emriyle beraber kafeslerin ön yüzü açılacak ve kafesin arkasından tutulan ateşten kaçmak isteyen gergedanlar hızla açılan ön yüzden Perslere

doğru koşacaktı. Diğer yandan Türklerin yan taraflara attığı oklar gergedanların sağa sola değil doğrudan Perslere koşmasını sağlayacaktı. Ahura ordunun önünden çekilip kendisine doğru gelen gergedanlara bakarken herkes onun emri için hazır bekliyordu. Gergedanlar hızla Perslere doğru koşarken Alp Er Tunga bir gariplik olduğunu hissetmişti. Neden Persler bu hayvanlara ok atmıyordu? Ok atmaları lazımdı ki bu hayvanlar daha da sinirlensin. Pers ordusu öylece duruyordu. Sadece ön safta büyük kalkanlarla bekliyorlardı. Bu kalkanlar onları durduramazdı ki! Alp Er Tunga telaşlanmıştı. Ahura'nın planı neydi, yoksa biliyor muydu bu hayvanların gerçek yüzünü? Herkes heyecanla Türklerden çıkıp Perslere doğru hızla koşan hayvanların Perslere yaklaşmasını izliyordu. Alp Er Tunga'nın yüzü kızarırken Ahura, iyice yaklaşan gergedanların biraz daha yaklaşmasını bekleyecekti. Daha da yakın, daha da! İşte tam sırasıydı. Ahura'nın elini kaldırmasıyla beraber Alp Er Tunga bir oh çekti. Geç olsa da okçular artık oklarını bırakacaktı. Ama Ahura'nın bu emri okçuları değil ön safı harekete geçirecekti. Ahura'nın emriyle ayrılan ön saf aralarında koridor oluşturacak ve tuttukları demir kalkanlarla gergedanların onların arasından geçmesini sağlayacaktı. Plan tutmuştu. Gergedanlar

Perslere şaldırmadan açılan koridora yönelecek ve koridordan geçip kendilerine açılan yoldan koridorun sonundaki kafeslere gireceklerdi. Onların kafeslere girmesiyle kapanan kapılar Alp Er Tunga'nın beynini dondurmuştu. Çünkü onun planı bu değildi. Pers askerler tanrı olarak gördükleri Ahura'nın adını anarken Ahura alaycı bir ifadeyle Alp Er Tunga'ya bakıyordu. Alp Er Tunga gerçekten bunu hiç beklemiyordu. Artık Alp Er Tunga'nın canavarları yoktu. Ama işin kötü yanı bu değildi. Şu an gerçeği bilen çok az kişi hariç Pers ve Türk askerleri Ahura'nın bu şeytani gücü ele geçirdiğine inanıyordu. Ahura âdeta algı savaşını altüst etmişti. Ortamda oluşan sessizliği yine Ahura'nın sesi bozacaktı. Atıyla öne doğru gelen Ahura, sesini karşı tarafa duyurabileceği bir şekilde yüksek tonda Alp Er Tunga'yı hedef alıp,

-Tongaları dize getiren Alper Bey, dedi.

Bu sözde alaycı bir ifade vardı.

-Senin canavarların asıl tanrıyı görünce hemen uysallaşmış haa!

Bu ses, Pers ordusunda hem bir kahkaha hem de zafer çığlıkları oluşturacaktı.

-Keşke tanrını da getirseydin de burada yalnız kalmasaydın, tongaları dize getiren Alper Bey!

Daha sonra ordusuna bakıp yine aynı yüksek ses tonuyla,

-Umarım başka bir canavarı daha vardır. Ordum onlarla da tanışmak ister, dedi.

Kahkahalar, Pers ordusundaki zafer havasını yükseltiyordu.

-Ama umarım onlar bunlar kadar uysal olmaz. Baksana bunlar ot yiyor.

Pers ordusu kahkahayla Ahura'nın adını anıyordu. Diğer yandan gerçekten gergedanlar şu an önlerine sunulan otları yiyordu. Çünkü Alp Er Tunga onların sinirini artırmak için bir süre aç bıraktırmıştı. Bu yüzden gergedanlar önlerine sunulan etleri değil otları büyük bir iştahla yiyordu. Zaten et yemezlerdi. Diğer yandan Alp Er Tunga hâlâ sessizliğini koruyarak öfkesini gizlemeye çalışıyordu. Bu sırada ise Ahura, Alp Er Tunga'yı daha da kışkırtmak için önce kendisini izleyen üç oğluna baktıktan sonra tekrar Alp Er Tunga'ya bakıp;

-Duydum ki yeni bir tanrı bulmuşsun. Eee, eskisi bizi yenemeyince yenisine geçmek gerçekten akıllıca, dedi.

Ahura gerçekten bir insan nasıl kışkırtılır ve ezilir, bunu kılıç kullanma sanatı kadar iyi biliyordu.

-Keşke şu tanrını da getirseydin de onunla da bir görüşseydik. Bak ben tanrıların oğlu tanrı Ahura olarak buraya kadar gelmişken senin tanrın sadece seni yani bir ulağını göndermiş. Gerçekten bu tanrın bize hiç saygı göstermiyor.

Türkler öfkelerini artık tutmayıp sinirli seslerini Alp Er Tunga'ya duyurmaya çalışırken Alp Er Tunga sessizce beklemekteydi. Ahura konuşurken bu sırada ne yapacağını düşünüyordu; düşünürken Ahura'nın son sözüyle tehlikeli bir adım atacaktı. Ahura;

-Ama tanrın akıllıymış. Buraya gelip tanrıların oğlu tanrı Ahura'yla savaşmak yerine yenisini bulacağı bir ulağı göndermesi gayet mantıklı, dedi.

Bu son söz gerçekten ezici bir sözdü ama Alp Er Tunga'nın beyninde riskli bir kıvılcımı uyandırmıştı. Ve Alp Er Tunga ilk defa Ahura'ya cevap verecekti aynı yüksek ses tonuyla:

-Madem bir meydan savaşı istiyorsun o zaman önce benimle savaş. Tanrının oğlu için bir ulağı yenmek zor olmasa gerek!

Ahura gülüyordu. Alp Er Tunga'nın kışkırtıcı ifadesi aslında onun istediği bir şeydi. Büyük cüssesi, demir gibi yapısı gerçekten ürkütücüydü. Alptuğ Bey Alp Er Tunga'ya hayretle bakarken yüzünü telaş

alacaktı. Diğer yandan Ahura, Alp Er Tunga'nın bu teklifini çok bekletmeyecekti:

-Şanslı adamsın Alper Bey. Bir tanrıyla savaşıp onun elinden öleceksin.

Bu, kabul ettiği anlamına geliyordu. Ahura atından inip üzerindeki fazlalıkları, süsleri çıkarırken Alptuğ Bey Alp Er Tunga'ya yaklaşacaktı:

-Kardeşim, planımız bu değildi.

-Artık bu!

Alp Er Tunga'nın bu kesin cevabı aslında üzerindeki tedirginliği de gösteriyordu. Bunu sezen Alptuğ:

-Kardeşim, beni yanlış anlama, gerçekten iyi cengâversin ama Ahura çok iyi kılıç kullanır. Sırtı yere gelmiş, kılıcı düşmüş biri değil; istersen...

Alp Er Tunga Alptuğ'un sözünü tamamlamasına fırsat vermeyecekti:

-Artık istesek de istemesek de bitti. Karar verildi. Hem ne yapsaydım? Ordumun çoğu gergedanları canavar zannediyor. O korkuyla ve bu nüfusla Ahura'ya karşı savaşsa mıydım?

Alp Er Tunga bu konuda haklıydı fakat Ahura'ya karşı savaşmak da akıl kârı değildi. Gerçekten çok iyi kılıç kullanırdı. Ve bunu Alp Er Tunga bizzat yaşayacaktı. Alp Er Tunga Alptuğ'un son bir vazgeçirme

çıkışına karşı kesin kararı bildirmek için herkesin gözü önünde net bir adım atacaktı. Kılıcını çekip herkesin şaşkın bakışları arasında arkasında duran atına gidip atın kuyruğundan tutacak ve hızla kesip eline alacaktı. Ardından Alptuğ'a uzatıp;

-Artık geri dönüş yok dedim.

Bu önemli bir mesajdı. Türkler, atın kuyruğunu savaşa gidileceği mesajını vermek için bağlardı.[24] Atın kuyruğunu kesmek ise çok daha ileri bir anlam taşıyordu. Atın kuyruğu kesildiyse o savaşa girmekle kalınmayacaktı, ya savaşı kazanacaklardı ya da öleceklerdi. Bu, kadim bir âdetti. Ve gerçekten çok kutsaldı. Bundan dolayı sebebsiz yere atın kuyruğunu kesmenin cezası Türklerde ölümdü.[25]

-Yuh Usta ya, gerçekten mi?

-Tabii evlat.

-Usta bu da çok ağır olmamış mı?

-Ama evlat bunu normal bir şey olarak görme. Yani sana nasıl anlatayım?.. Eee, hah şey hani, böyle yanlış istihbarat gibi gör. Çünkü atın kuyruğunu kesince insanlar bunu savaş gelmiş, savaşa gideceğiz diye görüyor. Bu yüzden...

---

24 Saadettin Gömeç, Köktürk Tarihi, Berikan Yayınevi, Ankara 2011, s. 247.

25 age.

-Haa anladım Usta.

-Evlat, at Türklerde zaten devlet demektir. Hani *Heyet 1*'de anlattığım bir olay vardı. Mete atını öldürüyordu. Orada belki üstünkörü geçtik ama onun manası sadece askeri eğitmek değildi. Aynı zamanda babasına karşı bir restti. Eğer Mete ordu tarafından sevilen bir isim olmasaydı babası onu cezalandırırdı. Mete bunu yaparak aslında devlete bir muhtıra veriyor gibi düşün. Yani ordu tarafından tehdit gibi. Bu yüzden at önemlidir. Öyle ki eski Türk mezarları açıldığında at kemikleri de bulundu.

Atın da gömüldüğü bir Türk mezarı [26]

26 Altın Beşik Ergenekon'a Heyecan Verici Yolculuk, Habertürk, https://www.haberturk.com/gundem/haber/1122094-altin-besik-ergenekona-heyecan-verici-yolculuk, 30.08.2015.

Çünkü o askerle beraber atı da öldürürlerdi. Zira atı, öbür dünyada asker için bir binek olarak görürlerdi. Eğer o yiğidin ceseti bulunmazsa bu sefer de atının kuyruğu kesilir, bir sembol olarak mezar taşına asılırdı.[27] Ha bak aklıma gelmişken... Yani bu da hani sadece eski Türklerde değildi. Fatih'te bile görüyoruz...

-Fatih Sultan Mehmet'te?

-Aynen evlat. Sen başka Fatih mi bilirsin?

-Yok, hani Fatih yakın dönemdir ya ondan yani.

-Yakın dönem mi?!

-Yani yakın dönem derken Usta, şey işte, hani eski Türklere oranla...

Usta, gencin açıklama yapmasına gülümseyip,

-Evlat bu telaş nedir böyle be, dedi.

-Yok Usta ya, şeyden yani, ona kadar devam etmesine şaşırdım.

-Ondan sonra da etmiştir evlat. Ve...

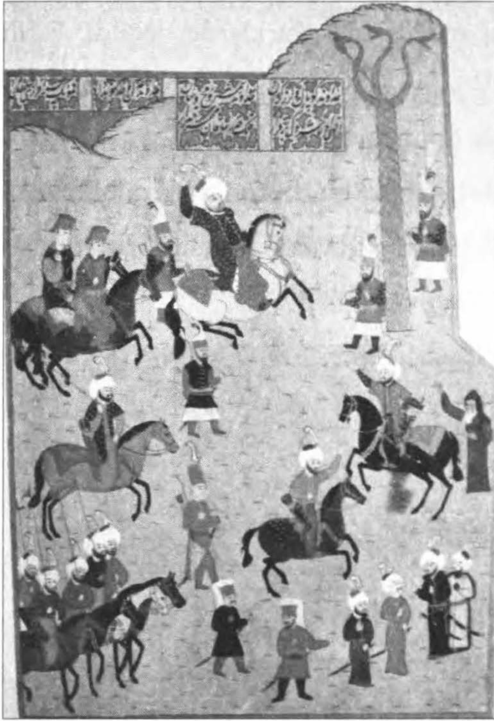
-Usta, sözünü kesiyorum ama hani atını denize sürdüğü resimlerde falan atın kuyruğu bağlı değil...

-Eee çünkü onları yapan ya yabancı sanatkârlar ya da bilgisiz, çok sonradan yapanlar. Bak sana bir örnek göstereyim.

---

27 Abdulkadir İnan, Tarihte ve Bugün Şamanizm, s. 226.

Usta, rafa yönelip yine bir dosyayı sanki daha yeni koymuş gibi bulup masaya getirir. *Türk Atları* yazan dosyayı açıp gencin meraklı bakışları arasında dosyadan birkaç resim çıkarıp gence gösterir.

Hünernâme. Fatih'in atının kuyruğu bağlı.

-Bak evlat, bu *Hünernâme*'den. O günlere yakın dönemde yazıldı. Misal, Fatih'in Belgrad Kuşatması'nı gösteriyor. Bak ata! Kuyruğu bağlı. Bak, yine bir savaş vakti. Kelleler aşağıda, oradan belli.

Fatih'in Belgrad Kuşatmasını anlatan minyatür.

Atın kuyruğuna bak. Yani diyeceğim, biz Türk töresini yer de değiştirsek, hanedan da değiştirsek, yazı da değiştirsek, din de değiştirsek hep devam ettirmişiz. İşimize yarayan her şeye hürmet göstermişiz. Eğer o şey diğer şeylerden daha çok hayatımızdaysa daha çok değer biçmişiz. Yani öyle ki atasözlerine

kadar girmiş. Tabii bunu ileride evleneceğini düşünerek ister yaz ister yazma ama bir atasözü vardır.

-Ne Usta?

Usta gülerek:

-Dediğim gibi bizle alakası yok, sadece atasözü.

Usta biraz daha gülümseyip Özbek atasözünü söyler:

-Derler ki gününden bir gün kalırsa at al, iki gün kalırsa avrat al.

-Aman Usta, evlilikleri yıkar bu söz.

Gencin bu sözüyle bir kahkaha atan Usta:

-Yani işte düşün o kadar benimsemişiz. Zaten bir araştırmacının bir sözü vardır. Adını şu an unuttum ama sen sonra kaynak olarak belirtirsin.

- Buyur Usta!

-"Türk'ün" der, "ömrünün günlerini toplasan atı üzerinde geçen günlerinin, yer üzerinde oturarak geçirdiği günlerden daha çok oldugunu görürsün."[28] Hakikaten de öyledir. Hatta 780'li yıllarda yaşayan Câhiz, bu birlikteliği öylesine anlatıyor ki gözleriyle gördüğü bir gerçeği yazıyor: "Türkler atını kendisi yetiştirir, tay iken kendisi terbiye eder. Atının adı-

---

28 Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, s. 11, s. 180.

nı söylese atı onu takip eder, koşarsa atı arkasından koşar." Bu örneği ben çok çoğaltırım ama yine bak konu konuyu açtı da nereye geldik!

-Vallahi Usta, arada iyi ki konu konuyu açıyor yoksa bu bilgiler sadece sende kalacak.

-Neyse, dediğin gibi evlat ama biz konuyu dağıtmadan tekrar dönelim, yine zamanı geldikçe anlatırız; nerede kalmıştık?

-Alp Er Tunga atın kuyruğunu kesmişti.

-Hah evet evlat, atın kuyruğunu kesmesiyle artık tüm sözler de kesilmişti. Çünkü bu çıkış artık geri dönülmez bir yoldu. Alp Er Tunga ne olursa olsun gidecekti ve savaşacaktı. Alp Er Tunga da artık Ahura gibi süslerini ve fazlalıklarını bıraktığında ikisi de atlarıyla meydana doğru yaklaştılar. Meydanda sadece ikisi vardı: Alp Er Tunga ve Ahura. Daha sonra ikisi de atından indi. Karşılıklı bir kılıç dövüşü yapılacaktı. Atlarını deh diyerek uzaklaştırdılar. Sadece ikisi vardı. Ahura heybetli cüssesiyle Alp Er Tunga'ya bakarken Alp Er Tunga da ne uzun ne kısa boyuyla kılıcını çekmiş Ahura'ya bakıyordu. Ahura kendine güveniyordu. Kafasını omuzlarının çizdiği yay üzerinde dimdik tutuyordu. Siyah gözleri öz güvenle bakıyordu. Sakin ama öz güvenliydi. Sabit ve sakin bakışları kafasındaki fikirlerin yansımasıydı sanki.

Alp Er Tunga'nın ölümü sonrası Türkler üzerindeki hâkimiyetini düşünüyordu. Kılıcını sağlam tutuyordu. Bakışı Alp Er Tunga'nın ruhuna da nüfuz ediyordu. Sabit bakışlarıyla onu kendisinde hapsediyordu. Alp Er Tunga anlamıştı ki karşısındaki kişi sadece bir kılıç ustası değil, aynı zamanda düşünceleri yöneten bir savaşçı idi. Ahura kendisine öylesine güveniyordu ki Alp Er Tunga'yı alaya alarak;

-Sana tongaları dize getiren Alper diyorlarmış...

Ahura alaycı bir gülümsemeyle sözüne devam etti:

-Eğer bana bir yara bile açarsan sana söz veriyorum ailene dokunmayacağım.

Bu meydan okuma fazlasıyla aşağılayıcı olsa da hakkı vardı. Alp Er Tunga ise Ahura'nın alaycı ve rahat tavırlarına karşın daha dikkatli ve heyecanlıydı. Ahura'ya hiçbir cevap vermeden ilk hamlesini yapıp sert ve hızlı bir şekilde kılıcını indirecekti ki Ahura aynı çeviklikle karşılayacaktı. Ahura gülüyordu. Sanki karşısında bir çocuk vardı. Alp Er Tunga ayaklarını sağlam bir şekilde basmaya çalışırken kılıcıyla da her an gelebilecek bir saldırı için kendisini savunmaya alıyordu. Birbirlerinin etrafında dönen bu iki isim, bir açık arıyordu. Nitekim bu dönme çok sürmeyecek ve Ahura'nın hamlesiyle ilk kan dökü-

lecekti. Ahura önce sert bir şekilde kılıcını indirecek, daha sonra Alp Er Tunga bu darbeyi karşılarken Ahura kılıcının geri itilmesini durdurup hızla aşağıya doğru indirecek ve Alp Er Tunga'nın bacağında büyük olmasa da ilk yarayı açacaktı. Alp Er Tunga daha ilk çıkışta darbeyi yemişti, bu savaş kolay olmayacaktı. Pers ordusu gururla Ahura'nın adını anarken Türkler telaş içinde izliyordu, sonunu acı bir şekilde tahmin ettikleri savaşı. Alp Er Tunga'nın fazla da zarar görmediği darbe yine de biraz sendelemesine sebep oluyordu. Ahura artık konuşmayıp alaycı bir şekilde gülüyordu. Daha sonra herkes Alp Er Tunga'nın hamle yapmasını beklerken Ahura fırsatı ona vermeden tekrar bir hamle yapacaktı fakat bu sefer Alp Er Tunga karşılamıştı. Alp Er Tunga'da akan terler güneşin sıcaklığından değil, yaşadığı anın heyecanından ileri geliyordu. Terini silmesine fırsat yoktu. Ve ikinci hamleyi yapmak için tekrar saldırdı olmadı, bir daha saldırdı olmadı, tekrar ve tekrar... Bir çizik dahi atamıyordu. Ahura gerçekten kılıcını sanat gibi kullanıyordu. Bu adamı kılıçla kimse öldüremezdi. Kılıcını o kadar iyi kullanıyordu ki kendisine atılacak yirmi oku bile aynı anda kesebilirdi. O zaman başka bir şey yapmak lazımdı. Kılıcını etkisiz hâle getirecek bir şey! Sanki aklına bir şey gelmişti. Tamam dedi Alp Er Tunga, bu işe yarayacak diye dü-

şündü ve kılıcını çekip tekrar yaptığı saldırı sonucu bir daha püskürtülerek tekrar düşmüştü. Ahura bir çocukla oynuyordu sanki. Hiç hamle yapmıyor, Alp Er Tunga'nın yorulmasını izliyordu. Alp Er Tunga yerdeyken yavaşça kalkmaya çalışıyordu ki yerden aldığı kumları Ahura'nın yüzüne atacak ve Ahura'nın gözünün tozlanmasıyla darbeyi indirecekti fakat Ahura gözünü kapatıp kılıcını kullanacak ve Alp Er Tunga'nın saldırısını karşılayıp kolunda küçük bir yara daha açacaktı. Bu kadarına da pes denirdi artık! Gözünü kapatıp gelen saldırıyı karşılamış ve hatta yara açmıştı. Hayır hayır, bu adam yenilmezdi. Kılıcı resmen gözü kapalı kullanıyordu. Ne kadar kibirlense yeriydi ki kibri okunuyordu. Alp Er Tunga bu adamı nasıl yenecekti? Kılıçla yenmenin imkânı yoktu. Ne yapacağını düşünürken aklına son bir şey geldi. Madem kılıçla yenemiyor, o zaman kılıçsız yenecekti. Ahura'nın kibrini kılıçsız yenecekti. Alp Er Tunga kılıcını tekrar kavradı. Adımlarını dikkatli bir şekilde atıyor, o anı kolluyordu. Bu sefer savunma durumundaydı. Ahura, Alp Er Tunga'nın durumunu alaycı bir şekilde izlerken hızla yeni bir saldırı yaptı, Alp Er Tunga bunu karşılamıştı ama kılıcını neredeyse düşürecekti. Bu, Ahura'nın gözünden kaçmamıştı. Demek ki Alp Er Tunga artık yorulmaya başlamıştı. Bu, Ahura'nın istediği bir şeydi. Artık sona gelini-

yordu. İki isim rüzgârın bile sessiz bir şekilde izlediği bu anın son heyecanını yaşıyordu. Alp Er Tunga gözlerini Ahura'ya dikmişti. Kılıcını kavradı ve son bir kez daha hızla aşağıdan gelecek bir şekilde Ahura'ya doğru vuracaktı. Heyecanı öylesine yüksekti ki kalbi dursa farkına varmazdı. Ve işte tam sırası! Alp Er Tunga kılıcını aşağıdan çekip büyük bir darbe vuruyordu ki Ahura'nın sert karşılığı sonucu kılıcı aynı hızla yere düşmüştü ancak aynı hızla durmadan bir adım atıp Ahura'nın arkasına geçen Alp Er Tunga, Ahura'yı öldürmüştü.

-Nasıl ya Usta, ne oldu anlamadım.

Genç şaşkınlıkla gerçekten ne olduğunu tam anlamadığı şeyi haklı olarak sorgulamıştı. Usta da zaten bunu açıklayacaktı.

-Olan şu evlat: Alp Er Tunga aslında sahte bir saldırı yapmıştı. Çünkü Ahura kılıcı hem iyi kullanıyordu hem de gerçekten bundan önceki hamlede Alp Er Tunga'nın yorulduğunu düşünmüştü. Alp Er Tunga da aşağıdan bir hamleyle Ahura'ya saldıracak ama kılıcı iyi tutmayacaktı. Daha sonra Ahura Alp Er Tunga'nın kılıcını yere düşürürken Alp Er Tunga aynı hızla hiç durmadan kılıcı bırakıp Ahura'nın yanına hızla yaklaşıp, ki bunlar iki saniye içinde gerçekleşen olaylar evlat, iki eliyle kafasını klasik öl-

dürme biçimi olarak çevirip boynunu kıracaktı. Ve böylece kılıçla öldürülemeyen Ahura, sahte bir kılıç hamlesiyle öldürülecekti. Hatta dur sana nasıl olduğunu göstereyim de daha net anla.

Usta, Hafız'a durumu gösteriyordu ki gerçekten hayran kalınacak bir durumdu bu. Düşman kendisine saldıran kişinin kılıcını düşürdüğünü zannedip rahatlarken o kişi -ki bunu yapmak için çok hızlı olman lazım- hemen bir adım daha atıp sol elini kafasının üstüne, sağ elini çenesinin altına alıp hızla çevirip boynunu kırarak öldürebiliyordu. Usta, gence durumu gösterdikten sonra oturup anlatmaya devam ediyordu:

-Âdeta zaman donmuştu, herkes öylece bakıyordu. Kimse ne tepki vereceğini bilmiyordu. Kimse böylesi bir ölüm beklemiyordu. Gerçekten Ahura ölmüş müydü? Hayır hayır, olamazdı. Buna Türkler bile inanmıyordu. Ahura'nın üç oğlu öylece bakıyordu. Boynu kırılan Ahura'nın cesedi önce dizleri üzerine çökmüştü, daha sonra ise yere düşecekti. Alp Er Tunga ise aldığı yaralarla ve yorgunlukla zorla ayakta dururken herkes, "tanrının oğlu tanrı" olarak görülen Ahura'nın cesedine bakıyordu. Ahura'ydı bu. Herkesin, karşısında dize geldiği Ahura! Artık insanlar nefes almayı dahi unutmuştu sanki. Öylece

bakıyorlardı ki Ahura'nın en büyük oğlu bu sessizliği bozmak için ordusuna saldırı emri verecekken Ahura'nın veziri onu durduracaktı:

-Prens'im bunu yapamazsınız!

-Orada yatan babam; Kral'ımız!

-Efendim söz verildi. Geri dönmeliyiz. Ayrıca daha kral seçilmedi.

-Kral benim.

-Efendim babanız bir şey demedi ve iki kardeşiniz daha var. Şu an saldırırsanız çoğu Pers beyi saldırmaz. Çünkü söz çiğnemek olarak görürler bunu.

-Kimin ne diyeceği umurumda değil.

-Efendim, babanız öldü. Aileniz burada. Askerlerinize bakın, korku içindeler. Şimdi yapacağınız bir adım bize büyük darbe vurur. Ve aileniz esir alınırsa bir daha asla bir şey yapamayız. Ne olur, ne olur beni dinleyin.

Ahura'nın oğlu Azem'in öfkesi aklını başından almışken biraz duraksadı. Vezir doğru söylüyordu. Saldırmak sözden dönmekti. Bu hem kendi itibarına zarar verirdi hem de kendisini yalnız bırakırdı. Biraz daha bekledikten sonra daha sakin bir şekilde tamam dedi, tamam. Daha sonra kardeşlerine bakıp onlarla beraber babalarının cansız yatan bedenine

doğru meydanın ortasına atlarını süreceklerdi. Onlar meydanın ortasına doğru giderlerken Türkler çoktan zafer çığlıklarını haykırıyor, Alp Er Tunga'nın adını anıyorlardı. Hem de Ahura'nın dalga geçtiği sözü Perslerin yüzüne vururcasına: "Tonga Alper, Tonga Alper, Tonga Alper..." Bu, tongaları yani Persleri dize getirmiş Alper demekti. Bundan sonra onun adı Alper Bey değil, *Tonga Alper* idi. Ahura'nın üç oğlu meydana doğru gelirken Alptuğ Bey ve iki muhafız çoktan Alp Er Tunga'nın yanına gelmiş ve onu atına bindirmişti bile. Alptuğ, Alp Er Tunga'ya yardım ederken Alp Er Tunga samimi bir ince dokundurma yapacaktı:

-Bu konu için de bir diyeceğin vardır herhâlde Alptuğ!

Alptuğ kendisine yapılan dokundurmayı anlayıp;

-Sanırım artık beni dinlemek zorunda değilsin.

Alp Er Tunga yorgun bir sesle gülümseyip,

-Aynı fikirde olduğumuza çok sevindim.

Alptuğ gülerken Alp Er Tunga da yorgun sesle tekrar gülecek, daha sonra kendilerine doğru gelen Ahura'nın üç oğluna bakarak;

-Bunlar da kes kes bitmiyor Alptuğ, diyecekti.

Alptuğ gülerek Ahura'nın üç oğlunun daha da yaklaştıklarını görecekti. Gözleri öfkeyle yanıyordu Azem ve kardeşlerinin. Alptuğ da artık Alp Er Tunga gibi atına binmiş, gururla ve aşağılayıcı ifadelerle, gelen üç kardeşi süzüyordu. Üç kardeş yaklaştıklarında ilk sözü alan en büyük oğul Azem olacaktı. Her ne kadar babasının ölümüyle yüzü kıpkırmızı olsa da üzüntüsünü öfkesiyle kapatmaya çalışıyordu:

-Sözümüz sözdür. Geri çekileceğim. Ve geldiğimde...

Alp Er Tunga Azem'in sözünü alaycı bir ifadeyle kesecekti:

-Geldiğinde? Ah ah, ne kadar da güzel kardeşlersiniz. Hemen anlaşıp krallığı sana mı verdiler? Gerçekten babanız Ahura'nın kanı kurumadan anlaşma yapmanız ne güzel!

Alp Er Tunga'nın bu iki alaycı çıkışı gerçekten Ahura'nın alay etmesi kadar etkiliydi. Alp Er Tunga böylece gücü Azem'in eline almasını engelleyip diğer kardeşleri kışkırtıyordu ki başarılı olmuştu. Alp Er Tunga'nın bu sözüne karşı ikinci sözü diğer kardeş Cenger alacaktı:

-Bu senin meselen değil. Senin meselen kendi durumunu düşünmen.

Alp Er Tunga gururlu durmaya çalışan gençlere alaycı bir şekilde gülümserken yüzünü Cenger'den en küçük kardeş olan on iki yaşındaki Namver'e dönecekti:

-Eee küçük kardeş, sanırım sıra sende. Sen de bir şeyler söyle artık. Belli ki bir dahaki karşılaşmamızda üç kardeşten sadece biri olacak. Diğerleri çoktan öldürülmüş olacak!

Kardeş kavgasını yüzlerine vuran Alp Er Tunga ortalığı kışkırtırken bildikleri bu gerçeğin açıkça söylenmesinden olsa gerek üç kardeşin yüzü biraz kızaracaktı, küçük kardeş,

-Savaş meydanında söyleyeceğiz son sözümüzü, diyecekti.

Alp Er Tunga küçük kardeşe gülümseyip,

-Sesiniz de pek inceymiş. Umarım savaş vaktine kadar kalınlaşır. Eee, ordunuz sesinizi falan duyamazsa ne olur?!

Alp Er Tunga ardı ardına verdiği alaycı cevaplarla üç kardeşi âdeta tokatlarken aslında Ahura'nın alaycı ifadelerinin intikamını alıyordu. Diğer yandan son sözü tekrar Azem alacaktı:

-Bizi birbirimize düşürmeye çalışman alkış tutulacak bir durum. Bu konuda başarını Türkleri birbi-

rine düşürmenden alıyor olsan gerek. Eee, bu yolda kardeşim dediklerini de öldürdüğünü duyduk.

Bu söz Alp Er Tunga'ya Bartu Bey'i hatırlatıp öfkelendirse de hiçbir şey demeyecekti. Sadece gülecekti. Ama öfkesi, yüzünden okunmuyor değildi. O sessiz bir şekilde üç kardeşe bakarken onlar da babalarının cesedini alıp gidecekti.

Ahura'nın cesedi alınıp geri dönülürken Alptuğ Bey uzaklaşan Perslere bakıp Alp Er Tunga'ya yaklaşarak;

-Araları şimdi kavgalı. Biz de çok beklemeden saldırmalıyız kardeşim.

Alp Er Tunga, daha yeni yaşadığı öfkeyi unutup kafasındaki kendi planına gülümser ve Alptuğ Bey'e bakarak:

-Şimdi saldırırsak tehlike var deyip Azem tüm gücü elinde toplar. Ama saldırmazsak tehlike olmadığı için gücünü toplayamaz. Ve bir kardeş kavgası başlar. Bu da onları iyice tüketecek. Kısacası, müsait köpekler varken bizim birilerini havlatmamızın anlamı yok. Ahura'nın bize yaptığını şimdi bırak oğulları yaşasın. Biz saldırmadığımız sürece bize karşı asla bir olamazlar.

-Peki biz ne yapacağız?

-Onlar kavga ederlerken biz güneşi bayrak, göğü çadır yapacağız. Kuzeybatıya gideceğiz. (Bulunduğu yere nazaran Avrupa'yı kastediyor) Oradaki Türklere de tebliği götüreceğiz.

Alptuğ biraz duraksayıp;

-Orada saldırgan kabileler de vardı. Peki onlar?

-Her millete kendi peygamberini gönderir Yaradan. Bizim görevimiz cihana adalet, Türklere tebliğdir. Haydin şimdi zaferimiz kutlansın! Çok sürmeden yola çıkacağız.

Ve Alp Er Tunga ile Alptuğ gerisin geriye dönerken artık Alp Er Tunga'nın adı daha da yayılacaktı. Yani şöyle düşün evlat: Bu zamanda ABD'nin, Çin'in, Rusya'nın birleşmiş hâlini yenmiş gibi düşün. Bu yüzden itibarı çok yükselecekti. Artık ona "tongaları dize getiren Alper", yani "Alp Er Tunga" diyeceklerdi. Aynı zamanda unvan olarak daha önce bahsettiğim gibi öküz gibi güçlü manasında öküz unvanıyla da anılıp bu, zamanla Oğuz'a dönüşecekti. Hani bu unvan niye verildi dersen şey gibi düşün: Misal, Arslan Yürekli Richard'ı, ona niye arslan yürekli, korkusuz dendiğini bilirsin... Alp Er Tunga'ya da o manada böyle denecek ve bu unvan kimi kayıtlarda Oğuz diye geçerken başka kayıtlardaysa ismi öküzün boynuzuna istinaden farklı anılacaktı. Başka kabileler

öküze ihtişam ve güç veren iki boynuzdan dolayı, onu "iki boynuzlu" olarak anacaktı. Bu hem güç hem de bir boynuzu Batı, bir boynuzu Doğu'dur demekti. Kur'an'da ise iki boynuzlu olarak anlatılacak olan ve dünyayı fethetmiş komutan kişi Zülkarneyn idi. Bildiğin gibi Zülkarneyn "iki hayat sahibi" veya "iki boynuzlu" manasına gelir. Sana yukarıda anlatmıştım zaten.

-Anlatmıştın Usta, aynen ama zamanı geldiyse artık şu Yecüc - Mecüc kim, onu da söylesen...

-Hele dur evlat, geleceğim. *Demir Seddi* de anlatacağım. Ama önce Vikinglerin atalarına gideceğiz.

-Nasıl yani? Alp Er Tunga'nın Vikinglerle ne alakası... diyecekti ki genç biraz duraksadı. Daha sonra:

-Bu Vikinglerin başlık olarak taktığı iki boynuzlu şeyin bununla bir alakası...

-Alakası var evlat. Ama şunu söyleyeyim, Vikingler bunu savaşlarda değil törenlerde ara ara kullanırlardı ki buna aslında bir ilahi sembol diyebiliriz. Nitekim bunu Türkler de kullandı. Savaşta değil ama kutsal olarak *Oğuz Miğferi* diye anılan ve Osmanlı'da bile görülmüş bir miğfer vardı. Orta Asya ve İran yakınlarında bulunan bir miğfer.

Oğuz Miğferi

-Vikingler Türk mü yani?

-Yok evlat öyle değil. Türk değil tabii ki! Ama Alp Er Tunga'yı da hiç unutmadılar, her ne kadar o kişiyi Alp Er Tunga diye yazmasalar da! Onu *Oğuz* bildiler, *Odin* diye yazdılar.

-Kafam karıştı şimdi; nasıl yani?

-Hele kalk şu namazı bir kılalım, çayı tekrar demleyelim, ondan sonra Alp Er Tunga'nın Avrupa seferini bir anlatalım. Bu sırada da ben sana kaynak kitapları vereyim oradan bak ve aşağı, dipnot olarak ben anlattıkça geçir.

-Tamam Usta, sorun yok. Zaten kimse açıp okumaz herhâlde onu.

-Okusun okumasın fark etmez evlat. Anlattıklarımızın bir kaynağı olduğunu bilsinler yeter.

-Eyvallah Usta.

Ve Usta ayağa kalkıp lavaboya abdest tazelemeye giderken genç de odada raflara bakarak onu bekliyordu. Arapça, İngilizce, Farsça, Türkçe gibi farklı dillerden kitaplar vardı. Koleksiyon kitaplar değildi. Usta'nın okuduğu kitaplardı. Çünkü altları çizilmişti. Acaba Usta kaç dil biliyordu? Neyse bir ara sorardı. Bu arada aklı ise Türklerin nerelere kadar gidip kimlere etki ettiğini ve neler olduğunu düşünmekte kal-

mıştı. Herhâlde Viking dizisini izliyor olmasından dolayı böyle heyecanlanmıştı. Bakalım Usta neler anlatacaktı? O bunları bir süre böyle düşünürken bir müddet sonra Usta içeri girdi. Abdestini almıştı. O içeri girerken genç, Usta'ya dönüp,

-Usta sen kaç dil biliyorsun? diye soracaktı. Usta gülümseyip cevap vermeden kafasıyla hadi lavaboya diye işaret etmişti ki genç, "Doğru Usta, çok pardon, özür dilerim." deyip gidecekti.

Usta, abdest aldıktan sonra namaz kılana kadar konuşmazdı. Genç bunu biliyordu ama o an unutmuştu. Usta gence yol verirken genç, kafasındaki düşüncelerle yavaş yavaş, abdest almak için lavaboya gelmişti bile. Artık kafasını sallayıp "Neyse," dedi, "hele bir Allah'ın huzuruna gidip geri dönelim, yine düşünürüz." Ve artık sadece suyun sesi duyuluyordu. Bundan sonra bir adamın kahraman olma hikâyesinin zirve noktasına doğru gidiliyordu. Bundan böyle onu sadece Türkler değil tüm dünya tanıyacaktı.

"Şüphesiz biz onu yeryüzünde
kudret sahibi kıldık." [29]
Kehf 84. Ayet

"Güneş, tuğ olsun; gök, kurıkan." [30]
Oğuz Kağan Destanı [31]

Artık Alp Er Tunga'nın adı Asya'dan çok daha ötesine yayılıyordu. Ve bu durum gayet normaldi. Çünkü Persleri yenmek gerçekten büyük bir zaferdi evlat. Artık insanların korktuğu Persler değil, saygı duyduğu Türkler vardı. Alp Er Tunga en başta da söylediğimiz gibi tüm Türklere gönderilmiş bir peygamberdi.

---

29 Zülkarneyn (a.s.) kastedilmektedir.

30 Güneş bayrak olsun; gök, çadır.

31 Necati Demir, Türklüğün Binlerce Yıllık Anayasası: Oğuz Kaan Töresi, s. 22.

Bu yüzden sadece kendi topluluğuna değil dünyanın diğer bölgelerindeki tüm Türklere ulaşmakla görevliydi. Ona bu görevi veren bizzat Allah'tı. *Oğuz Kağan Destanı*'nda da aynen böyle yazar: "Ona tüm dünyayı tek bayrak altında toplama görevini veren şaman değil, tanrı idi."[32] Bu da bize şunu gösteriyor ki Alp Er Tunga şamanlara rağmen gelmiştir.

Neyse biz konumuza devam edelim. Ve evlat Alp Er Tunga'yı diğer peygamberlerden ayıran bir özelliği de Hz. Süleyman gibi tüm dünyaya hükümdarlık edecek kadar büyük bir devleti olmuş olmasıydı. Kur'an'da da belirtildiği gibi "Zülkarneyn"; yani "iki boynuzlu"; yani "Alp Er Tunga", ilk başta batıya doğru bir sefer yapacaktı. Kur'an'da ise Zülkarneyn'i anlatırken Allah, "Şüphesiz biz onu yeryüzünde kudret sahibi kıldık." buyuracaktı. (Kehf suresi 83.) Tabii ben sana burada Alp Er Tunga'nın her şeyini anlatmayacağım; sadece Türklerle ilişkili olan bölümlere değineceğim. Neyse konu konuyu yine açmadan ana konuya girelim biz.

-En son Vikinglerde kalmıştık Usta ama ona girmeyecek misin o zaman?

-Yok şimdi o konuya girecektim ben de.

---

32 Fuzuli Bayat, Ana Hatlarıyla Türk Şamanlığı, s. 117.

-Sen sadece Türklerle olan bağlantısı deyince...

-Vikinglerin de hem Türklerle hem de Avrupa'nın en eski milletlerinden Etrüsklerle bağına gireceğim.

-Onlar kim Usta?

Etrüksler Romalılardan önce Avrupa'da yaşayan bir Türk kavmiydi. Ama önce Alp Er Tunga'nın batıya ilk adımını anlatalım. Alp Er Tunga, Pers zaferinden sonra Hazar Denizi'ni geçmiş ve kuzeyden Karadeniz'e doğru yönelmişti. O zamanlar dünya tüm cihana yayılmamıştı. İnsanlar henüz belirli topraklarda yaşıyorlardı. Alp Er Tunga ise şölen sonrası atının üzerinde yavaş yavaş ilerlerken, bir yandan da kendisiyle beraber yol alan Alptuğ Bey'in getirdiği haberi dinliyordu;

-Bana gelen bilgilere göre her ne kadar savaşçı bir topluluk olsalar da bir devlet sistemleri yok. Ama yine de bizdeki oba beyleri gibi lider isimleri var. Bu kişilerle konuşmamız diğerlerini de hâkimiyet altına almamız demek. Diğer yandan bu kişilerle artık bir anlaşma yapıp oradaki Türkleri de kurtarmamız gerek.

Alp Er Tunga düşünceli bir şekilde Alptuğ Bey'i dinlerken kafasına takılan soruyu da sormaktan vazgeçmeyecekti:

-O zaman bunu deneyerek göreceğiz. Göreceğiz ama sende de başka bir durum var gibi. Bana bir şey anlatıyorsun ama aklın başka bir yerde.

Alptuğ Bey gizleyemediği düşüncelerini saklamaya çalışmaya devam ederek;

-Belki savaş heyecanıdır.

Alp Er Tunga inanmamış bir edayla gülümseyip;

-Savaş heyecanı öyle mi? Öyle olsun!..

Alp Er Tunga bu durumu çok da sorgulamadan adım adım Karadeniz'e doğru ilerlemekteydi.

-Usta, sözünü kesiyorum da o bahsettiği kavim kim? Avrupalılar mı?

-Yok evlat, onlar başka bölgede. Bahsettiği kavim zamanla Avrupa'nın uç noktalarına kadar gidecek olan Vikinglerin ataları.

-Peki bahsettiği Türkler?..

-Bağımsız bir şekilde yaşayan Türk kabileleri.

-Peki Usta barbar kavim olmaları ve Türklerle kavgaları falan... Yani şey diyeceğim...

-Bu Vikingler Kur'an'da bahsedilen Yecüc - Mecüc mü diye soracaksın değil mi?

-Aynen Usta.

-Yok evlat, o çok daha sonra anlatacağım bir konu. Kur'an'da bu durum aslında şöyle anlatılır: "Nihayet güneşin battığı yere varınca, onu kara bir balçıkta batar (gibi) buldu. Orada bir kavme rastladı. Bunun üzerine biz, 'Ey Zülkarneyn! Onları ya cezalandıracak ya da haklarında iyi davranma yolunu seçeceksin.' dedik." (Kehf / 86) Güneşin batmasından kasıt, batıdır. Güneş batıdan batar bilirsin.

Usta'nın bu sözünde, öküz ve boğa ayrımını bilmeyen gence ince bir dokundurma vardı.

-Öküz ve boğa kadar olmasa da bu konuda bir şeyler biliyoruz Usta.

Gencin bu çıkışına gülümseyip üzerinde çok da durmadan sözüne devam edecekti Usta:

-İyi iyi, insanların vaktini onu bunu açıklayarak geçirmeyelim bari. Neyse işte evlat, ayetin devamında geçen "güneşi kara bir balçıkta batar buldu" ifadesini tefsirciler iki şekilde yorumlar. "Güneşi kara balçıkta batarken gördü" derken bu ifade okyanusta ve başka bazı denizlerde meydana gelen güneşin batış manzarasını tasvir eder. Ve bu doğrultuda kimi tefsirciler Avrupa'nın en uç noktasına gidip Atlas Okyanusu'na kadar ulaştığını, kimileri de oraya kadar gitmediğini çünkü o taraflarda zaten insan yaşamadığını, kaste-

dilen yerin Karadeniz'in uç noktası olduğunu söyler.[33] Tabii en iyisini Allah bilir ama bizce de ikinci yorum gayet tutarlı olabilir. Nitekim Alp Er Tunga'nın Avrupa'da fethettiği yerlere baktığın zaman kuzeydeki bölge tam olarak buraları kapsamakta. O yüzden ben ikinci yorumu esas alıp anlatmaya devam edeceğim evlat. Alp Er Tunga Karadeniz'in üst noktalarına geldiğinde ve denizi gördüğünde orada birçok kavim vardı ve bunların arasında Türkler de mevcuttu. İşte burada Vikinglerle yine kabile olarak yaşayan Türkler arasında bir kavga bulunmaktaydı. Artı, Vikingler hem oradaki Türklere karşı saldırılar düzenliyor hem de Alp Er Tunga'nın devletinin sınırlarında yağmada bulunuyorlardı.

-Usta, sözünü kesiyorum ama daha iyi anlamak için soruyorum, sakın yanlış anlama.

-Estağfurullah evlat, buyur!

-Yani Alp Er Tunga'nın Vikinglerle karşılaştığını neye dayanarak söyleyebiliyoruz? Yani hani yanlış anlama, dediğim gibi bir ispatı var mı? Yoksa burası böyle olmuştur diye kurguladığımız bir şey mi?..

-Tabii ki birçok ispatı ve delili var evlat. Böyle soruların oldukça tabii ki sor ki insanlar da bu anlattıklarımızı kurgu zannetmesin.

33 Kur'an Yolu Tefsiri, c. 3, s. 578.

-Eyvallah Usta.

-O zaman Alp Er Tunga ordusuyla bu kavimlere doğru gidedursun, ben de sana bu işin Vikinglerle olan ispatını anlatayım. Öncelikle evlat sana burada anlattıklarım sadece bizim düşüncelerimiz değil. Bunu o ülkelerin en önemli düşünce ve bilim insanları da söylüyor. Misal, İzlandalı tarih ve destan yazarı, devlet adamı Snorri Sturlason, *Heimskringla* isimli eserinde onların "tanrı" olarak gördükleri *Odin*'in nereden geldiğini anlatıyor. Tahmin et kitabında ne yazıyor?

-Doğudan mı geldi diyor?

-Çok daha ötesi; nokta nokta yer veriyor. Önce diyor ki "Asya'daki Don (Tanaquisl) Nehri'nin doğusundaki ülkeye Asaland veya Asaheim (Asa ülkesi) denir. Bu ülkenin başkentine de Asgaard (Asların surlu şehri) denir. Bu şehrin kralı (chief) Odin'di." Don Nehri de sana anlattığım Alp Er Tunga'nın ülke sınırları içinde kalan bir yer.

-Tamam Usta, ama o zaman da Türklerin elinde miydi yani; belki başka bir milleti kastetti...

-Zaten onu da söylüyor evlat. Biz bu yüzden bu düşüncemizi sana anlatıyoruz.

-Ne diyor Usta?

-"Odin'in büyük topraklara sahip olduğu dağın güney yamacı Türk ülkesine (Turkland) uzak değildi." diyor. Yani buradan aslında iki şeyi çıkarabilirsin: Birincisi, gerçekten *Odin* dedikleri isim aslında Oğuz Kağan'ın değişime uğramış hâli. İkincisiyse gerçekten o zamanki Türk liderinden etkilenmiş olmaları.

-Bilmiyorum ama bence ikincisi daha ayağı yere basan bir bilgi gibi.

-Fakat evlat, birinci teoriyi yine de yabana atmamak lazım. Çünkü önemli bir bilgi daha var ki bu bilgi aslında bu teoriyi daha da öne çekiyor.

-Nedir o Usta?

-Odin öncesi dönemde İskandinav takviminde bir yıl, on aydır. Odin buna iki ay daha ilave ediyor. Peki bu sana ne çağrıştırıyor? *On İki Hayvanlı Türk Takvimi* bunlardan biri olabilir mi? Sadece bu da değil, artı olarak Odin'in sihirli güçleri olduğu ifade ediliyor.

-Yani bu aslında her efsanevi kişide olan bir şey değil mi?

-Zaten mesele sihirli gücü olması değil; mesele, nasıl bir sihirli güce sahip olduğu. Odin anlatılırken elinde sihirli bir büyü gücü olduğu, bu gücün,

düşmanları yaklaşınca fırtınalar çıkartıp yağmurlar yağdıran bir güç olduğu yazılır ve bu büyü sayesinde yağmur ve kar da yağdırabilmektedir ki düşmanlar bu yüzden gerisin geri dönerler.

-Yoksa bu güç Türk efsanesinde yer alan *yada taşı* mı?

-Hah işte ben de oraya gelecektim evlat. Belki doğrudan *yada taşı* olarak geçmiyor ama senin de bildiğin gibi bu, Türklerde önemli bir simge. *Yada taşı* sadece efsanevi bir meseleden daha ötedir, Türk kültüründe gerçekten önemli bir şekilde yer etmiştir. Ve *yada taşı*nın en önemli gücü de yağmurlar, karlar yağdırıyor olmasıdır.[34] Gördüğün gibi bu iki şey de birbirine çok benziyor.

-Ya Usta, biliyorum biraz konudan konuya geçmiş gibi olacak ama gerçekten ciddi ciddi soruyorum. Bu *yada taşı* bir efsane mi yoksa hani, özellikle bazı Müslüman seyyahların da yazdığı gibi gücü görülmüş bir şey mi?

-Vallahi evlat sana şöyle anlatayım: Bu taş aslında büyülü bir taş diyebiliriz. Öncelikle *Heyet 1*'de de sana söylediğim gibi büyü vardır, gerçektir. Ve bu büyü doğrultusunda olağanüstü durumlar ortaya

---

34 Dîvânu Lugâti't-Türk Tercümesi III, 1999: 3, 159.

çıkarılır. Şahsen ben de ilk başta bu taşın efsanevi olarak anlatıldığını düşünüyordum ama sonradan senin de karşılaştığını düşündüğüm isimlere rast gelince biraz araştırdım.

-Vallahi Usta, ben de o yüzden sordum. Yani özellikle Kaşgarlı Mahmut olsun bazı Müslüman seyyahlar olsun, "ben bu taşı gördüm, gerçekten yağmur yağdı" falan diye anlatmaları beni çok şaşırttı.

-Dediğin gibi evlat, zaten bu işi ciddiye almamın sebebi de o kişilerdi. Yani bu bahsettiğimiz adamlar kâfir insanlar değil. Ya da sapık inançlara sahip kişiler değil. Koskoca Kaşgarlı Mahmut'tan bahsediyoruz yani. Hani okuyucular da bizi yanlış anlamasın, amacımız efsaneleri gerçek gibi yutturmak değil. Gerçekten Türklerin yeni yeni Müslüman oldukları o ilk günlerde bu adamların anlattıkları çok çarpıcı.

-Usta, seyyahı duymuştum ama Kaşgarlı Mahmut konusunu biraz daha açar mısın?

-Yani o da açık açık yazıyor ve diyor ki "... bir türlü kâhinliktir. Belli başlı taşlarla yapılır. Böylelikle yağmur ve kar yağdırılır, rüzgâr estirilir. Bu, Türkler arasında tanınmış bir şeydir. Ben bunu Yağma ülkesinde gözümle gördüm. Orada bir yangın olmuştu, mevsim yazdı. Bu suretle kar yağdırıldı. Ulu Tan-

rı'nın izniyle yangın söndürüldü."[35] Yani onun da dediği gibi bir tür kâhinlik bu.

- Peki Allah'ın izniyle demesi yani Allah-u Teâlâ buna...

-Yok evlat o genel bir tabir. Yoksa Allah'ın izni olmadan bir şey yapılır mı? Yani şeytan şu an insanları kötü yola sevk etmeye çalışırken bunu Allah'ın izin vermesiyle yapmıyor mu? Yani buradan hareketle Allah insanları cehenneme yönlendiriyor diyemeyiz. Sadece şeytana izin verdi, onu imtihan aracı kıldı.

-Ha tamamdır Usta, anladım. Peki Usta, bunu İslam'a geçtik diye mi bıraktık?

-Ya, tabii ki evlat. Yani bu kâhinlik olayı doğru bir durum değil. Zaten bunun unutulmasının en büyük sebeplerinden biri de *yadacı*ların bunu bırakmasıdır. Bu işi yaptıktan bir süre sonra başlarına başka bir bela geliyor olmasından dolayı bırakmışlardır. Ama dediğim gibi bu gerçekten olan bir durum. Hatta senin bahsettiğin şeyi de burada tekrar anlatayım, sen de kitaba geçir ki insanlar bu işi efsanevi bir durum diye görmesinler.

-Müslüman seyyahın anlattığını mı Usta?

-Aynen öyle evlat ama o bir seyyahtan çok aslında bir tarihçi, onu da ekleyelim.

---

35 Dîvânu Lugâti't-Türk Tercümesi III, 1999: 3, 159.

-Haaa, doğru olabilir.

-Neyse önemli değil, altına zaten kaynak olarak dipnotu geçersin.[36]

-Tabii Usta, buyur!

-Olayı bize anlatan, Müslüman tarihçi İbnü'l-Fakih. Tabii Türkler o vakitler daha tam Müslüman olmadılar. Daha yeni yeni oluyorlardı; tabii Türkler Müslüman olurken bu *yada taşı* olayı o dönemde halife olan Me'mûn'un kulağına kadar gidiyor. Burası da çok önemli çünkü onun kulağına kadar gitmesinin en büyük sebeplerinden biri, Türklerin Müslümanlarla yaptıkları savaşta bunu kullanıyor olmaları. Elbette Halife Me'mûn, her ne kadar bunu anlatan askerler olsa da, bu olaya çok da inanmıyor. Ama bakıyor ki böyle haberler artmaya başladı, o zaman diyor ki bir araştıralım. O da o Nuh b. Esed'i çağırıyor. Tabii bu dediklerimi de kelimesi kelimesine kaydeden İbnü'l-Fakih'tir. Yani bunu yazan adam da öyle ucuz bir adam değil, çok önemli bir insan. Neyse Halife Me'mûn bu çağırdığı adama görev veriyor. "Ordum sefere çıkacak, sen de onlarla beraber git şu olaya bir bak," diyor. Nuh b. Esed de tamam deyip yola çıkıyor. Daha sonra seferler oluyor ve geri döndüğünde Halife Me'mûn ne olduğunu soruyor. Bu olay gerçek

36 Türklerin Kültür Kökenleri, s. 463.

mi? İşte orada koskoca İbnü'l-Fakih'in kaydettiği satırlarda Nuh b. Esed'in anlattığı olaylar gerçekten insanı şaşırtıyor. Adam diyor ki "Bu olayları gerçekten gördüm, nasıl yaptıklarını bilmiyorum ama haber doğru." Daha sonra Halife Me'mûn adama ne yaşadığını soruyor. Adam, oradaki askerlerin de eşliğinde yaşadıklarını açık açık anlatıyor: "Yirmi bin kişiyle Türklere karşı savaşa çıktım. Karşımızda baştan ayağa kadar silahlı altmış bin Türk vardı. Bunlardan bir kısmı bizim tarafa geçti. Bunlar bize, Türklerin iri iri dolu yağdıracaklarını söylediler. Biz de onlara, 'Sizin kalbinizden küfür hâlâ çıkıp gitmemiştir, böyle işleri hiçbir insan yapamaz.' dedik. Onlar, 'Biz haber veriyoruz, sizi ikaz ediyoruz, onların tayin ettikleri vakit yarın sabahtır ama siz daha iyi bilirsiniz.' dediler. Sabah oldu. Korkunç bulutlar bizim üzerimizi kapladı. Herkes korktu. Müthiş dolu yağdı."

-Ya Usta, peki sonra o yeni Müslüman olacak Türkler ne yapmış? Yani böyle bir olay olsa şahsen ben şüpheye düşerim gibi...

-Gibisi yok evlat, insan tabii ki şüpheye düşer. Zaten İbnü'l-Fakih devamını da yazıyor ve en sonunda durumun tersine döndüğünü söylüyor. Bu olayla ilgili olarak orada komutan olan İsmail b. Ahmet'in iki rekât namaz kıldığını ve Allah'a, "Allah'ım, eğer sen

bize yardım etmezsen bu insanlar bir daha bizimle olmaz," diye dua ettiğini ifade ediyor ki sonunda bu dolu fırtınasının Türklerin üzerine döndüğünü belirtiyor.[37] O devirde İslam orduları aynı zamanda Allah'ın askerleri olarak nitelendirildiği için onlar adına böylesine gurur kırıcı bir olayla karşılaşmak kabul edilebilir bir şey değildi zaten. Bu nedenle söz konusu dolu fırtınası, kılınan namaz sayesinde Müslüman olmayan Türklerin üzerine yönleniyor.

-Vallahi Usta, insan gerçekten hayret ediyor ya!

-Ya evlat, biliyorum belki bunu okuyanlar hâlâ bu işi efsane gibi görebilirler ama gerçekten değil. Yani koskoca Kaşgarlı Mahmut yazmış, koskoca İbnü'l-Fakih yazmış bunu. Hani bu insanlar da öyle normal Müslüman olan adamlar değil, aynı zamanda koca İslam âlimleri. Yani neyin insanı küfre, hangi yalanın insanı bilmem ne yola sokacağını çok iyi biliyorlar. Ama bunları açıkça yazmışlar. Tabii diğer yandan bakıyorsun bu dediklerim Çin kaynaklarında bile geçiyor. Ha, Çin kaynaklarında doğrudan *yada taşı* diye geçmiyor ama adamlar bir liderin üstün özelliklerini anlatırken "yağmur yağdırdığından" bahsediyorlar.

-Peki nasıl anlatıyor Usta?

---

37 age., s. 464.

-"Türklerin büyük ataları Hunların kuzeyinde bulunan So sülalesinden idi. Oymağın Başbuğu Ananbu idi..." Biraz biraz anlatıp en sonunda, "Bu kişi, tabiatüstü özelliklere sahipti. Yağmur yağdırıp fırtına çıkartabilirdi." diyor.[38] Yani bu konu aslında daha da anlatılır inan. Öyle az değil, bayağı kaynak var. Ama şimdi konu konuyu açacak, iyice dağılacak, hiç gerek yok. Bununla birlikte son olarak sadece şunu eklemek istiyorum. Belki biz buna kâhinlik dedik ama hani ilk başlarda farklı bir mesele vardı...

-Nasıl yani Usta?

-Yani evlat, bu taşın da kaynağı öyle bir anda çıkmış bir şey gibi anlatılmıyor. Yani rivayetler rivayetlere götürürken bu taşın kaynağı Hz. Nuh'a kadar uzanır. Hz. Nuh, bildiğin gibi tüm dünyanın sular altında kalması mucizesini göstermiş biri. Tabii bunlara eş değer olarak bu taşın aslında ilk Hz. Nuh'ta olduğu anlatılır. Daha sonra Hz. Nuh, Ham, Sam ve Yafes adlı üç oğlunu dünyaya dağıtırken bu taşı da onlara verdiği yazılır. Ama hepsine değil, sadece Yafes'e verir. Bildiğin gibi Yafes, aynı zamanda Türklerin atasıdır. Yani bunu söylemeye aslında artık gerek yok ama yine de yazalım.

-Tabii Usta, fark etmez.

---

38 age., s. 462.

-Neyse işte, Hz. Nuh da oğlu Yafes'e bunu kurak bölgelere gittiği için veriyor. Sonradan bu taş böyle önemli din adamlarının elinde devam ediyor. Tabii mesele sadece taşta değil; aynı zamanda bunun büyü sözleri falan var, ayrı mesele.

-Ya Usta, biliyorum konuyu çok da uzatmak istemiyorsun ama şimdi benim aklıma takılan bir soru var ki büyük ihtimal okuyucunun aklına da takılacak. Sen ilk başta bunun bir büyü, bir kâhinlik olduğunu söylüyorsun ama diğer rivayetleri anlatırken de Hz. Nuh'tan geldiğini söylüyorsun. Yani, şey, yanlış anlama...

-Yok evlat niye yanlış anlayayım, dediğini anladım. Dediğim gibi ikincisi rivayet ama gerçek bile olsa bunda yanlış bir durum yok. Çünkü büyünün bir kötü yanı vardır bir de iyi yanı. Yani büyü sadece kötü olarak kullanılmaz ki! Bazen büyüden kurtarmak için de büyü kullanılır. Sadece mesele bu işi kötüye kullanmakta bitiyor. Ha bunu söyledim diye de insanlara cazip görünmesin. Öncelikle iyi büyü iyi cinler tarafından yapılır ama onlarla muhattap olmak da bir o kadar tehlikeli. Allah muhafaza girdin mi kurtulamayabilirsin. Bir süre sonra üstün güçlere sahip olduğunu düşünüp kendini haşa Allah yerine koyabilirsin.

-Tamam Usta, anladım şimdi eyvallah.

-Yani dediğim gibi evlat bu taş aslında tarihin önemli bir sırrı. Zaten Oğuz mührünün ortasında bu taşın olduğu falan da anlatılır ki bu yüzden ona önem verilir derler. Ama ne olursa olsun bu dediklerim yabana atılmayacak bilgiler. Ayrıca dediğim gibi mesele sadece taşla da bitmiyor, bunun sözleri var ki büyüler böyle olur. Yani evlat, Müslüman tarihçilerin gözleriyle gördüğü kadarıyla bu taşın gerçekten bir gücü var. Bu taşın böyle bir gücünün olması da haşa Allah'ın istemediği bir durum değil. Allah izin vermiş tıpkı şeytana verdiği gibi. Artık insanlar ya imtihanı geçer ya da geçmez, kendilerine kalmış. Neyse evlat, unutmadan bu konuya tekrar döneyim, Vikinglerde de bu vardır. Yani bu derken, bu yağmur yağdırma olayı mitolojisi.

Genç, Usta'nın bu sözüne biraz gülümseyip dinlemeye devam edecekti.

-Odin anlatılırken bu güce sahip olduğu yazılır.

Bu arada Usta biraz bekleyip sonra gülümseyerek;

-Bak yaa, resmen nereden nereye gelmişiz. Zaman hızlı akıyor, dedi.

-Eee, insan derya olunca...

-Derya olunca... Önemli olan deryadır. Evet neyse devam edelim.

Usta övünmeyi çok da sevmediği için konuyu nükteli bir şekilde toparlayarak anlatmaya devam eder:

-Tabii bu isim meselesi sadece bununla da bitmiyor evlat. Odin'in sarayının kapılarını bozkurtlar korur. Bozkurt, İskandinav toplumlarınca da önemli bir semboldür. Bak dikkatini çekerim kurt değil, bozkurt. Yani ya Türkler bunları Vikinglerden aldı ya da Vikingler Türklerden aldı ki ikincisi biraz daha ayağı yere basan bir fikir. Yani evlat öyle benzer bir durum var ki gerçekten Türkler onları ciddi bir şekilde etkilemiş. Ve bu etkileme öyle basit bir karşılaşma değil. Yani silahlarımız benzese, işte bilmem ne savaş aletleri benzese neyse deriz. Ama bu benzerlik kendi efsane ve sembollerine kadar gidince insan diyor ki demek ki öyle bir şey olmuş ki akıllarda bu etkiyi bırakmış. Yani bu benzerlik gerçekten basit değil. Misal; Odin'in mekânı da tam göktedir, tıpkı Türklerdeki Gök Tengri gibi. Odin'in sarayının bahçesi "As Bahçe"dir ve tarihçiler bunun *Asya* kökünden geldiğini belirtir.[39] Diğer yandan bakıyorsun babasının adı Börü. Bu da sana önceden anlattığım gibi kurt *börü*yü simgeliyor gibi. Ayrıca, bilmiyorum *Viking* dizisinde geçiyor mu ama bunlarda hem kar-

39 Turgay Kürüm, Avrasya'da Runik Yazı, s. 26.

ga hem de kurt vardır ki Türklerde de karga özellikle Şamanlar için, kurt ise tüm Türkler için kutsal bir sembol. Bu karga, haber getiren biri.

-Aynen Usta, dizide de karga, oradaki kâhin gibi, adama bilgi getirene benzer biri aslında. Esasında doğrudan öyle değil ama yine de kutsal, çok kutsal bir sembol.

-Yani evlat gerçekten çok var böyle. Ben daha da anlatmaya devam edeceğim. Artı olarak biz oraları sadece Alp Er Tunga'yla değil ondan sonra da hep dolaşmışız. Öyle ki Vikingler bir süre sonra kendi yazımızı bile taşımış oraya. Onların kullandıkları yazı bizim eski Türk alfabesine aşırı derecede benziyor. Bunu biz demiyoruz, Norveç'te önemli bir bilim adamı olan Shell Artun adlı araştırmacı diyor. Bu yazılar Orta Asya'dan gelmiş diyor çok açık biçimde. Sonra bakıyorsun bunlarda önemli olan bir şey daha var ki bu da sana en başta anlattığım *ağaç* simgesi. Bunların mitolojisinde, kendi ağaçlarında tam "dokuz şehir bulunur" diye anlatırlar. Türklerde de bırak bunun kayın ağacına benzemesini, daha da ileri bir benzerliği var. Türk destanlarında da Kayrahan diye biri var. Bu destanda anlatıldığına göre Kayrahan bir ağaç dikiyor ve bundan dokuz dal oluşuyor, Türk ordusu da burada türüyor inancı... Ha tabii dediğim

gibi bu bir efsane ama benzerliğine bak Allah aşkına!

-Vallahi Usta, zaten artık Türk mitolojisini mi anlatıyorsun, Viking mitolojisini mi anlatıyorsun takip edemiyorum, gerçekten birbirine çok girmiş.

-Aynen öyle evlat. Yani birbirlerine çok benziyorlar. Belki birileri, "ya, onu bunu Türk yapmaya mı çalışıyorsunuz?" diyor olabilir. Hayır, asla böyle bir derdimiz yok gerçekten. Yani bizim tarihimiz zaten geniş, daha da genişlerse bize ek bir şey sağlayacak değil. Bunu samimiyetimle söylüyorum, hamdolsun Amerikalılar gibi "olmayan" bir tarihimizi ortaya çıkarmaya çalışmıyoruz. Bir tarihimiz var zaten ama bu tarihimizin nerelere kadar gittiğini anlatmak, zorlamak değildir. Gördüğün gibi bu dediğimi sana kim anlatıyor, Norveçli bilim adamı anlatıyor. Bu adamlar açık açık, "bu yazılar Orta Asya'dan gelmiş, bunlar Türklerin yazıları" diyor fakat bizim içimizdeki bazı kişiler bunları efsane olarak görüyor. Yani evlat böyle şeyler hani sadece bir ticari ilişkiyle oluşabilecek durumlar değil. Gerçekten önemli bir karşılaşma olmuş olması lazım ki böyle bir birliktelik ruhu olsun.

-Şimdi Usta, anladım da net olması için soruyorum: Bu Vikingler Türk değil, değil mi?

-Hayır fakat eski zamanlarda Karadeniz taraflarında yaşamışlar ve Türklerden önemli derecede etkilenmişler. Daha sonraysa bu etki öylesine büyük olmuş ki efsanelerine, tanrı dedikleri kişilerin karakterlerine yansımış.

-Tamamdır, anladım Usta.

-Neyse zamanı geldikçe yine ara ara anlatırız evlat. Biz bu konuyu bir süre kapatıp artık Alp Er Tunga'ya geri dönelim. O da zaten Vikinglerin reisleri dediğimiz kişilerle karşılaşacaktı.

-Aynen Usta. Artık net hatırlıyorsun nerede kaldığımızı. Pek yaşlılık kalmadı sende.

-Maşallah de evlat! Nazar haktır bilirsin, nazar değmesin.

-Maşallah Usta.

-Neyse evlat işte... Alp Er Tunga Alptuğ Bey'den aldığı bilgi sonrası yavaş yavaş Vikinglerin reisleriyle görüşmek için yolunu almış ve görüşmenin yapılacağı yere gelmişti. Alp Er Tunga'nın özellikle Persleri yenmesi ve Ahura'yı öldürmüş olması herkeste korku ve saygı uyandırıyordu. Fakat durum ne kadar böyle görünse de insanlar hemen boyun eğecek değildi. Alp Er Tunga aslında tüm reisleri kendi otağında karşılamak istiyordu ama onlar hem güvenliği

bahane edip hem de tüm üstünlüğü Alp Er Tunga'ya vermemek için kendilerinin kutsal saydıkları bir yerde buluşmayı şart koştular. Viking reisleri her ne kadar ayrı ayrı olsalar da güçlü görünmek adına toplu bir şekilde Alp Er Tunga'nın karşısına çıkacaklardı. Alp Er Tunga Vikinglerin belirlediği yere geldiğinde önce şölen başlamıştı ve Vikingler alışılmışın aksine başka bir gösteriyle meydana çıkmışlardı. Alp Er Tunga gayet sakin bir şekilde karşılamaya dâhil olsa da içinde şüpheler yok değildi hani. Bu yüzden Alp Er Tunga tam anlam veremediği bu gösterinin ne olduğunu merak ettiğinden olsa gerek Alptuğ Bey'e yavaşça yaklaşıp "Bu ne gösterisi?.." diye soracaktı. Alptuğ Bey biraz gülümseyip;

-Karşılama gösterisi diyorlar.

-O zaman güzel.

Alp Er Tunga'nın rahatlamış ifadesini Alptuğ Bey yeni sözüyle biraz bozacaktı:

-Fakat aynı zamanda savaş çağrısı anlamına geldiğini de söylüyorlar.

Alp Er Tunga kaldığı bu iki paradoks içerisinde Alptuğ Bey gibi biraz gülümsedikten sonra:

-Sence hangi anlama geliyor bu Alptuğ?

Alptuğ Bey belli belirsiz bir bakışla Alp Er Tun-

ga'ya bakarak tekrar gülümseyip "Bunu artık bize onlar söyleyecek kardeşim." diyecekti.

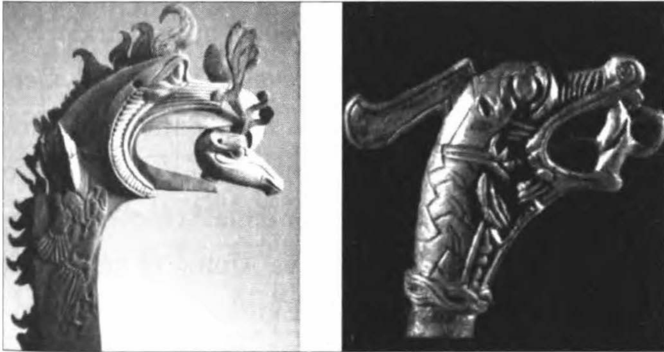
Alp Er Tunga ile Alptuğ Bey'in bu sessiz konuşmaları sonrası Alp Er Tunga, yanında oturan en büyük nüfuza sahip olan Viking reisine gülerek bir bakış atacaktı. O da Alp Er Tunga'ya aynı bakışla cevap vermişti. Peki bu adamlar ne kadar samimiydi? Düşüncesiz bir şekilde Alp Er Tunga'yı öldürmeye kalkışırlar mıydı? Alp Er Tunga aptalca bir saldırıya kurban gider miydi burada? Hiçbirinin cevabı net değildi. Her şey birazdan daha net olacaktı. Bunun için biraz daha beklemek gerekiyor diye düşünmekten başka yapacak bir şey yoktu. Alp Er Tunga gözünü tekrar anlam veremediği dansa çevirmişti. Bakalım dans nasıl bitecekti?

"İslam öncesi Türk tarihinin en büyük problemi anlaşılamamaktır."
Prof. Dr. Ahmet Taşağıl

Alp Er Tunga biten şölenin ardından yanındaki çevirmen aracılığıyla tüm Viking reislerine seslenmek için ayağa kalkmış ve oraya sadece adaleti sağlamaya geldiğini kararlılıkla dile getiriyordu. Tabii sadece bu kadar değildi. Alp Er Tunga'yı ve oradaki Türk beylerini asıl heyecanlandıran, Alp Er Tunga'nın birazdan söyleyecekleri idi. Alp Er Tunga Vikinglerin buraları terk etmesini isteyecek ve onları daha da Avrupa'nın içlerine gönderecekti. Çünkü Vikingler, şu an bir anlaşma yapılsa bile asla tam bir hâkimiyet kurulacak insanlar değillerdi. Alp Er Tunga oradan ayrıldığı an tekrar yağmaya başlarlardı. Diğer yandan bu kabul edilmez ise büyük bir savaş

başlayacaktı. Zaten sana okuduğum ve Zülkarneyn Aleyhisselam'ı anlatan ayetin sonundaki hüküm aslında buna işaret eder; Allah-u Teâlâ 86. ayette ne diyordu? "Ona dedik: Ey Zülkarneyn! Onları ya cezalandırırsın veya onlar hakkında iyi davranırsın." Bu aslında sadece onlar için değil, orada karşılaştığı tüm milletler için geçerli idi. Tebliğ ise sadece Türkler içindi. Çünkü Zülkarneyn Türklere gönderilmiş bir peygamber idi. Bu doğrultuda Allah-u Teâlâ bu kararı Zülkarneyn'e yani Alp Er Tunga'ya bırakıyordu. "İster onlarla savaş istersen de onlara merhamet göster ve başka yere gitsinler." Alp Er Tunga'nın sunduğu bu uyarı sonrası sanılanın aksine bir direnç gösterilmeyecek ve Alp Er Tunga ilk defa savaşsız bir zafer elde edecekti. Böylece Vikingler Avrupa'nın içlerine doğru gittikçe zamanla daha da yayılacak ve bugünkü bölgelerine kadar ilerleyecekti. Fakat bu ayrılma gerçekten onlarda önemli bir etki bırakacaktı. Bizim Orta Asya'dan buralara göçmemizden daha büyük bir etki! Biz zaman içinde buraya göçerken onlar bir anda göçmek durumunda kalmışlardı. Tabii bunun en büyük sebeplerinden biriyse Alp Er Tunga'nın Ahura'yı yenmesi sonrası gerçekten ilahi bir güce sahip olduğuna inanmalarıdır. Ama bu göç olayı gerçekti. Tam olarak Karadeniz'in üstünden geldiler.

Zaten Vikinglerin Viking adını almasının en büyük sebeplerinden biri de Karadeniz taraflarından geliyor olmaları. Vikingler *vik*'ten, yani *bük*'ten, *koy*'dan gelenler oluyor. Geldikleri koyun, İsveç destanları yorumlanarak Karadeniz/Azak Denizi'nin ucundaki bük olduğunu anlatan birçok tarihçi var. Neyse evlat, işte Vikingler zamanla oradan ayrılırken aynı zamanda kutsal gördükleri Türklerden de birçok dil, kültür, sanatı alacaklardı. Bunun en açık örneği ise Pazırık'ta bulunan bir oyma sanatı. Pazırık dediğim yer ta Çin tarafları. Orada bir şey bulunuyor. Bak aşağıya resmini koyuyorum, hemen yanına da şu an Vikinglerin yaşadığı yerde bulunan şeyi ekliyorum:

Türklere ait bir sanat eseri (Pazırık/Altaylar) (Solda).

Vikinglere ait bir sanat eseri (British Museum) (Sağda).

Biri Türklere, biri Vikinglere ait.[40] Türklere ait olan milattan önce V. yüzyılda yapılmış. Yani evlat, birbirlerine taşımaları imkânsız. Ama bunu birbirlerine benzer bir şekilde yapmaları, o sanata kutsal gördükleri *Griffin*'i yapmaları bize çok önemli bir şey gösteriyor: Türklerle Vikingler, tarihte çarpıcı bir karşılaşma yaşamışlar.

Neyse evlat konuyu çok da uzatmaya gerek yok. Zaten bir sonraki karşılaşma Malazgirt Zaferi'ne kadar bekleyecekti. Türkler ve Vikingler ancak Malazgirt Savaşı'nda karşılaşacaklardı; Vikingleri Bizans ordusunda görecektik. Ve o gün orada Bizanslı olan Rumlar siyasi hesaplardan dolayı Bizans ordusunu terk ederlerken Vikingler paralı asker olmalarına rağmen verdikleri sözden caymayıp Türklerle savaşmışlardı. Bir düşün evlat, Alparslan'ın Türkleriyle saçları örgülü olan baltalı savaşçı Vikingler! Gerçekten orada ne sanatkâr bir savaş olmuştur! Çünkü Vikingler gerçekten savaşmayı bilirdi. İşte evlat o gün karar verilmişti, Vikingler daha da öteye göçmeye başlamıştı. Alp Er Tunga ve Alptuğ ile tüm Türk beyleri savaşsız zaferi sevinçle kutlarken Alp Er Tunga'nın gözü hâlâ Alptuğ Bey'deydi. Alptuğ Bey iki haftadır sakin ama bir o kadar da şüpheli bakışlarla hareket ediyordu; Alp Er Tunga ne kadar sorgulasa

40 Bulgu: Oleg Markov.

da çekinerek kaçıyordu konuşmadan. Alp Er Tunga ise çok da örselemeden peki diyordu. Bu belirsizlik devam ederken Alp Er Tunga'nın yeni hedefiyse bu sefer tebliğde bulunacağı Türkler olacaktı: Romalılardan önce İtalya'da ülke kurmuş bir Türk kavmi. Romalılar tarafından gelenekleri çalınmış ve unutulmuş bir Türk kavmi. Avrupalı araştırmacıların ilk başta heyecan içinde bulup "bakın biz çok önceden de buradaymışız" dediği ama sonradan nedense üstünü kapatmaya çalıştığı bir millet! O gün bir adları yoktu belki ama bugün tarih onları *Etrüskler* diye yazacaktı.

Alp Er Tunga ise kendisine verilen görevle Avrupa'nın daha da içine doğru gitmekteydi. Tam İtalya çizmesinin başladığı yerde değil, biraz daha gerisinde bulunan ve Avrupa'da yaşayan en eski kavimlerden biri olan Türk kavmi Etrüsklerle[41] karşılaşacaktı.

-Usta bunlar da mı Orta Asya'dan göçmüş?

-Hayır evlat. Zaten çoğumuzun yanlış bildiği bir şeydir bu. Türkler ilk başta Orta Asya'dan mantar biter gibi hemen çıkmadılar ki! Türklerin ana yurdu Orta Asya değil, Anadolu'dur.[42] Türkler Anadolu'dan

41 Alfred Toth, Etrsucans, Huns and Hungarians, Published By Mikes International, Den Haag, 2007, s. 4.

42 Dr. Akif Poroy, Ön-Türkler Anadolu'ya 10 Bin Yıl Önce Geldi, Karar Gazetesi, 04/11/2015, https://www.karar.com/hayat-haberleri/dr-poroy-on-turkler-anadoluya-10-bin-yil-

yayılıp Orta Asya'ya, kimileriyse Etrüskler gibi önce kuzeye sonra batıya doğru gitti. Bize tarih kitaplarında "Türkler 1071 yılında ilk defa Anadolu'ya geldiler" diye anlatılır lakin 1071 tarihi Türklerin Anadolu'ya gelişinin son tarihidir. Türkler çok önceden buralardaydı daha sonra yayıldılar. Yoksa şu an Alp Er Tunga'nın çıktığı bölge olan Hazar Denizi civarlarından, Orta Asya'dan gelmediler.

-Peki Türk ismi ilk defa nerede anıldı Usta?

-Belki çok önceden anılıyordu, belki farklı isimlerle anıldık ama ilk defa bir Asur kralının tabletinde bir söze denk geldi araştırmacılar. Belki orada doğrudan Türk yazmıyordu ama *Turukkiler* diye bir kavimden bahsediliyordu.[43] "Uyuyanları uyandıran ve uyandırdıklarına hiç tayın (azık) vermeyen Turukkular gibi yapacağız." denilerek bu kavmin cengâverliği anlatılıyordu. Zaten böylesine bir sözün edilmesi için o milletin gerçekten kendisini ispatlamış olması gerek.

-Usta, sadece benzemiş olamaz mı diyeceğim ama...

-Gördüğün gibi olamaz evlat! Zaten biz sadece *Turukku* ile *Türk* kelimesi benziyor diye onlara Türk demiyoruz. Göktürkler de yazıtlarında kendilerine

---

once-geldi-51444

43 Prof. Dr. Firudin Ağasıoğlu, Türkler Asur Yazılarında.

Türk, *Türük* diyorlar.[44] Belki adımız farklıydı ancak zamanla değişti. İlk defa kimler Türk diye anıldı, bunu daha bilmiyoruz ama gördüğümüz kadarıyla tarih ismimizi yazmış.

-Peki Usta, neden Çinliler bize o zaman Hun demiş?

-Yani evlat, aslında bize özel bir adlandırma değil bu. O zamanlar Çinliler, dünyanın merkezinde kendilerinin olduğuna, etrafındakilerin de barbar, farklı kişiler olduklarına inanıyorlardı. Bu yüzden tanımadıkları kişilere *Hular* diyorlardı. Sonra bu, *Hunlar* oldu. Yani *Hun* demek aslında Çincede "bilinmeyen bir kavim" demek gibi bir şey.

-Eee, peki biz niye "kendi atalarımız Hun" diyoruz?

Usta bu söze biraz güldükten sonra;

- Yani evlat, Mete'nin adı da Mete değil ki; Bahadır gibi bir isim ama Çin kaynaklarında *Mo-tu* yani *Mete* diye geçtiği için Mete diyoruz. Yani aslında bunu bize öğretenlere de bir şey diyemeyiz çünkü onlar da ne gördülerse yazmışlar. Bundan sonra da zaten değişmez. Artık insanlar bunu kanıksamış. Neyse zamanı geldikçe bunları da yazarız. Biz konuyu dağıtmadan tekrar dönelim.

---

44 Bilge Kağan'ın Vasiyeti, s. 5.

-Tabii Usta, buyur!

-İşte evlat, biz yıllar öncesinden zaten o topraklardaydık. Misal, Hakkâri'de bazı taşlar bulundu. 4 bin yıllık taşlar. Bunlar, Çıplak *Elli Savaşçılar* diye anılıyor. Bu taşlar, mezar taşları, Orta Asya'daki mezar taşlarına çok benziyor.[45] Hatta bunu şu an gerçekten önde olan bir tarihçi, Ahmet Taşağıl Hoca da canlı yayında anlatıyordu. "Ben hiçbir şey demeden bu taş örneklerini bir Rus arkeolog arkadaşıma gösterdiğim zaman o, 'Bu Türklere ait.' demişti," diyor. Hâlbuki bu Orta Asya'da değil Hakkâri'de bulunmuş bir taş. Aşağıda fotoğrafını vereyim.

Hakkâri'deki 4 bin yıllık Türk Mezar Taşları. (Ellerinin duruşu)

---

45 Veli Sevin, Hakkâri Taşları, Çıplak Elli Savaşçıların Gizemi.

Yani evlat biz yıllar öncesinden zaten Anadolu'daydık. Daha sonra kimilerimiz Orta Asya'ya kadar gitti kimilerimiz İskitler gibi Hazar Denizi'nde kaldı, kimilerimiz ise Avrupa'ya açıldı. Ha burada şu sözüm yanlış anlaşılmasın, Avrupalılar bizden türedi demiyorum. Sadece, Avrupalılar gibi bizden de o topraklara giden çok oldu. Bu doğrultuda rahmetli Servet Somuncuoğlu çok araştırmalar yaptı. Değeri son günlerinde bilindi ama öncesinde pek tanınmıyordu. Onu da bir ara araştır bak, ne dediğimi daha net anlarsın. Biz şimdi en başa, kendi konumuza dönelim. Alp Er Tunga kendisine verilen ilahi emir sonucu Etrüsklere gitmiş ve Vikinglere tebliğ ettiği gibi onlara da ilahi tebliği açmıştı. Etrüskler o zamanlar dağınık yaşayan kavimlerdi. Alp Er Tunga'nın bu çağrısına Vikingler gibi direnmeden inanmışlar ve birer birer Alp Er Tunga'nın getirdiği dine girmişlerdi. Fakat dağınık oldukları için Alp Er Tunga orada herkese bunu ulaştıramayacaktı. Diğer yandan kendi seferine devam etmesi gerekiyordu ve doğuya gitmesi kendisine haber ediliyordu. Alp Er Tunga bu ikisini bir anda nasıl yapacağını düşünürken yanına gelen Alptuğ Bey'in çoktan oturduğunu bile fark etmeyecekti. Zaten Alptuğ Bey de Alp Er Tunga'ya hiçbir şey demeden yanına oturmuştu:

-Kardeşim, bana hep dertlisin diyorsun ama sen de çok dertlisin. Bunca zafer, bunca güç, bunca çağrı sonrası böylesine seni dertlendiren nedir?

Alp Er Tunga biraz gülümsedikten sonra;

-İnan ben de bilmiyorum. Hem buradaki insanlara çağrımı tümden ulaştıramadım hem de doğuya doğru gitmem isteniyor. Fakat buradaki insanları kime bırakacağım bilmiyorum. Ben gittikten sonra kim onlara ilahi tebliği anlatmaya devam edecek?

Ortamda oluşan sessizlik Alp Er Tunga'nın sorusunu cevapsız bırakmıştı ki Alptuğ Bey artık haftalardır içinde tuttuğu sırrı açığa vuracaktı:

-Kardeşim, hani bana soruyordun ya kaç haftadır süregelen içindeki bu düşünceli hâl nedir diye...

Alp Er Tunga sessiz ama bir o kadar meraklı bir şekilde dinlemeye devam ediyordu.

-Kardeşim, haftalardır senin bana anlattığın rüyayı ben de görüyorum. Her şeyi aynı, sadece bana elmayı veren sensin. Ben sanırım... bilmiyorum ama... ben yani, kardeşim...

Alp Er Tunga, Alptuğ Bey'in tamamlayamadığı cümleyi tamamlayacaktı:

-Sen de bir yalvaçsın (peygambersin) kardeşim! Sana gelen çağrı bundan başka bir şey değil. Peki sen...

-Sana artık inanıyorum.

O anda Alp Er Tunga sevinçle ve sorunu çözmüş bir edayla:

-O zaman kardeşim, bu kavmin yanında duracak yalvaç da belli oldu!

-Usta, sözünü kesiyorum ama bir peygamber varken başka bir peygamberin gelmesi doğru mu?

-Tabii ki evlat! Sadece Hazreti Peygamber Efendimiz (s.a.v.) hariç diğer tüm peygamberler başka milletlere ilahi bir tebliğ sunmaya gönderildiklerinde o kişiler sahabi olarak değil peygamber olarak gönderilirdi. Misal, Hz. İbrahim ve Hz. Lut aynı zamanda yaşamış kişiler. Hz. Lut'un peygamberliğini müjdeleyen, rüya yorumu yapan Hz. İbrahim'dir. O dönemde Alp Er Tunga doğuya doğru sefere çıkacağı için oradaki halka tebliğ sunmaya devam edecek kişi de Alptuğ Bey olacaktı. Tabii tarih onu Alptuğ Bey olarak yazmayacaktı ama destansı bir kahraman karakteri olarak anlatacaktı. Adı *Abaris* olarak bilinecekti.

-Niye *Abaris* Usta?

-Türkçede *aba* büyük demek; *Abatarkan* gibi. *Ris* de bir ek. Büyük kişi anlamında. Ve Etrüsk destanlarında bir ok üzerinde geldiği yazar. Yani bu kişi Alp Er Tunga gibi savaşçı bir uyaran idi.[46]

---

46 Talat Tekin, Orhon Yazıtları (Kül Tigin, Bilge Kağan, Tunyukuk), Simurg, İstanbul, 1998, s. 98.

-Peki Usta, bu adamların Türk olduğunu nereden biliyoruz?

-Evlat, tarihçi Heredot'tan tut birçok kaynakta bu geçer.[47] Bu kişilerin Anadolu'dan geldiklerini ama aynı zamanda Asya tipi özellikler taşıdıklarını (yani Asya'dan kasıtla tabii Türkleri diyorlar), bu geni taşıdıklarını yazarlar. İtalyanlar ilk başta köklerini bunlara götürmeye çalıştı fakat bu tutmadı. Çünkü Romalılardan önce bu topraklarda bu adamlar vardı. Ve Romalılar Etrüsklerin kayba uğramasıyla her şeylerine çöktüler. "Her şeyler"den kastım ne biliyor musun? Destanlarına, kültürlerine vs.

-Peki Usta, bu Romalılarda da soyun Türkler gibi kurttan türemiş olmasının bununla bir ilişkisi var mı?

-İlişkiyi bırak doğrudan öyle evlat. Misal, bunlar kendilerine Etrüsk demiyor aslında. Romalılar onlara Etrüsk diyor. Bunlar kendilerine *Rasena* diyor.[48]

-Aaa, bizim Asena gibi!

-Gibisi yok evlat, resmen öyle. Bildiğin gibi Bozkurt Destanı'nda Türklerin de bu dişi kurt Asena'dan türedikleri yazar. Ve büyük ihtimal Romalılar da

47 E. John Sweeney, Gods, Heroes and Tyrants: Greek Chronology İn Chaos, Algora Publishing, 2009, s. 76-77.

48 Mustafa Solmaz, Biçimbilim ve Sözdizim Açısından Etrüks Dili, s. 2.

bu destanı onlardan alıp kendilerine yama yaptılar. Tabii bu kadar da değil, örnek olarak Mısırlılar da bunlara *Turuşka* diyor. Hintliler de Orta Asya'daki Türklere *Turuşk* diyordu.[49]

-Vay be Usta! Bu kadar şeye rağmen Avrupalılar bu milletin Türk kökenli olduğunu kabul etmiyor ha?

-Ah evlat ah!.. Tecrübe insana çok şey öğretir evlat. Ben sana bir Türk hanım kardeşimizin bizzat yaşadığı bir şeyi anlatayım da bunların Türklere nasıl düşman olduğunu çok daha net gör. Bak bu dediğim sanki şaka gibi gelecek sana ama tamamıyla bunu yaşamış biri anlatıyor. Ege Üniversitesi İletişim Fakültesinde okumuş ve Avrupa'da yaşamış önemli bir isim olan Filiz Tuzcu Hanımefendi anlatıyor: "Ben yirmi küsur yıl yurt dışında, Kuzey Amerika'da yaşadım. Ortaokuldan başlayarak üniversite yıllarımın sonuna kadar, yetkililer ve hocalarım (gayriresmî olarak -telkin yoluyla-) adım olan 'Filiz'i' değiştirmek için sürekli uğraş vermişlerdir... Bunlar, adımı 'Philis' ya da 'Liz' gibi adlarla değiştirmek, bu şekilde yazmak ve telaffuz etmek istemişlerdir. Ailem tarafından sağlam bir millî kültürle yetiştirilmiş olduğumdan, kesinlikle böyle bir şey yapmalarına müsaade etmedim. Her yerde ve her zaman adımın 'Türkçe' şekliyle

49 age.

yazılmasında ve telaffuz edilmesinde ısrarcı oldum. Adımı değiştiremeyince, bu defa dinimi değiştirmeye çalıştılar. 'Sen hâlâ Müslüman mısın? Sen bizim aramızda yetiştin, okumuş ve medeni bir insansın, Muhammed'in uydurduğu, o sahte dine inanmaya neden devam ediyorsun, hâlâ doğru yolu bulamadın mı?' diye pek çok kez bana sorulmuştur... Hatta bir keresinde üniversitedeki bir profesör hocam dahi bana bu soruyu sormuştur. Şayet ben Türkçe adımı ve İslam dinimi değiştirmiş olsaydım, zamanla Türk kültürümü ve orijinal kimliğimi de tamamen kaybetmiş olacaktım ki, tarihî süreç incelendiğinde, sağlam bir millî eğitim ve öğretim alamadıklarından dolayı, dünyada 'kimlik ve kültür soykırımı akıbetine uğramış' milyonlarca Türk olduğu bilinmektedir."[50] Yaşadıklarını aynen böyle anlatıyor evlat.

-Ya valla pes Usta, bu kadar olmaz be!

-Evlat, inan bunlar en normal örnekler. Bunlar Türklere aşırı düşmanlar ve para da bunlarda olunca rahatlıkla tarihi bozuyorlar. Hatta sana bir şey daha anlatayım da bu arkeolojik kazılarda bunların nasıl alçakça iş çevirdiğini herkes görsün.

-Buyur Usta!

---

50 G. Filiz Tuzcu, Antik Türk Tarihi ve Ünlü Tanrıça Turan, Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi, İzmir Türk Bilim Dergisi, 2013, S. 11.

-Semih Güneri diye bir araştırmacımız anlatıyor bu olayı. Şaka gibi ama tamamıyla gerçek. Batılı bir meslektaşıyla diyaloğunda nasıl açık açık konuştuğunu ve gerçekte Avrupalıların ne kadar yanlı olabileceğini anlatıyor. Önce arkeolojik bir buluntu ortaya çıkarılmış. Tabii bu araştırmanın finansmanı Avrupa'dan. Bu buluntu sonrası yabancı araştırmacı Giscard, Pazırık halklarının tamamının, senin de çukurdaki iskeletten gördüğün gibi, beyaz Avrupalı olduğunu söylüyor. Bak Pazırık dediği yer Orta Asya evlat. Yani bulduğu kişiler açık Türk aslında. Neyse bizim araştırmacı Semih Güneri de "Hayır, ben öyle görmüyorum, mezardan çıkan bu kafatasları daha çok Mongoloid'i andırıyor," diyor. Giscard, "Hayır, o bir beyaz Avrupalıdır, kazdığımız onlarca Pazırık kurganından çıkan diğer beyaz Avrupalılar gibi. Eğer mezarda beyaz insan iskeleti bulursak onun konuştuğu dilin Avrupaca olduğunu anlarız." dediğinde Semih Güneri iyice çıldırıp "Ooo! Kazıları sen yapıyorsun diye fikrin böyle ama bu kazıları ben yapıyor olsaydım bu kadar bariz Mongoloid özellikleri gösteren bireyin iskeletini beyaz Avrupalı diye tanımlamaktan çekinirdim," diye açık açık adamın yüzüne vuruyor. Ama adamda zerre utanma yok. O da açık açık, "Olabilir. Bu benim kazım. Üç aylık çalışmalara

şu kadar euro para harcayan benim. Söz hakkı da benimdir."[51] diyor. Yani evlat, Semih Güneri'nin "parayı veren düdüğü çalar" biçiminde özetlediği ders alınası bu diyalog, kibirli oryantalist yaklaşımın güzel bir örneğidir aslında.

-Ya Usta, kaynak olmasa normal anlatsan, "yok artık..." diyerek dinlenecek şeyler bunlar ya...

-Evlat, dediğim gibi bu AVRUPALILARIN yaptıklarına şaşmamak gerek. Ama susmamak da lazım! Bu yüzden böyle şeyleri hep anlatmalıyız. Bu anlattıklarımız ırkçılık değil, yanlış anlaşılmasın sakın ha! Biz milliyetimizi seviyor ve milliyetimizin uzandığı yerleri gururla haykırıyoruz. Hz. Peygamber Efendimizin de (s.a.v.) buyurduğu gibi milleti sevmek imandandır.[52] Yanlış olan ne? Milletini Yahudiler gibi en üstün görüp diğerlerini aşağı ırk olarak görmek?..

-Eyvallah Usta.

-Neyse evlat şu çayı da tekrar tazele de konudan çok da sapmadan tekrar dönelim Alp Er Tunga ve Alptuğ Bey'in konuşmasına.

---

51 Semih Güneri, Türk-Altay Kuramı, İstanbul, Kaynak Yayınları, 2018, s. 783.

52 Acluni, Keşfu'l-Hafa, 1/345, no: 1102.

Genç, çayları tekrar doldururken Usta anlatmaya devam ediyordu:

-Alptuğ Bey'in bu haberiyle Alp Er Tunga anlamıştı ki o burada kalacaktı ve Türkleri doğru yola çağıracak peygamber olmuştu. Kader ağını bir başka örüyordu. Alp Er Tunga artık burada bir görevinin kalmadığını görünce kardeşim dediği ve hep yanında durduğu Alptuğ Bey'le vedalaşacaktı. Bartu Bey belki iman etmeden gitmişti ama yanında durduğu Alptuğ Bey en sonunda sadece iman etmemiş, ayrıca peygamber de olmuştu. Alptuğ Bey'in obasındaki büyük bir nüfus o topraklarda kalacaktı. Ve tarih kayıtlarında da Etrüsklerin tam o tarihlerde bir anda zenginleşip büyüdüğü yazar.[53] Alptuğ Bey batıda, Persler de kendi aralarında hâlâ devam eden savaşlarla tutuşmaktayken Alp Er Tunga ise kendisine gelen emir doğrultusunda atını doğuya doğru sürecekti. Alp Er Tunga yani Zülkarneyn doğuya doğru giderken Kur'an-ı Kerim'de bu olay şöyle anlatılacaktı: "Sonra o, bir sebebe tabi oldu da güneşin doğduğu yere ulaşınca (doğu kastediliyor) onu kendileriyle güneş arasına örtü koymadığımız bir halk üzerine doğar buldu."[54]

-Kimdi Usta bunlar?

---

53 http://www.civilization.org.uk/intermezzo/etruscans

54 Kehf suresi 90. Ayet.

"Kimliklerimiz değişse de kökümüz aynıydı."

Alp Er Tunga batı seferini tamamladıktan sonra doğuya doğru ilerlerken Persler hâlâ bitmeyecek bir taht savaşıyla kaynamaktaydı. Kim tarihi böylesine düşünebilirdi ki! Alp Er Tunga'nın planı gerçekten olmayacak şeyleri aynı devre sığdırıyor, Türklerin kaderi onun hayatıyla beraber yürüyordu. Dünyanın kaderiyse onun hayatıyla şekilleniyordu. Alp Er Tunga Orta Asya'ya geldiğinde burada da farklı kavimlerden insanlar bulunmakla birlikte Türkler de burada yaşamaktaydı. Alp Er Tunga Türklere ilahi tebliğini, Türk olmayanlara ise sadece hâkimiyet ve adalet götürüyordu. Alp Er Tunga oradan gittikten sonra da Allah onlara kendi milletlerinden olmak üzere peygamber gönderiyordu. Bizler onları sadece birer düşünce insanı olarak gördük ama kim bilir

belki de her biri peygamber idi. Buda, Konfüçyüs, Aristotales... Aslında hepsinin öğretisinde ilahi bir koku vardı. Kur'an'da da bahsedildiği gibi hiçbir millet peygambersiz bırakılmamıştı.

Alp Er Tunga artık Alptuğ Bey olmadan seferler düzenliyor, Türk bölgelerine kendisi gidiyor, Türk olmayan bölgelere ise genellikle üç oğlunu ayrı ayrı gönderiyordu. *Oğuz Kağan Destanı*'nda da zaten böyle geçer. Tüm dünyayı kendisi fethederek gitmedi. Aynı zamanda üç oğlunu da komutan yapıp savaşlara gönderiyordu. Fakat bu seferki savaşı kendisi vermek için Çin'in üst bölgelerine, kuzeydoğu topraklarına gelmişti. Burada bulunan ve dağınık yaşayan kimi Türkler veya diğer bazı halklar çok önceden farkına varmadan, kimileri Bering Boğazı'ndan kimileri ise araştırmacıların dediğine göre su yoluyla şu anki Kuzey Amerika'ya geçmişlerdi. Zaten kayıtlarda bize aktarılan bilgiye göre tam bu vakitlerde sadece oradaki Türkler değil aynı zamanda Alp Er Tunga'yla gelen İskitler de Kuzey Amerika'ya geçecekti.[55] Ha yanlış olmasın, "Alp Er Tunga'yla gelenler" yazmıyor ama İskitlerin geçtiği de yazıyor.

-Peki neden geçtiler Usta?

55 Reha Oğuz Türkkan, Türkler ve Kızılderililer, s. 78.

- Çünkü evlat, bunun iki sebebi var. Kimileri Alp Er Tunga'nın ilahi tebliğine uydu ve orada kaldı. Kimileriyse buna uymamakta direndi ve çok daha kuzeye göçtü. Tabii bunlar oradan da Kuzey Amerika'ya geçerken "hadi yeni bir kıta bulduk buraya yerleşelim" demediler. Nereye gittiklerini bilmeden aynı kıtanın devamı olarak oraya geçtiler. Tabii bu dediklerimin çoğu 8 bin, 10 bin sene önce olmuş olaylar. Daha sonra geçenler oldu mu, oldu. Fakat çoğu, burayı yaşadıkları kıtanın bir devamı olarak gördü. Buraya zamanla geçenler arasında Türkler de vardı ki önemli etkileri de oldu. Belki bazılarına bu sözler klasik bir anlatım olarak gelecek ama belgeleriyle anlattıkça ne demek istediğimi, işin ciddiyetini çok daha net anlayacaksın. Ama dediğimiz yanlış anlaşılmasın. Biz "tüm yerliler veya Kızılderililer Türk'tür" demiyoruz. Ama azımsanmayacak bir Türk kabile nüfusu vardı. Zamanla kimliklerini unutsalar da örflerini âdetlerini unutmamışlar ve bu durum onların gerçek kimliğine doğru bize bir yol açmıştı.

Neyse evlat gel şimdi, Alp Er Tunga Orta Asya'ya gelip oradaki halkları küçük çarpışmalarla hâkimiyeti altına aladursun, ben sana Kızılderililerin bizlerle bağlantılarını birer birer anlatayım. İlk başta

Kızılderililerin âdetlerine bakalım evlat; kullandıkları davullara ve simgelere. Ama tekrar edeyim bunu hepsi için demiyorum. Belirli bir Kızılderili kitlesi için söylüyorum ki seni biraz bekleteceğim, ne demek istediğimi daha net anlayacaksın, dur.

Usta bu sözü sonrası ayağa kalkıp bir kitap almak için ellerini raflarda gezdiriyordu. Daha sonra bir kitap değil yine bir dosya alıp gencin önüne geldi. Dosyanın üzerinde *Kızılderili Türkler* yazıyordu. Dosyayı açarken Usta konuşmaya devam edecekti:

-Bak evlat, bu bir Kızılderili davulu.

Törenlerde kullanılan Kızılderili davulu.[56]

56 Reha Oğuz Türkkan, Türkler ve Kızılderililer, s. 106.

Ve çoğunlukla Kızılderili davulunun üzerinde bu resim vardır. Davulun üzerindeki bir kurt resmi. Bildiğin gibi kurt, Türkler için çok önemli bir sembol. Eski Türklerin inançlarında yaratıcının yeryüzüne bir kurtla geldiği anlatılır. Şimdi gözünü, davuldan o davulu tutan Kızılderilinin başına çevir. Kızılderilinin başında ilk gördüğün ne?

-Tüylü bir şey...

-İşte o anlamlandıramadığın tüylü şeyin de bir manası var. Sence neden Kızılderililer için bu tüy önemli? Şimdi gözlerini Orta Asya'daki Şamanlara çevir. Sadece onlara değil şimdi de başını Atilla'nın tacına çevir.

Usta, bu sırada yeri geldikçe fotoğrafları önüme koyuyordu.

Bak başında ne var, bir tüy. Bu bir kartal tüyüdür evlat. Türkler için kutsal olan bir semboldür. Çünkü biz Türkler yaratıcının gökte olduğuna inandığımız için ona en yakın olanı en yüce sayarız. Bu yüzden ona en yakın olan kartalları haber getirenler olarak da anlatırdık. Kartallar aslında Türklerin din adamları olan şamanların kulaklarıydı. Bu yüzden sembol olarak kartal tüylerini, Şamanlar da Atilla gibiler de başlarında tuttular. O tüyün sahibi olan kartalların adları kurt kadar kutsandı. Kartal adına yalan yere yemin edenler ölümle cezalandırıldı.[57] Bu tüy Alp Er Tunga'nın torunu olan Tomris Hatun'un oğlu *Altın Elbiseli Adam*'ın bulunan cesedinin üzerinde de, tam başında bulunmaktaydı.

57 Abdülkadir İnan, Tarihte ve Bugün Şamanizm/Materyaller ve Araştırmalar, 125/18.

Onun da hikâyesini kitabın devamında anlatacağız. İşte evlat, bu tüy kimi zaman anlamı bilinerek kimi zaman bilinmeyerek kutsal bir şekilde hep başta taşındı. Zamanımızın Bordo Berelileri gibi olan *kartal savaşçılarının* başlarında da bu tüy bulunmaktaydı. Ve bu Kızılderililere kadar geçmiş bir âdet olarak devam edecekti. Aslında tüm semboller, tüm işaretler bizi bir gerçeğe doğru itiyordu. Fakat "bu yetmez" diyenler için biz de yetmez diyerek gel bağları biraz daha kuvvetlendirelim. Tarihler hangi yılı gösteriyor önemli değil ama aylardan tam da Mart!.. Ve evlat mart ayında Kızılderililer sence ne yapıyor? Ateşler yakıp yeni yılı kutluyorlar. Bu sana bir yerden tanıdık geldi mi?[58]

-Türklerin de tam mart ayında *Nevruz* yani yeni yıl kutlaması yaptığı geldi aklıma.

-Aynen öyle evlat, bu kadar benzerlik ancak filmlerde olur değil mi?

-Vallahi dediğin gibi Usta. Peki ateşin önemi ne Kızılderililer için?

-Dedim ya her şeyin bir anlamı ve sembolü var diye! Kızılderililer de ateşin etrafında dönerken as-

58 Ardahan Üniversitesi İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi Dergisi, s. 2, s. 60.

lında kutsal saydıkları güneşin etrafında döndüklerine inanırlar. Ve bunu yaparken yine davullarının üzerinde bulunan bir sembolü canlandırırlar; *Oz Damgası* sembolü. Aslında bu sembol sadece Türklere özgü değil ama Türklerin de unutmadığı bir sembol. Kim bilir belki de insanların ortak olarak kullandığı nadir sembollerden biridir. Çoğunlukla Hitler'in Nazi simgesiyle karıştırılır ama ondan çok farklıdır.

Sivas'taki eski çeşme kitabelerinin üstündeki simge.

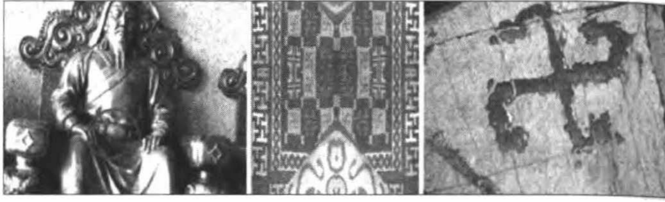
-Aa, gerçekten bayağı benziyor Usta. Peki bu Türkler için önemli bir sembol mü?

Usta biraz acı acı gülümseyip;

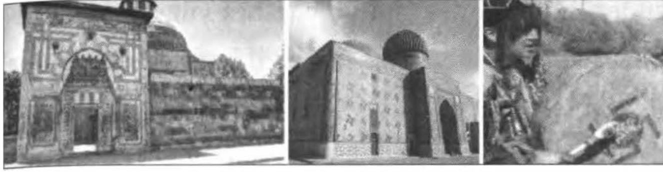
-Çok şeyi unuttuk evlat, çok şeyi!.. Sakın yanlış anlaşılmasın, anlamını kabul ettiğim için değil tabii ki! Anlamları İslami olarak doğru değil. Ama o zamanki Türkler bunları ilahi bir sembol olarak görüyorlardı ve tahminim o ki bunlar zamanla değişip değişip bu hâllere gelen durumlar. Misal, ilk put nasıl çıkmıştır?

-Yani şey sanırım...

-Ben doğrudan anlatayım evlat. Hz. Âdem öldükten sonra insanlar onları unutmayalım diye önce bir simge yaptılar, sonra onu simgeleyen taşlar yaptılar, sonra bunlara şekil verdiler. Tek bir amaçları vardı, o da Hz. Âdem'i unutmamak. Zamanla o simge kutsal bir hâle gelmeye başladı. İnsanlar artık o taşa bakıp Hz. Âdem'i hatırlamayı geçip o taşta Hz. Âdem'i görmeye başladılar. "Bu taş demek Hz. Âdem demektir" deyip o taştan aracılık istediler. Her şey böyle değişe değişe farklı hâllere büründü fakat hepsinin kökünde ilk başta iyi niyetler vardı. Bu sembol, güneşi, etrafındakilerse dört mevsimi simgeler. Dedim ya zamanla bu simge artık kutsal bir hâle büründü. İşte bu kutsallık artık bir Türk töresine de dönüşmeye başladı. Cengiz Han, kemerinde bu simgeyi kullandı; meşhur Kaşgar halıları bu simgeleri kullandı;

Tanrı Dağları'nın en yükseğinde bu simge vardı; Türklerin Müslüman olmasında çok önemli bir sembol olan Ahmet Yesevi Ata'nın kabrinde bu simge vardı; meşhur Celaleddin Karatay'ın kabrinde bu simge vardı; bu simge artık eski Gök Tanrı inancına göre ilahi bir simge olmaktan çıkıp Türk töresine yerleşti. Şu anki Şamanların davullarında bile hâlâ bu simge bulunmakta. Güneş aslında bir yüceliği simgelerdi. Bunu kimileri güneşe tapmak olarak gördü ve uyguladı, kimileriyse oraya güneşi sembol diye koyup aslında Allah-u Teâlâ'yı sanki Allah yazısıyla yazmak gibi anlatmak istedi. Yani şu an Allah yazısı nasıl kutsal bir yazı ise, yere düştüğü vakit sadece bir yazı parçası denmeyip kaldırılıyorsa kimi Türkler de bunu, bu simgeyi, bu güneşi böyle gördü, böyle simgeledi. Tekrar ediyorum burası aman yanlış anlaşılmasın. Kimileri güneşi gerçekten bir tanrı olarak gördü, kimileriyse güneşi bir put yapıp tanrıya ulaşma aracı olarak değil de sadece onu simgeleyen bir işaret olarak gördü. Kim bilir belki de o meşhur Oğuz mührünün ortasında yer alan tam olarak bu sembol idi.

-Ama Usta, Oğuz mührü diye satılan yüzüklerdeki işaret...

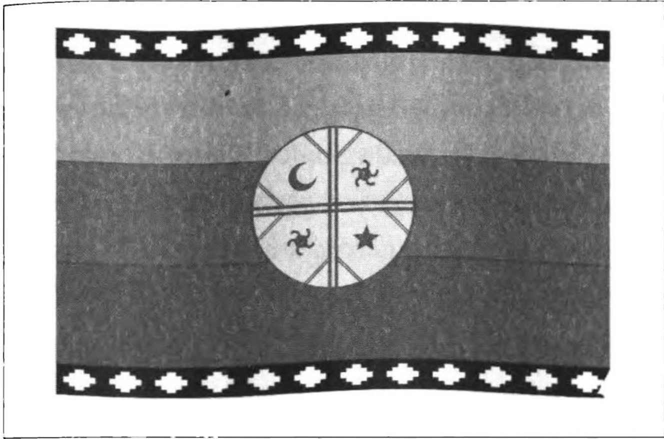
-O işarete inanmıyorsun değil mi evlat? Kim bilir belki o da olabilir. Bizimkisi bir düşüncedir sadece. İşte evlat böylesine bağlar vardı Kızılderililerle. Bunların hepsine belki de tesadüf dersiniz. Rahmetli Reha Oğuz da bu konuda çok yazmıştı, o da bir tesadüf yazısı diyerek şunları bırakmıştı tarihe: "Bir Kızılderili 'gün' ve 'güneş' yerine 'kün' derse bir an duraksarsınız, sonra Gök-Türklerin de 'kün' dediğini belki hatırlarsınız ama tesadüf diyebilirsiniz. Bir tepeyi işaret edip 'tepek' dediğini duyarsanız, artık rastlantı demekte zorlanırsınız. Ve bu benzerlikler sürer gider; kuşa 'kuskus'; köpeğe (ite) 'it'; ecdada (ataya) 'ata', 'hata', 'atağ'; han ve kağan yerine 'kan' dediklerini duyar, tesadüf demek için kendinizi zorlarsınız. Türklerde prensler için kullanılan 'tekin-tigin' unvanına Kızılderililerin 'tekun' ve 'tokin' dediklerini okur, tamam, bu kadarı da tesadüf olamaz dersiniz. Bu demek değildir ki Kızılderililerin dili Türkçedir! Ural-Altay dil ailesiyle irtibatı bile tartışmalıdır. Kı-

zılderili dillerindeki bu üç yüz-beş yüz Türkçe kelimenin bir tek anlamı vardır: tarihlerinin bir çağında (hatta birçok kere) Türkler Amerika'ya gelmiş, Kızılderililere karışmış ve dillerinden hatıralar bırakmışlardır. (Buraya gelen kimi Türkleri ise zamanla Kızılderili diye anar olmuşuz) Yoksa bu kadar açık seçik Türkçe kökenli kelimeler havadan uçup gelmemiştir herhâlde."[59] Tam da Reha Oğuz'un dediği gibi! Bunca birliktelik havadan uçup tesadüfen iki millete de tek tek gelmedi ya! "Peki belki de sadece birbirleriyle tanıştılar da bunlar oldu" dersin... Fakat kaynaklar senin yüzüne tokat gibi yeni bilgilerle iner. Meşhur *Ergenekon Destanı*'nı bir başka şekilde Kızılderililerden de dinlersin. Efsanelerinin anlamı *Kapalıdan* Çıkış diye yazılır. Bunların destanına göre bir felaket gelir ve milletin her ferdini öldürür fakat Manko-Kapak'ın atası *Atau* kurtulur. Dışarıya çıkışı olmayan bir mağaraya sığınırlar. Burası *Kapaktokon*'dur. Daha sonra, Tanrı *Er-ak-koca* (iri koca) onlara bir nur verir ve bununla kayaları eritip kurtla çakal arası bir yaratığın izinden dışarı çıkar ve cihanı fethederler.[60]

-Vallahi bu bildiğin *Ergenekon Destanı* sayılır Usta.

59 Reha Oğuz Türkkan, Türkler ve Kızılderililer, s. 95.

60 age., s. 99.

-Sayılırı mı var evlat, isimleri hariç her şey aynı. Türkler nasıl demir dağları eritip bir kurdun izinden çıktılarsa burada da bir kurt yol göstermekte. Bunlar da kayaları eritmekte. Bizlerde de dağlar... Hadi dil, kelime, örf, âdet geçti de böyle şeyler nasıl geçti dersin? Aslında sadece geçen bir şeyler yok, ayrıca oraya giden ve kimliklerini unutup Kızılderili olarak anılmaya başlansalar da örflerini âdetlerini unutmayan Türkler vardı. Kısacası evlat, hepsine Türk demiyoruz ama gerçekten Türk kimliğini taşıyan önemli bir bölüm vardı. Ve şu an bile kimi Kızılderili halklarda bu olguyu görüyoruz evlat. Misal, Güney Amerika'da yaşayan Kızılderili halk olan Mapuçelerin bayraklarına da baktığında altta ve üstte toplam yirmi dört tane simge olduğunu görüyorsun. O da bildiğin gibi

yirmi dört Oğuz Boyu'nu hatırlatıyor bize. Bu yirmi dört Oğuz Boyu'nu biz, sana önceden de anlattığım gibi her yerde simgelemişiz. Kim bilir belki burada da böyle bir çağrı vardı. Bu dediklerim aslında biraz da çok anlatıla anlatıla komplo teorisi olarak algılanmaya başlandı fakat gördüğün gibi delilleri olan bir gerçek bu.

-Valla ben çok iyi anladım Usta ama son kez açıklamak için soruyorum: Tüm Kızılderililer Türk demiyorsun, sadece Kızılderililer arasında Türklerin önemli bir yeri olduğunu, aralarında yakın akrabalık kurulduğunu, kimi Türklerin zamanla Türk kimliğini unutup Kızılderili olarak yaşamaya devam etmiş olsalar bile Türk örf ve âdetlerini unutmadıklarını söylüyorsun değil mi?

-Aynen öyle evlat. Aslında bu konu daha da anlatılır. Fakat biz bu işin görünür yüzünü anlatsak yeter. Şimdi gel biz tekrar Alp Er Tunga'nın otağına gidelim.

-Tabii Usta, buyur!

-Alp Er Tunga kimi halkları çarpışarak, kimilerinden biat alarak hâkimiyeti altına almıştı. Bazı halklar ise çok daha ötelere giderek başka topraklarda, başka kıtalarda hayatını devam ettirmişti. Daha sonraları o topraklara bilmeden gidenler arasında Alp Er Tunga'ya inananlar da vardı. Alp Er Tunga

bu seferleri yaparken diğer yandan oğulları da başka ülkelere, en uç sınırlara kadar Alp Er Tunga adına savaş vermeye devam ediyordu. Başta da dediğim gibi Türk'ün kaderi Alp Er Tunga'yla yürürken dünyanın kaderi de Alp Er Tunga'yla değişiyordu. Doğu seferini de bitiren Alp Er Tunga, yüzünü tekrar kendi topraklarına çevirecekti. Adım adım artık Kur'an'da da bahsedildiği gibi Yecüc - Mecüc olayının ortasına inecekti. Diğer yandan Perslerin savaşları bitmiş ama paramparça olmuşlardı. Liderlerinin beklenmedik ölümü, bu bir anlık parçalanmaya sebep olmuştu. Bu gerçekten zor bir durumdu çünkü kimsenin beklemediği bir ölüm sonucu, gücünün doruğunda olan bir devlet, taht kavgalarının da etkisiyle böyle paramparça oluyordu. Nitekim kimi Pers beyleri Alp Er Tunga'ya biat ederek yerini sağlamlaştırmak için adımlar atacak ve bu da Persleri daha da bölecekti. Alp Er Tunga yani Zülkarneyn ise Kur'an'da anlatıldığı gibi yönünü kendi topraklarının sınırlarına doğru çevirecekti. Hani ne diyordu o ayet, bir hatırlayalım: "Nihayet iki seddin arasına ulaştığında, onların önünde neredeyse hiçbir söz anlamayan bir kavim buldu. Dediler ki: Ey Zülkarneyn! Ye'cuc ve Me'cuc arzda fesat çıkarıyorlar." (Kehf suresi 94. Ayet)

-İşte beklediğim an Usta. Kimdi bunlar, neydi bu olay?

"Doğuda gün doğusuna, batıda DEMİR KAPI'ya kadar ordu sevk ettim."

Kültigin Kitabesi

Tarih boyunca herkes *Demir Seddi* aradı. Zülkarneyn'in yaptırdığı *Demir Set.* Bunu kimse bulamadı. Sadece tahminler türettiler. Bizim de sana söyleyeceklerimiz kesin bir yargı değildir; haşa! Bizim sana söyleyeceklerimiz aslında parçaların birleştirilmiş hâlidir. Alp Er Tunga için Zülkarneyn dedik çünkü kanıtlarımız çoktu. O da Zülkarneyn gibi hem doğuya hem batıya sefer yaptı. O da tüm cihanı fethetti ya da kendisine bağladı.[61] Onun lakaplarından biri de *Oğuz* idi; güçlü kuvvetli manasında olan öküzden gelirdi. Nasıl öküzün iki boynuzu gücün kuvvetin ve aynı zamanda batının ve doğunun sembolüyse Zül-

61 Zeki Velidi Togan, Oğuz Destanı, İstanbul, 1982, s. 127.

karneyn de bu manada *iki boynuzlu* demekti. Şimdiyse geldik asıl meseleye. Bizim imanımız tamdır *Demir Set* konusunda. Yecüc - Mecüc'ün olduğu konusunda da tamdır. Şimdi soracağım soru ise bu işi daha somut hâle getirecektir: Peki bunlar tarih kayıtlarında hiç geçmiş mi? Birileri Demir Seddi veya Yecüc - Mecüc gibi bir kavmi anlatmış mı?

-Hakikaten Usta, hiç böyle bakmamıştım!

-O zaman gel bakalım evlat. Soruyu açıklamadan cevabını hemen vereyim: Demir Seddi de yazmışlar, Yecüc - Mecüc gibi bir kavmi de anlatmışlar. Sana önce bunları anlatanların dediklerini aktaracağım, daha sonraysa *Oğuz Kağan Destanı*'na girip Alp Er Tunga'yla olan ilişkilerini bağlayıp önüne sunacağım. İlk başta 630'lu yıllara gidelim. O vakitlerde buralardan geçen ünlü bir Çinli seyyah var. Hüen Çang diye biri. Hüen Çang'a göre, çok yüksek ve demir renginde iki dağ arasındaki boğazda iki kanatlı demir kapılar vardı. "Fevkalade müstahkem olan bu boğazdan geçmek çok zor olduğundan yerliler tarafından buraya *Demir Kapı* adı verilmiştir,"[62] diye anlatır. Yani bir zamanlar adı *bilinen* bir yerdeydi. Diğer yandan Türklerin *Orhun Kitabeleri*'nde de bu

62 Eşref Buharalı, Türk Yurdu Dergisi, Ağustos 2011-Yıl 100, s. 288.

isim geçer. "Doğuda gün doğusuna, batıda *demir kapıya* kadar ordu sevk ettim."[63]

-Aaa doğrudan böyle geçiyor mu Usta?

-Tabii evlat, dediğim gibi *Demir Kapı* adı aslında bilinen bir isimdi.

-Bu Demir kapı aynı zamanda Kur'an'da bahsedilen o iki *set*le aynı manaya mı geliyor?

-Aslında manaları biraz farklı. Ben şimdi hiç karıştırmadan o zaman Kur'an-ı Kerim'den giderek olayları anlatayım. Ama dediğim gibi benim yaptığım, parçaları birleştirmek. Yoksa en doğrusunu Allah bilir.

-Eyvallah Usta.

-Allah-u Teâlâ Kur'an'da "Nihayet, iki set arasına ulaştı. (O ikisinden/O iki sedden aşağıda) Öyle bir kavim buldu ki neredeyse söz anlamıyorlardı." buyurur. (Kehf, 92-93) Buradaki iki set Zülkarneyn'in yaptığı iki set değil. Doğal olan iki setten bahsediliyor. Bu iki set dağlar da olabilir ya da önemli tarihçilerin dediği gibi iki ırmak da olabilir. Yani bunlar doğal bir set.

-Peki altını çizerek söylediğin o iki ırmak ne Usta?

-Bunlar Seyhun ve Ceyhun nehirleri olabilir ev-

---

63 Kül Tigin, Doğu Yüzü 8.satır

lat. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de Zülkarneyn'in karşılaştığı kavim ne diyor? "Bu durumda, bizimle onlar arasında bir set yapman için sana bir vergi versek olur mu?" Aslında burada ilk kastettiği, mevcut olan nehirlerin yönetimini verelim demek ki bu, Mâverâünnehir diye de anlatılır. Düşünceleri şu ki bu yerler Zülkarneyn'de olduktan sonra otomatikman bir kavim bu topraklara saldırmaya cesaret edemez. Yani bir bakıma bu kavim haraç verelim diyor. Şimdi diğer ayete geçmeden önce sana çok önemli bir bilgi vereceğim. İslam *Ansiklopedisi*'nin *Maveraünnehir* maddesinde geçen bir bilgi. Eskiden Türkler bu Ceyhun Nehri'ne sence ne ad veriyorlardı?

-Ne Usta?

-Ögüz N*ehri* adı veriyorlardı.[64] Bak bu dediğimin kaynağını alta yaz da insanlar da senin gibi şaşırdıkları vakit "yok artık" demesinler!

-Vallahi bu kadar açık işaret olmaz artık Usta! Yani bayağı, resmen...

-Aynen öyle dediğin gibi evlat. Yani bu nehir de Ögüz Nehri olarak anılıyor ki bunun *Oğuz Kağan* ismiyle benzerliğini sanırım söylememe gerek yok!

-Yani o kadarına gerek yok artık Usta.

---

64 İslam Ansiklopedisi. *Maveraünnehir* maddesi.

-Ve bu nehir evlat, uzun zaman boyunca Türklerle İranlılar arasında bir engel olmuştur.

-O zaman Usta, Yecüc - Mecüc...

-Hayır hayır hemen öyle demiyorum evlat. Zaten bu iki engel Zülkarneyn'in yaptığı demir set değil. Bu, Kur'an'da bahsedilen ve Zülkarneyn'in karşılaştığı yani oraya gelir gelmez karşılaştığı iki doğal set. Neyse biz Kur'an-ı Kerim'den okumaya devam edelim. Allah-u Teâlâ devamındaysa şöyle buyuruyor: "Dedi ki: Rabbimin bana verdikleri daha hayırlıdır. Ama bana kuvvet yönünden yardım edin de sizinle onların arasına sağlam bir set yapayım." Burası önemli. Çünkü ilk başta haraç almayı reddedip sadece "bana yardım edin" diyor. Bu da yukarıda dediğimiz bilgileri doğrulamakta. Peki şimdi bu demir set nerede dersen aslında tam bir şey diyemem fakat insanların bu konuda konuştuklarını, yazdıklarını söyleyebilirim. Ve bunlar öyle sadece ilahi söylemler değil. Kimisi belki bu ilahi söylemlerden habersiz ama o yöre halkından bunları duyuyor. Sana yukarıda bahsettiğim Çinli seyyah gibi. Ve bu uzun süre, oradaki yöre halklarınca anlatılıyor. Hatta 1300'lü yıllarda orada görevi olan bir İspanyol elçi, Klavio, kendisine anlatıldığı kadarıyla eskiden burada, geçidin başında demir kapılar olduğunu söylüyor. Kapılar kapatıldığında ora-

dan hiç kimse geçemezmiş. Geçmek isteyenler izin almak zorundaymış. Klavio buradan geçtikleri sırada bu kapıların mevcut olmadığını yazıyor.[65] Tabii burada mesele, olup olmadığı değil. Mesele, halkın aklında nasıl kaldığı. Hani bir söz vardır ya ateş olmayan yerden duman çıkmaz diye... Bu durum da aslında tam olarak bunu anlatıyor.

-Usta peki orada olmaması yani, yanlış değil mi? Hani Kur'an'da Allah-u Teâlâ kıyamet vakti bu yok olacak demiyor mu? Yani kıyamet öncesi?..

-Hayır evlat, benim kastettiğim şu: Yeri orada olmayabilir veya bu set başka bir set de olabilir. Belki başka bir türde olabilir. Bunun ne olduğu konusunda Allah'tan başka kimse bir şey diyemez. Bizimkiler sadece bir ipucu bilgisi. Yani benim sana anlatmak istediğim şu: Böyle bir set insanların kafasında öylesine yer etmiş ki bölge adı olarak kalmış. İnsanlar bunu gayet normal bir şekilde bir seyyaha anlatıyorlar; anlatırlarken bu seddin Zülkarneyn Seddi olduğunu biliyorlar mı bilmiyorlar mı bunu da kimse bilmiyor. Mesele, akıllarda böyle bir şeyin kalıyor olması. Yani böyle bir şey var ki insanların aklında kalmış.

-Tamamdır Usta, anladım.

---

65 Eşref Buharalı, Türk Yurdu Dergisi, Ağustos 2011-Yıl 100, s. 288.

-Neyse aslında dediğim gibi böyle bir seddin varlığı konusunda çok bilgi, belge, yazı, söz bulunmakta. Ancak bunun üzerinde çok da fazla durmaya gerek yok artık. Şimdi gelelim asıl meseleye. Peki bu demir seddin yeri öyle böyle bilindiyse bunun yapılmasına sebep olan Yecüc - Mecüc halkının kimliğine ve Alp Er Tunga'yla olan bağına bakalım. Tabii bunu söylemeden önce yine acaba böyle bir kavim tarihî kayıtlara geçmiş mi geçmemiş mi gel onu da inceleyelim. Öncelikle bir Yunan gramerci ve edebiyatçı olan Rodoslu Simmi diye biri bir şey yazıyor ve diyor ki "Adamların yarısı köpek olan garip bir kavim gördüm. Güzel omuzlarında çeneleri kuvvetli olan köpek kafası taşıyorlardı..."[66] Ha elbette bunu gördüğünden değil; genellikle bu tarihçiler duyduklarını görmüş gibi yazarlar. Bu kişi de milattan önceki yıllarda yaşamış biri. Büyük ihtimal bu "gördüm" dediği çok eski devirlerde görülmüş ve ona anlatılmış bir şey. Ayrıca bir şey daha ekliyor, o "gördüm" dediği kişilerin dillerini kimsenin anlamadığını yazıyor. Tıpkı Kur'an-ı Kerim'de Yecüc - Mecüc'ün anlatıldığı gibi... Bunların da dillerini kimse anlamaz ve garip bir kavim olarak bahsedilir. Bozguncu bir kavim! Şimdi gelelim Alp Er Tunga'yla yani Oğuz Kağan'la

---

66 Ergün Candan, Atalarımızın Gök Tanrı Dini, s. 66.

bağlantısına. *Oğuz Kağan Destanı*'nda evlat, yine böyle bir kavim anlatılır. Bu kavmin ismi İt B*araklar* diye geçer. Bunların kafası da köpek kafası gibi; bozgunculuk çıkaran bir kavim. Ve Alp Er Tunga bunları savaşarak yener. Belki destanda farklı bir savaş anlatımı vardır ama önemli olan, o kişilerin burada nasıl canlandırıldığıdır. Yunan gramercinin, Kur'an-ı Kerim'deki Yecüc - Mecüc'ün ve *Oğuz Kağan Destanı*'ndaki bu kişilerin nasıl anlatıldığına dikkat et! Ne kadar değişseler de aslında hepsinin anlattığı ortak bir şey var: Ne olduğu belli olmayan, bozgunculuk çıkaran bir kavim!

-Aslında burada artık parça birleştirmeye de gerek kalmadı Usta. Her şey ayan beyan açık.

-Hem de fazlasıyla açık evlat.

-Peki Usta, bu kavim tarihte "şu kavimdir" diyeceğimiz bir durum var mı?

-Evlat, bunu gerçekten tam bilemeyiz. Kimileri Çinli dedi, kimileri bilmem ne dedi. Belki de bu anlattıklarıma bakıp Persler yani bugünkü İranlılar diyebilirsin. Ama bu konu hakkında sana "kesin şunlar" diyemem. Sadece Alp Er Tunga'nın bunlarla karşılaştığını, Zülkarneyn Aleyhisselam'ın yaşadığı şeyi aynen yaşadığını anlatır, parçaları sana gösteririm. Zaten kimliklerini öğrenmenin de bizim için

artı bir önemi yok. Biz sadece anlattığımızın gerçeklik yönünü sana göstermiş olalım da o bize yeter. Ve evlat, Alp Er Tunga da bu son seferiyle artık tam bir hâkimiyet sağlamıştı. Artık zamanla Persler de bölündüklerinden hâkimiyet altına gireceklerdi ve Alp Er Tunga da oğullarını uç seferlere göndererek tüm dünyaya ordusunu yollayacaktı. Tüm dünyadan kastım o zamanki bilinen dünya. O asırda krallar, hanlar, sultanlar çağı sona erecekti. Çünkü artık tek bir kral, tek bir han, tek bir sultan vardı. Hanlar hanı, krallar kralı, sultanlar sultanı! Kur'an'da Zülkarneyn; Türklerin tarihinde Alp Er Tunga; destanlarda şan olarak Oğuz unvanıyla anılacaktı. Daha sonraki kimi İslami kayıtlardaysa evliya, imparator diye yazılacaktı ismi.[67] Özellikle evliya, imparator diye yazılması çok derin manalar vermekte aslında. Ve evlat Alp Er Tunga'nın tebliğ ve seferleri devam ederken Perslerin artık Alp Er Tunga'ya başkaldırmaları da sona ermişti. Çünkü her seferinde daha da fena yenilip gerisin geriye düşüyorlardı. Persler artık ne kadar sessiz kalmış olsalar da içlerindeki kini her zaman diri tutuyorlardı. Ahura'nın intikamını almak üzere ve güçlerini kaybetmelerinin sebebi olan Alp Er Tunga'nın ölmesi için her şeyi yapacak kadar büyük bir kine

67 Reha Oğuz Türkkan, Türkler ve Kızılderililer, s. 46.

sahiplerdi. Bu kin, yıllar yıllar boyunca büyümeye devam edecekti. Alp Er Tunga artık tebliğ görevini tamamlamış ve tüm cihanı fethetmişti.[68] Bir ara, çok da yaşlanmamış olsa da yine de yaşına rağmen hâlâ dik bir vaziyette atıyla sessizliğe doğru gidecekti. Ordusu onu yalnız bırakmış, sadece geriden takip ediyordu. Alp Er Tunga ise belki de en iyi derttaşı olan atının, dediklerini anlayıp anlamadığını çok da düşünmeden onunla konuşuyordu:

-Ne dersin *Belgülug*. Onca savaş verdik şehitlik nasip olmadı. Şimdiyse karşımıza çıkacak, bizimle savaş verecek bir millet bile kalmadı. Buna rağmen yine bir şehitlik nasip olur mu bize?

Atı *Belgülug*, sessiz bir şekilde sırtında Alp Er Tunga'yla bozkırın o düz ovasında öylece gitmekteydi. Bu sorunun cevabını ne *Belgülug* bilirdi ne de onun peşinden giden milletler. Ama vakit geldiğinde herkes öğrenecek ve ölümünü, katilini de anarak mısra mısra yazacaktı tarih. Şimdi o zaman evlat, gel o tarihin son anına şahitlik edelim.

---

68 Bilig, Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi, s. 36, s. 248. (Ayrıca bakınız) Zeki Velidi Togan, Oğuz Destanı, İstanbul 1982, s. 127; Mustafa Aksoy, Destanlarda ve Tarihî Kaynaklarda Alp Er Tonga, Türkler, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, s. 562.

"Zamanı Tanrı yaşar,
kişioğlu hep ölmek için doğarmış."
Bilge Kağan

Herkes, gelen Pers kralının sözde gösterişli yürüyüşünü ve beraberindekileri izlemekteydi. Pers kralının gösterişli yürüyüşü sadece bir zorlamaydı. Yoksa nerede o Ahura'nın gösterişi! Gelenler sadece basit birer yönetici gibiydi. Krallık çok öncede kalmıştı. Ahura'nın oğlu Azem de Alp Er Tunga'nın oğluyla verdiği savaşta ölmüştü. Nice Pers kralı Alp Er Tunga'ya başkaldırmaya çalışsa da hepsi birer birer ezilmişti. En sonundaysa artık Alp Er Tunga'ya vergi veren sözde yöneticiler olmuşlardı. Onları öfkelendiren, kinlerini günden güne büyüten, verdikleri vergi değil, Alp Er Tunga'nın ardı ardına liderlerini öldürmüş olmasıydı. Ne zaman başkaldırsalar o baş

Alp Er Tunga'nın kılıcıyla bedeninden ayrılıyordu. Şimdiki liderleri de Zerefşan idi. Alp Er Tunga'nın davetiyle Türk topraklarına gelmişti ve şölene katılmak üzere kibirli ama gerçekteyse zavallı bir gösterişle yürümekteydi. Ahura gibi olamazdı hiçbiri. Çünkü Ahura, gücü olduğu için kibirlenen biriydi. Ama bunların hiçbir gücü yoktu.

Zerefşan bunca kibriyle Alp Er Tunga'nın yanına gelirken Alp Er Tunga gösteriş yapmadan öylece duruyordu; buna rağmen Zerefşan'ı azametiyle ezebiliyordu. Çünkü güç ondaydı. Ahura'yı o öldürmüştü. Bunu Zerefşan ve yanındakiler de biliyor ama kabullenemiyorlardı.

Neyse uzatmayayım evlat, "Buyur!" diyecekti Alp Er Tunga, bizzat kendisi yer göstererek Zerefşan'a. Kısa konuşmalarla şölen başlamış, yemekler yenmiş, hediyeler alınmış, hediye içecekler getirilmişti. Yalnız hediye kısmı biraz şüpheli bir şekilde gerçekleşecekti. Zerefşan hediye içeceği Alp Er Tunga'ya ve diğer beylere sunduğunda herkes biraz duraksamıştı. Çünkü bu içecekte zehir olabilirdi. Alp Er Tunga her ne kadar ortamı yumuşatmak isteyip doğrudan denemek istese de bu Perslere güven olmazdı. Bu yüzden o da bekledi ilk başta. Bu bekleyişi fark eden Zerefşan gülümseyerek getirdiği içecekten ilk kendi-

si içecekti. İçtikten sonra Alp Er Tunga'ya bakarak, "İyi bir dünya için!" diyecekti.

Alp Er Tunga, hâlâ gururlarını saklayıp kendisine övgü sunamayan Zerefşan'a ortalığı çok da sertleştirmemek için güldü,

-İyi bir dünya için, diyerek içecekti. Onunla beraber diğer beyler de içmeye ve eğlenceye devam edecekti. Alp Er Tunga eğlence devam ederken Zerefşan'a bakıp;

-Oğlun burada da torunun nerede Zerefşan? Getirseydin de bizim torunlarımızla bir güreş yapsaydı, deyip alaycı bir ifade de takınarak, "bilirsiniz bizim güreşimizde kan akmaz," diyecekti.

Bu, ince bir dokundurmaydı; Zerefşan'ın kibrine haddini bildirecek bir dokundurma. Ahura'yı kansız öldürdüğünü hatırlatan bir dokundurma. Zerefşan dokundurmayı gayet net anlasa da anlamamazlıktan gelip kılıçların çekilmesine sebep olacak bir söz edecekti:

-Artık torununuzla torunumuz savaş meydanında güreşir Alper Bey!

Bu son söz ortamı fazlasıyla gerecekti. Neydi bu şimdi? Alp Er Tunga değil de Alper Bey demek! Savaş meydanında güreşir demek! Alp Er Tunga'nın

muhafızları kılıçlarını çekip Zerefşan'ın üzerine yürümek istese de Alp Er Tunga durduracaktı. Daha sonra Zerefşan'a bakıp;

-Bu kininiz kaç cana bedel oldu bilmez misin sen? Hâlâ neyin gururunu yaşamaya çalışıyorsun? Ben dostluk olsun istiyorum, sizse her seferinde savaş diyorsunuz.

Zerefşan, Alp Er Tunga'nın bitirmediği sözü keserek ortamı daha da gerecekti:

-Kurdun dostu kurt, tonganın dostu tongadır. Ve sen...

Alp Er Tunga kendisine bu kadar saygısızlık yapan birine daha fazla dayanamayıp kılıcını çekecekti ki Zerefşan bir anda öksürmeye başladı. Alp Er Tunga çektiği kılıcı durdurup Zerefşan'ın öksürmesinden sonra ağzından gelen kanlara öylece bakakalacaktı. Ne oluyordu bu adama? Zerefşan'ın ve iki oğlunun ağzından kan geliyor ama buna rağmen hepsi gülüyordu. Alp Er Tunga ve beyler öylece bakarken Zerefşan zorlukla Alp Er Tunga'ya başını çevirip;

-Ahura'nın kanını akıtıp içemedin Alper Bey! İşte şimdi o kan senin ağzından gelecek, deyip yerde can vermeye başlıyordu ki diğer yandan kimi Türk beylerinin de ağzından kanlar gelecekti. Alp Er Tunga

herkese ne oluyor diye bakarken bu sefer ağzından kan gelen kendisi olacaktı. Herkesin gözü içeceklere giderken her şey daha net anlaşılmaya başlanmıştı. Perslerin kini öylesine büyüktü ki Zerefşan Alp Er Tunga'yı ortadan kaldırmak için hem kendisi hem de oğulları, bile bile o zehirli içecekten içecek ve Alp Er Tunga'yla oradaki beylerin de içmesini sağlayacaktı.

-Usta, insanın gözü bu kadar nasıl döner ya?

-Kin çok başka bir şey evlat. Zaten kimsenin aklına gelmezdi böyle bir alçaklık, ödleklik; hem kendilerini hem de Alp Er Tunga'yı zehirleyecekleri... Alp Er Tunga eşinin kollarında can çekişirken bir yandan da gülümsüyordu. Atı *Belgülug*'la konuştuğu anlar aklına geldi; bize de şehitlik nasip olur mu düşünceleri...

-Usta, bir şey soracağım ya! Yani bu kişi bir ilahi çağrıya sahip. Neden melekler haber etmiyor?

-Hz. Zekeriya öldürüldü evlat; Hz. Ömer namaz kılarken habersizce şehit edildi. Bazen insanın görevi tamam olunca can bedenden çıkar. Haber edilmez. Bu da böyle bir şey. Alp Er Tunga'nın görevi bitmiş ve en sonunda istediği şehitlik nasip olmuştu. Tabii o gözlerini hayata yumarken kimse buna inanmak istemiyordu. Çünkü gerçekten kimse bunu beklemi-

yordu. Bu yüzden yazıldı o mısralar, "Alp Er Tunga öldi mü?" diye.

Alp Er Tunga öldi mü

İsiz ajun kaldı mu

Ödlek öçin aldı mu

Emdi yürek yırtılur...

- Aaa, o zaman oradaki ödlek dediği...

- Aynen öyle evlat. Aslında ödleğin farklı manaları da var, tıpkı "zaman" kelimesi gibi ama yine de dolaylı yoldan bahsettiği anlamı da ifade ediyor. *Ödlek* dediği Persler idi. *Öçin aldı mu* derken *ödlek öcünü böyle aldı* diye yazıyordu. *İsiz ajun kaldı mu* derken onun gidişiyle Türkler gerçekten bir şok yaşayacak ve parçalanmalara uğrayacaklardı. Ama gel şimdi devamını da okuyup daha net anlayalım. Günümüz Türkçesiyle okuyalım da herkes anlasın:

Felek fırsat gözetti

Gizli tuzak uzattı,

Beyler beyin şaşırttı,

Kaçsa nasıl kurtulur?

Felekten kasıt, o ödleklerin Alp Er Tunga'yı öldürmek için fırsat kollamalarıdır. Gizli tuzak ve beyler beyini şaşırtması bu anlattığım hileyi ifade eder ki

bu tuzaktan sonra Alp Er Tunga zaten nasıl kurtulurdu ki?.. Ve devam eder Alp Er Tunga sagusu:

Uludu erler kurtça,

Bağırıp yırttılar yaka,

Çığırdılar ıslıkla,

Yaştan gözler örtülür.

Gerçekten büyük bir şok yaşatmıştı durum. Kimse onun böyle öleceğine hatta öleceğine inanmıyordu. Öylesine ağlandı ki yaşlardan dolayı gözler örtüldü yani kör oldu. Ve devam etti sagu:

Beyler atların yordular,

Kaygudan zayıf düştüler;

Sarardı betler benizler,

Sanki zaferan dürtülür.

Alp Er Tunga öldükten sonra bunun intikamı ne kadar alınmaya çalışılsa da ne yazık ki işler istendiği gibi gitmeyecekti. Ahura'nın ölümüyle Persler nasıl parçalandıysa Alp Er Tunga'nın bu ani ölümüyle Türkler de aynı akıbeti bir bakıma yaşayacaklardı.[69] Ve bu, Türkleri zayıf düşürecekti. Kaşgarlı Mahmut, Alp Er Tunga'nın ölümü sonrası yazılan sagunun son iki dörtlüğünü bize şöyle aktaracaktı:

---

69 Heredot, Heredot Tarihi, b. 1, 4, s. 160-172.

Felek günü davrandırır,

İnsanın gücünü söndürür,

Dünyayı erden boşaltır;

Ne kadar kaçsa er ölür.

Onun âdeti böyle,

Gayrısı hep bahane,

Acun gelip ok atsa,

Dağlar başı kertilir.

İşte bu satırlar da gösteriyor ki onun ölümüyle beraber Türkler gerçekten büyük bir travma yaşamıştı. Alp Er Tunga gibi birinin ölmesi cihanı ıssız bırakmıştı. Ödlek, öcünü ödlekçe almıştı. Alp Er Tunga'nın ölümü sonrası intikam Perslerden tam olarak alınamamıştı. İntikam artık yıllar yıllar sonrasına kalacaktı: Alp Er Tunga'nın kucağına alıp kulağına ismini fısıldadığı kız çocuğunun soyundan gelen, hem de kendi soyundan gelen kız çocuğu alacaktı. O kız çocuğunun adı Tomris Hatun idi...

"Amazonlar gelmişti hani,
erkek gibi, işte o gün..." [70]
Homeros

Alp Er Tunga sonrası Türkler ani bir darbe yemiş ve parçalanma yaşamıştı. Bu parçalanma yıllarca devam etmiş ve Türkler sadece kendi birlik beraberliklerini değil aynı zamanda Alp Er Tunga'nın getirdiği dini de unutmuşlardı. Diğer yandan Persler Ahura dönemi kadar etkili bir güce sahip olmasa da yine ona yakın bir güçle tekrar dünya siyasetini kontrol ediyorlardı. Başlarında ise tarihin Büyük Kyros diye yazdığı bir isim olacaktı. Kyros yine batıda verdiği savaşlar sonrası yüzünü doğuya döndürdüğünde bu sefer karşısında savaşabileceği Türkler yoktu. Türkler göçebe oldukları için özellikle durdukları bir yer

70 Türklerde Savaş ve Kadın, s. 85.

yoktu. Bu yüzden ani olarak yer değiştirebiliyorlar, Kyros'un ordusuna saldırıp zararlar verip geri çekiliyorlardı. Bu savaş devam ederken İskitlerin bölünmüş dört devletinden birinin başındaki bey ani bir şekilde ölmüştü. Onun ölümü sonrası yönetimi ilk defa bir kadın ele alacaktı. Bu isim Alp Er Tunga'nın soyundan gelen Tomris Hatun idi. Tomris Hatun eşini kaybettikten sonra Kyros'un aşağılayıcı bir planla sunduğu evlilik teklifini reddetmiş, ardındansa elçiyi geri çevirmişti.[71] Bu olaydan sonra Kyros, Perslerle İskitler arasındaki ırmağa köprü inşa ettirmeye başlamıştı. Amacı köprüyü geçip İskit topraklarını ele geçirmekti. Tomris Hatun ise Kyros'a mektup gönderip "Kyros! Sen savaş açmadan durmayacaksın. Maksadın Sakalar yurdunu yağmalamak imiş. O zaman bir anlaşma yapalım. Sen boşuna köprü inşa etme. Kan dökmeyelim. Onun için biz yurdumuzu terk edelim ve üç günlük bir mesafeye göç edip gidelim. Nehirden rahatça geç ve istediğin her türlü malı ve mülkü al. Fakat üç gün sonra kendi ülkene dön," diyecekti. Bunu rahatlıkla diyordu çünkü zaten İskitler göçebe olduğu için mallarını da yanlarında rahatlıkla götürebiliyorlardı. Fakat Kyros bunu kabul etmemişti. Artık savaş kaçınılmazdı. Bu yüzden

---

71 Antik Yazarlarda Bir İskit Kraliçesi: Tomyris, s. 240 ve 254.

Tomris Hatun önce ordusunu geri çektirmiş daha sonra ise tüm kuyuları kapattırıp otları kestirmişti. Böylece Pers ordusunu yıpratmayı planlıyordu. Nitekim Persler ırmağı geçtiklerinde boş kuyularla ve hayvanlarını otlatamayacakları çayırlarla karşılaşacaklardı. Savaş artık kaçınılmazdı. İşin kötü yanıysa Alp Er Tunga dönemi gibi Türkler yine ayrıydı ve Tomris Hatun yalnızdı. Birlik çağrısına cevap veren, Ukoklar olmuştu. Bu güzel bir şeydi. Çünkü o vakitler oralar kutsal yerlerdi. Müslümanların Mekke'si gibi kutsaldı eski Türkler için oralar.[72] Şimdiki Altaylar. Nitekim Tomris Hatun beylerle konuşurken ulağın getirdiği müjdeli haber ortamı bir nebze rahatlatacaktı;

-Tomris Hatun'um Ukok Prensesi geldi.

Tomris Hatun bu haberle biraz gülümserken oğlu Bara Tigin şaşkınlıkla;

-Nasıl yani, bir kadın mı gönderdiler ordunun başında?

Bara Tigin'in hesap edilmeden yapılmış bu ani çıkışı aslında kimi gözlerin içindeki sorulardan biri olsa da Bara Tigin pot kırdığını annesi Tomris Hatun'un cevabıyla fark edecekti;

---

72 Ukok. Explore Ukok Martian Landscapes, travel-atai.com.

-Bara Tigin. Ben Tomris Hatun. Sizin lideriniz!

Bu tek net cevap Bara Tigin'e fazlasıyla yetecekti. Aslında Bara Tigin'in bunu sorgulamasının sebeplerinden biri de gelecek olan prensesin gençken sevdiği Ukok Prensesi olma ihtimalinden duyduğu heyecan idi. Ama yine de Bara Tigin sadece kendisiyle yakın arkadaşı Alaca'nın bildiği bu sırrı çok da açık etmemek için hemen lafı çevirip aynı zamanda kırdığı potu da düzeltmek adına;

-Ben öyle demek istememiştim, sadece...

-Yeterli bu kadar! Ukokların gelmesi bazı beylerin de dâhil olmasını sağlar belki.

Daha sonra Tomris Hatun yüzünü oğlu Bara Tigin'e dönüp;

-Onu karşılamaya sen git. Misafir ve ölüm giysini giy.

-Ben mi?

-Sen Bara Tigin, sen! Bir kez daha sözümü tekrar etmemi ister misin?

-Hayır anne yani Tomris Hatun'um, sadece şey, tamam hemen.

Bara Tigin kendisine verilen bu görevle hem heyecanlanmış hem de üzüntü duymuştu. Çünkü orada durup yapılan savaş planını görmek istiyordu.

Diğer yandan da sevdiği kızla tekrar karşılaşma durumu söz konusuydu. Neyse dedi, zaten yapacak bir şey de yoktu. Bu yüzden Bara Tigin olayın üzerinde yine çok durmadan atına binerken altın elbisesini giyecekti. Bu hem misafir içindi hem de ölümü karşılamak üzere kefen olarak giyilen giysiydi. Bu, *Altın Elbiseli Adam*'ın giysisiydi.

Altın Elbiseli Adam.

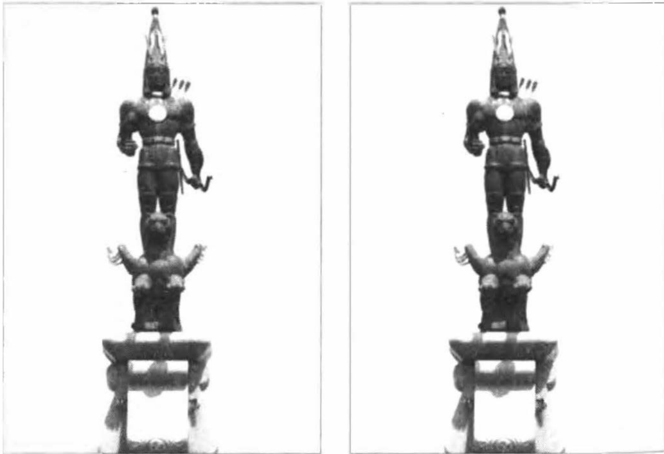
(İstanbul gösterimine getirildiği gün)

-Vay be Usta, bu adamın böyle olduğunu bilmiyordum. O zamanda altın işlemeleri falan...

-Altın işlemeyi bırak, sanat olarak yapıyorlar evlat. Bunun için gelişmiş bir sanat kültürü olmalı. Hani bazıları diyor ya Türkler barbar medeniyet, bir şey bilmezler diye... Sence medeniyet bilmeyen bir millet böylesine ince ince dokunulmuş bir eser yapabilir mi? Baksana şunun sanatına! Her dokunuşu bambaşka bir anlam ifade ediyor. Boşuna Kazakistan'ın her yerinde bu adamın heykelleri yok!..

-Nasıl yani, Kazakistan'da bu adamın çok mu anıtı var?

-Yani belki tam örnek olmaz ama bizdeki Atatürk anıtları gibi Kazakistan'ın da birçok yerinde bu kişinin anıtları var evlat.

Altın Elbiseli Adam heykelleri (Kazakistan).

-Vay be Usta! Türkiye'deyse pek bilen yok.

-Ne yazık ki evlat!

-Peki nasıl bulundu Usta bu?

-Aslında tesadüfen bulundu evlat. Sonradan değeri çok daha net anlaşılmaya başlandı. Özellikle mezarından çıkarılan kaptaki yazı, tarihi fazlasıyla sarstı.[73] Çünkü Türklerin ilk defa milattan sonra 600'lü yıllarda yazıyı kullandığı zannediliyordu ama milattan önce 500'lü yıllarda bile yazıyı kullandığını gördük. Her şeyden öte, "Avrupa'nın temeli" denilen Eski Yunan'ın bu klasik çağında, bozkırda pantolon giyip altına elbise yapan adamlar olduğunu gösterdik dünyaya.

-Peki Usta o bulunan yazıda ne yazıyordu?

-Bunu şimdi söylersem işin sürprizi kaçar evlat. Bunu sana en son söyleyeceğim. Korkma çok uzatmayacağım.

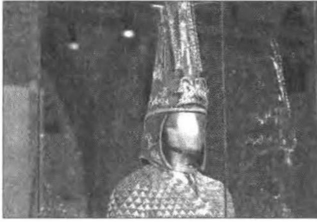
-Peki Usta, öyle diyorsan öyle olsun.

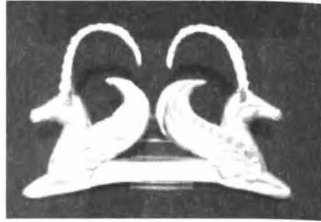
-Biz şimdi gel şu altın elbisenin üzerindeki dokuların derinliğine girelim. Başındaki tüylere bak.

Sana önceden anlattığım Kızılderili olayı var ya işte... Bu kişide de böyle yansımış. Şimdi biraz daha yakınlaş ve başlığının önündeki hayvana bak.

---

73 Doç. Dr. Haluk Berkmen, Issık Kurganı ve Gizemli Yazı.

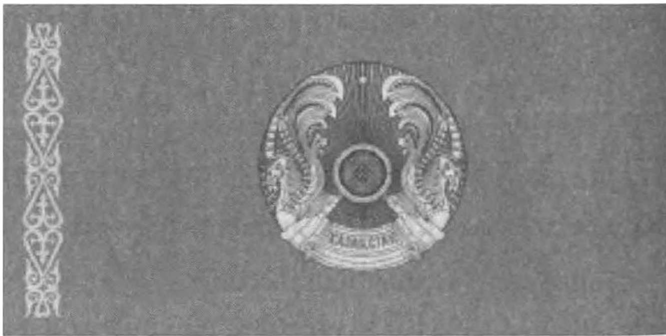

Sağda, baştaki tüyleri gösteren fotoğraf. Solda, başındaki Tulpar.

-Hakikaten o uçan at mı diyeceğim ama boynuzu da var...

-O bir *Tulpar* evlat. Türklerin efsanevi uçan atı olarak anlatılan Tulpar. Bu Tulpar o kadar önemli ki evlat, Kazakistan Cumhurbaşkanlığı forsunda bile bulunmakta.

Zaten *Altın Elbiseli Adam*'ın üzerinde yer alması-nın sebebi de onun *uçmagâ* yani cennete olan yolcu-

luğunu simgelemesidir. Kazakistan'ın şehir meydanlarında *Altın Elbiseli Adam*'ın anıtları bulunmakta.

-Peki Usta, Kazakistan ona böylesine sahip çıkarken biz neden onu pek bilmiyoruz?

-Yani evlat, burada şöyle bir durum da var (tabii bu dediğim yanlış anlaşılmasın sakın, samimi olduğum için söylüyorum), bu biraz da işin siyaseti aslında. Bu olay gerçekten parlatılacak bir olay, burası ayrı mesele fakat Kazakistan'ın özellikle bunun üzerinde durma sebebi "en eski, en kadim Türkler bizim atalarımızdır" diyerek Türk dünyasında öne çıkma isteğidir. Yani belki biz çok fark etmiyoruz ama Türk dünyası ülkeleri arasında da bir siyaset var. Misal, Türkiye'de yabancı filmler yayımlanır ama başka Türk devletlerinin yaptığı filmler -çok kaliteli bile olsalar- yayımlanmaz.

-Hakikaten Usta, neden yayımlanmıyor?

-Dediğim gibi evlat, bu işin siyaseti. Yani şöyle düşün; misal, sol görüşlü birine "Sağ görüşlü lider mi yoksa Amerika başkanı mı?" diye sorsak o kişi sağ görüşlü lideri sevmese de büyük ihtimalle Türk ve Müslüman olduğu için "sağ görüşlü lider" cevabını verir. Diğer yandan yine aynı sol görüşlü kişiye "Sağ görüşlü lider mi yoksa şu Müslüman Türk ülkesinin lideri mi?" desek o kişi ilk soruya verdiği

cevabı burada vermeyebilir. Çünkü buradaki iki seçenek benzerdir. Belki şu an için söylediklerim sana çok açık gelmeyebilir ancak bu, ileride yaşanmayacak bir durum da değil! Gelecekte iki Türk ülkesi savaşsa bu durum yaşanabilir. İşte bu yüzden o ülkelerde de bizim filmlerimiz pek yayımlanmıyor. Yani ben öyle biliyorum ama yine bir bakmak lazım. Tabii bunu sen eleştirip yanlış diyebilirsin belki ancak şahsen sen de devletin başına geçsen, siyaseti öğrensen bunu yaparsın. Belki toplum bunu çok fark etmiyor ama dünyada ayrı ayrı büyük büyük Türk devletleri var evlat. Bu yüzden kültürel olaylarda siyaset devreye giriyor. Bak Suudi Arabistan'a, ne yaptı? *Diriliş Ertuğrul* gibi dizileri ülkesinde yayından kaldırdı. Sana Osmanlı'yı kötüleyen kendi dizilerini çıkardılar. Ha bu durumda ben bu adamları eleştirir miyim, tabii ki eleştirmem! Çünkü işin siyaseti böyle. Doğrudur yanlıştır bu tartışılır ancak siyaset bazen doğrudur veya yanlıştır denip karar verilen bir mecra değildir. Şahsen ben bunu gerçekçi olalım diye söylüyorum; yoksa millet yanlış anlamaz umarım beni.

-Yok estağfurullah, şahsen ben ne demek istediğini çok daha net anladım.

-O zaman konudan çok da sapmadan asıl konumuza tekrar dönelim. Tomris Hatun'un oğlu Bara

Tigin, en yakın arkadaşı Alaca ve askerleriyle Ukok Prensesi'ni karşılamak için ilerlerken, Alaca biraz da muziplik olsun diye Bara Tigin'e yaklaşıp;

-Tigin'im bir şeyiniz mi var?

-Ne oldu ki?

-Yol boyu sessizdiniz de!

-Sessiz gitmiyorum Alaca. Sadece düşünerek gidiyorum. Sen de deneyebilirsin.

Alaca, Bara Tigin'in bu ince dokundurmasına gülüp;

-Siz de benim düşündüğümü mü düşünüyorsunuz?

-Sanmıyorum.

-Ama gelen misafirin pek yaşlı olmadığını söylüyorlar. Ukok Prensesi, savaşçı bir güzelmiş diyorlar!..

-Dediğim gibi aynı şeyi düşünmüyormuşuz Alaca.

-Ama şöyle bir şey var...

Bara Tigin Alaca'ya bir bakış atıp:

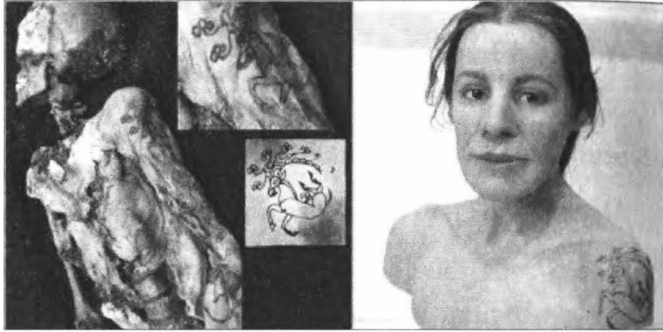
-Alaca!..

-Tamam tamam, çenemi kapatmamı istiyorsun sanırım.

-Bak bu sefer aynı şeyi düşünüyoruz Alaca!

Alaca gülümseyip yola devam ederken uzun yo-

lun ardından Bara Tigin Ukok Prensesi'yle karşılaşacaktı. Evet buydu o. İkisi de birbirini fark etmişti ama birbirlerini hiç de tanımıyorlarmış gibi hareket ediyorlardı. Alaca'nın dediği gibi genç ve güzeldi.

(Solda) Ukok Prensesi'nin bulunan cesedi.

2500 yıllık. Dövmeler hâlâ sağlam.

(Sağda) Bulunan cesede göre çizilmiş resmi.

Tarih onu Ukok Prensesi olarak değil de *Buz Kız* olarak yazacaktı. Yaklaşmadan bile dikkat çekecek kadar bir heybete sahipti. Yaklaşıldığındaysa her ne kadar kıyafeti çok açık olmasa da omzuna uzanan dövmesi fark ediliyordu. Bir *Griffin* dövmesinin başı görünüyordu sanki. *Griffin* Türklerle beraber birçok kavim için de kutsal bir semboldür. Hani sana Vikingleri anlatırken hem Vikinglerin yaşadığı yerde hem de Orta Asya'da bulunan bir tahta oymasından

bahsetmiştim ya işte o da *Griffin*'di. Türklerde dövme kültürü yayılmış bir kültürdü. Simgeleri özellikle kutsallıktan dolayı kullanırlardı. Tarihin *Buz Kız* olarak yazacağı Ukok Prensesi'nin vücudunda da bu yüzden dövmeler bulunmaktaydı.

-Usta neden *Buz Kız* diyorlar ona?

Usta bu söze biraz gülümsedikten sonra;

-Bunun cevabını da en sonunda vereyim evlat, dedi.

-Ama Usta ya... Sen de!

-Ee bazı şeyleri şimdiden söylersek anlattıklarımızın heyecanı kalmaz evlat.

-Eyvallah Usta ama aklımda! Hem o yazıyı söyleyeceksin, yani ne yazdığını, hem de neden buna *Buz Kız* dendiğini.

-Emrinizdir efendim tabii!

-Yok Usta, yani şey demek istedim ya...

Usta kahkahayla;

-Estağfurullah efendim, siz yanlış demezsiniz biz yanlış anlamışızdır...

Ortamda oluşan bu gülümseten hava sonrası Usta "neyse..." diyerek anlatmaya devam edecekti.

Bara Tigin Ukok Prensesi'ni karşıladıktan sonra

saçındaki örgüyü fark edecekti. İki yıl önce bu yoktu. Ukok Prensesi'nin sarkıttığı saçı, esasında bir at yelesiydi. Şık duruyordu aslında ama yine de garipti. Bara Tigin de ortamı biraz samimi hâle getirmek ve de pek tanışmıyor havası vermek için;

-Atınız kendisiyle gurur duyuyordur herhâlde. Yelesini prensesinin taşıyor olması pek rastlanır şey değil!

Bara Tigin bunu söylerken Ukok Prensesi'nin atına bakacak, prenses ise başını yukarı kaldırarak tanışmıyor havasını devam ettirip;

-Bilmiyorum Prens'im. Sadece gökten beni izlediğini biliyorum, diyecekti.

Ortam bir anda buz kesmişti. Çünkü Ukok Prensesi'nin atı ölmüştü. Ve o, atını savaşta kaybettiği için o kadar üzülmüştü ki ondan bir parçayı hep saçında taşıyordu. Bara Tigin kırdığı pottan dolayı durumu toparlamak için;

-Şey, ben özür dilerim...

-Önemli değil. Umarım siz atınızın ölümünü görmezsiniz.

Bu, ince bir dokundurmaydı. Çünkü atlar insanlar kadar uzun yaşamazdı. Tabii bunu öylesine demişti. Zaten ortam Ukok Prensesi'nin şakasıyla eski hâline dönecekti. Bu sırada Bara Tigin tekrar söze girip;

-Annem, yani şey Tomris Hatun sizi bekler. Gelmenizden dolayı çok memnun oldu.

-Eee, erkekler Tomris Hatun'umuzun arkasında durmayınca iş biz kadınlara düştü!

-Kesinlikle sizde de bir erkek ruhu var zaten.

-Buna erkek ruhu denmez Prens'im. Savaşçı ruhu denir.

-Yok ben sadece... Yani tanıdığım diğer kadınlara benzemiyorsunuz manasında demek istedim.

-Prens'im çok kadın tanımışlar sanırım.

-Hayır hayır öyle kadınlar değil.

-"Öyle kadınlar" derken Prens'im?..

-Yani şey kadınlar, eee şey...

Ukok Prensesi gerçekten laf ustasıydı. Sadece eğlenme amaçlı konu açmış ama Bara Tigin ardı ardına pot kırmıştı. Bara Tigin konuyu çok da uzatmadan toparlamak için,

-Şey, eee isterseniz otağıda konuşmaya devam edelim. Tomris Hatun bizi bekler, dedi.

-Tabii ki Prens'im. Buyurun yol gösterin!

Bara Tigin mahcubiyetinden dolayı yüzü kızarıp biraz sinirlenmiş olsa da mutluluk verici bir kızgınlıktı bu. Ukok Prensesi'ni görmeyeli iki yıl olmuş ama onu unutmamıştı. Artık kafasına da koymuştu. Savaş sonrası annesine de durumu açacaktı. Hem

Ukok Prensesi'yle evlenmesi Tomris Hatun'un da itibarına yarar sağlayacaktı. Bu, kutsal bir evlilik olarak görülecekti. Bu düşüncelerle Bara Tigin önde ilerlerken Alaca yine muzip bir ifade takınıp Bara Tigin'in yanına gelerek;

-İnanın Prens'im, Prenses'imizin böyle olduğunu ben bile düşünemezdim, diyecekti. Bara Tigin ise hafiften gülümseyip daha sonra yarı ciddi bir ifade takınarak;

-Sana şaka yapman konusunda ne demiştim Alaca?..

-Yapmamamı...

-Çok güzel Alaca, çok güzel.

Bara Tigin önde Alaca'yla ince dokundurmalar yaparak yürürken arkada Ukok Prensesi *Buz Kız* Tomris Hatun'un otağına doğru ilerlemekteydi.

Artık savaş yaklaşıyordu. Devrinin en büyük savaşlarından biri olacaktı. Tarihçi Heredot'un, "Bu çarpışma benim bildiğim çarpışmaların içindeki en acımasızı, en merhametsizi ve en çok insanın öldüğü bir çarpışmaydı,"[74] dediği bir savaş olacaktı. Bu savaşın fitiliniyse Tomris Hatun'un oğlu Bara Tigin yani *Altın Elbiseli Adam* ateşleyecekti.

-Nasıl yani Usta?

---

74 Prof. Dr. Abdulvahap Kara, Ünlü Yazar Kelimbetov'un Kaleminden Saka Kraliçesi Tomris adlı makale.

"Hayatında kan içmeye doyamayan adam;
şimdi kana kana iç!"
Tomris Hatun

Nehri geçen Kral Kyros, komutanlarıyla planlar yapmaktaydı ve bu planların ana odağı İskitleri savaşa çekmekti. Çünkü İskitler göçebe oldukları için rahat hareket ediyorlar ve savaşta bir kayıp yaşayacakları vakit hızla geri çekilip tekrar aynı hızla düzene girerek yeni bir savaş ortamı oluşturabiliyorlardı. Bu yüzden Kyros öyle bir plan yapmalıydı ki İskitleri bu savaşa mecbur bırakabilmeliydi. Bu sırada söze Kyros'un en rütbeli komutanı ve en yakın arkadaşı olan Behmar girecekti;

-Efendim, İskitler genellikle savaşı verip geri çekiliyorlar. Bu yüzden Tomris Hatun'un vereceği savaş konusunda emin değilim.

Bu sırada onu destekler mahiyette başka bir komutan söze girecekti;

-Gözcülerimizin bize getirdiği bilgiye göre yine aynı mevkideler. Tepeler, özellikle İskitlerin dağılıp tekrar toparlanmasını sağlarken bizim ordumuzun oralardan geçiş hızını yavaşlatacaktır.

Bu sırada Kyros sorulu bir cevapla devreye girecekti;

-O zaman Tomris Hatun'u ve askerlerini tümden savaşın içine çekmemiz lazım diyorsunuz!

-Evet efendim ama bunun için bir sebep yok. Savaşı istedikleri yerde başlatabilirler. Şu an bulundukları mevki sadece ilk karşılaşma için bile olabilir. Bu yüzden savaşı biz başlatmalı ve o bölgede vermeliyiz.

-O zaman öyle bir şey yapacağız ki hem savaşı vermek zorunda kalmalılar hem de geri çekilememeliler ve geri çekilseler bile bu onlara büyük bir darbe olmalı.

-Biliyorum efendim, bunun için bir sebep yok ama.

Bu sırada Kyros, aklına gelen dâhiyane ama bir o kadar da sinsice planın kendisine verdiği zevkten dolayı kibirli bir şekilde kesik kesik gülümsemeye başlar. Bu, ortamı meraklı bir sessizliğe büründüre-

cektir ve gözler Kyros'a bakarken o, komutanlarını şöyle bir süzdükten sonra;

-Öyle bir anlaşma yapacağım ki onlarla!.. Bırakın Tomris'in geri çekilmesini, bir adım bile geri atarsa halkının yüzüne tüküreceğine eminim.

Komutan Behmar meraklı gözlerle;

-Nasıl bir anlaşma efendim?

Büyük Kyros, Behmar'ın sorusuyla beraber bir bir anlatmaya başlar planını. Bu plan gerçekten Tomris Hatun'un geri çekilmesine engel olacak bir plandır. O gün tüm planlar konuşulur ve zaman hızla karşılaşmaya akar. Nitekim vakit çok geçmez ve savaş günü geldiğinde tekrar bir anlaşma yapmak için karşı karşıya gelir iki ordu. Evet, bir savaş değil, savaş öncesi anlaşma. Tomris Hatun gerçekten savaş istemiyordu. Bunun iki sebebi vardı: Birincisi, kan dökülmesin istiyordu; ikincisi ise henüz zayıftı. Zaten Kyros biraz da bu yüzden özellikle savaş istiyordu. Çünkü Türklerin gücünden katbekat üstün bir askerî nüfusa sahipti. Fakat tek dert Türkleri savaş alanında tutmaktı. Zira Türkler akıllıca davranıp kaybedilecek bir savaştansa geri dönüp tekrar saldırmayı daha mantıklı görüyorlardı. Artık iki ordu birbirlerini görecek mesafede olmasalar da çok yakınlaşmışlardı.

Kyros, Tomris Hatun'a gönderdiği elçiyle işi savaşsız bir şekilde hâkimiyeti altına almak için son bir anlaşma yapmak üzere iki ordunun ortasında kurulacak çadırda görüşme talebinde bulunur. Bu anlaşmaya, "iki taraftan da birer oğul bulunsun" diye de not eklerler. Böylece iki lider de sıkıntıya uğramaz. Bu durum Tomris Hatun'u ne kadar sevindirirse de yine de Kyros'un hâkimiyet fikrinden vazgeçtiğini asla düşünmüyordu. Gelen haber sonrası herkes düşünceli bir sessizliğe bürünürken bu sessizliği bozan Tomris Hatun'un oğlu Bara Tigin olacaktı;

-Tomris Hatun'um, Kyros istediğiniz yere gelmekte. İzin verin ben de gideyim.

Bara Tigin, kendisini ispatlayabileceği böyle bir anı kaçırmamak için sevinçle olaya dâhil olmuştu. Tomris Hatun ise sessiz ve düşünceli bir şekilde oğluna bakıyordu. Daha sonra ayağa kalkıp;

-Tamam git ama yanına Alaca'yla beraber on *börü* alacaksın!

Börüler evlat, Türklerin en iyi savaşçılarıydı ve lideri koruyan kişilerdi. Yani bu zamanın Bordo Berelilerinden daha üstün yeteneklere sahip olan kişilerdi. Kalkan kullanmayıp çift silahla savaşan bu askerler "en iyi savunma, saldırıdır" mantığıyla hareket eder-

lerdi. Tomris Hatun'un on börüyü yanına verme sebebi ise olası bir saldırıda veya suikastte Bara Tigin'i oradan çıkarabilmektir. Alaca da zaten Bara Tigin'den sonra en iyi börü idi. Kısacası olası bir saldırıda bile düşman hızla defedilebilirdi ki Kyros'un oğlu oradayken böyle bir risk almaları kolay olmazdı.

Her şey konuşulup kesin şartlar yine anlatıldıktan sonra artık karşılaşma için yavaş yavaş çadıra doğru gidişler başlar. Ordular gidenleri izlerken artık sadece çadırı görürler; gözden uzaklaşmıştır Bara Tigin. Bara Tigin ve yanındakiler çadıra yaklaşırlarken aynı zamanda Kyros'un oğlunun da çadıra yaklaştığını görürler. Bara Tigin'le aynı yaşta gibidir sanki. Babası kadar cüsseli olmasa da duruşu kendine güvendiğini göstermekteydi. Bu sadece iki oğulun değil iki milletin, iki medeniyetin buluşması olacaktı. İki prens de atından inip çadıra girdiğinde muhafızlar dışarıda bekleyecekti. Bara Tigin ve Alaca içerideydi, karşısında ise Kyros'un oğlu Prens Anuş ve en yakını vardı. Bara Tigin üstünlüğü elde tutmak için ilk sözü kendisi alacaktı;

-Umarım buradan iki milletin selameti çıkar. O yüzden hem acele etmek isterim hem de...

Bu sırada sözünü Prens Anuş kesecekti:

-Hem de hâlâ kurtulacağınızı mı zannediyorsunuz?

Bu söz sonrası ortam anlamsız bir gerginliğe bulanmıştı. Ne demekti bu şimdi? Bara Tigin;

-Ne demek istiyorsun?

-Bir kadının peşinden gidip cihan liderine karşı durabileceğinizi mi zannediyorsunuz? Ne ona karşı durabilirsiniz ne de prenslerimize!

Bara Tigin şaşkın bir şekilde karşısındaki kişiyi dinlerken son sözle kafası iyiden iyiye dağılacaktı. Zaten nasıl bir oyunun içine düştüğünü de birazdan anlayacaktı.

-Yaşadığım hayat boyunca yüzümün prensime benzemesinden dolayı gurur duydum. Şimdi de ölürken prensim için ölmek çok daha gurur verici. Ama şunu bilin ki biz ölümsüzleriz. Ölsek de ölmeyiz!

Bu sözü söylerken gülen ve Anuş olmadığı anlaşılan asker sanki bir intihar askeriydi. Alaca bu sırada bağırıp börüleri içeri almıştı ama daha şaşkınlık verici bir şeyle karşılaşmışlardı. Karşısındaki kişiler intihar edip kendi kendilerini öldüreceklerdi. Her şey saniyeler içerisinde olurken Bara Tigin'le Alaca birbirlerine bakıyordu. Ne oluyordu böyle? Ne olacaktı şimdi? Saniyeler içerisinde zaman yavaşla-

mışken vızıltılı bir ses tüm sorulara cevap olacaktı. Kendi çadırlarına gelen binlerce ok, korkakça bir pusunun cevabı olacaktı. Bu oklar Perslerin tarafından geliyordu. Demek ki plan buydu. Kyros, Tomris Hatun'un elini bağlamak için böyle bir hainliğe başvurmuş ve oğlunu öldürerek onu savaşa mecbur bırakmıştı.[75] Bara Tigin ve yanındakiler ok yaralarıyla can çekişirken Bara Tigin yerde öylece yatıyordu; son anlarını yaşarken dışarıdan gelen atının sesini duyuyordu. Demek o hâlâ yaşıyordu! Bir an aklına Ukok Prensesi'nin şaka yollu söylediği "Umarım sen atının ölümünü görmezsin," sözü gelecekti. O gün şaka olarak söylenen bu dilek şimdi gerçek olmuştu. Bara Tigin gülümseyerek can verirken yaşananlara uzaktan şahit olan Türkler öylece donakalmışlardı. Bir insanın bu kadar mı gözü dönerdi? Hain bir pusuyla sözünden nasıl dönerdi insan? Ata Alp Er Tunga'yı sinsice öldürenler şimdi de aynı kalleşliği üzerinde taşıyordu. Herkes şaşkın bir şekilde Tomris Hatun'a bakarken o sırada Ukok Prensesi şaşkınlıkla Tomris Hatun'a gelip "Daha ne duruyoruz, saldıralım, Prens'imizin cesedini orada bırakmayalım," diyerek ona olan duygularını gözlerinden gelen yaşla

75 Emre Erten, Antik Yazarlarda Bir İskit Kraliçesi: Tomyris, s. 254.

açık ediyordu. Tomris Hatun ise öylece bakıyordu. Yüzü biraz kızarmış, öfkeli bir sakinlikle öylece bakıyordu. Sessiz bir çığlık hissediliyordu üzerinde. Ukok Prensesi ise ağlamaklı bir hâlde;

-Tomris Hatun'um onu orada bırakamayız, bu intikamı almal...

Tomris Hatun Ukok Prensesi'nin sözünü her şeyi bildiğini ifade eden sözleriyle kesecekti:

-Sen hayatının devamını onunla yaşamak için sevdin, bense hayatımı onunla yaşadım Prenses. Ama ne olursa olsun önce milletimizi düşüneceğiz.

Bu sözle her şeyi bildiğini anlatan Tomris Hatun sessizce bekliyordu. Diğer yandan köpekleriyle çadıra doğru yaklaşan Persler çadıra biraz mesafe kala duracaklardı. Ordunun önünde duran Kyros artık Türkler tarafından da görülüyordu. Önde tuttukları köpeklerse o eğitimli köpeklerdi. Kendi atlarını da eğitmişlerdi. Fakat karşı tarafın ordusu saldırıya geçtiğinde atları bu köpeklere karşı tedirgin oluyor ve gidemiyorlardı. Bu yüzden yaya gitmek zorunda kalıyorlardı. Kyros da zaten Türklerin hem atlı gücünü hem de geri çekilme ihtimalini azaltmak için bu hamlesini öne sürmüştü. Herkes ne yapacağız diye beklerken artık Tomris Hatun harekete geçmiş

ve komutanlarını toplamıştı. Kyros ise ordusuyla beraber çadıra dokunmamış, bir şekilde Tomris'in gelişini bekliyordu. Ya öyle ya böyle bu savaş bitmişti artık. Geldiklerinde yenileceklerdi. Prens'in cesedini almadan geri kaçarlarsa zaten rezillikti. Alıp kaçsalar bile savaşın içine girdikleri için kaçmaları kolay olmaz ve yakalanırlardı. Gelmemezlik yapamazlardı; Bara Tigin'in cesedi ortadaydı. Kısacası Kyros, Alp Er Tunga'nın torunu olan Tomris Hatun'u yenip artık tam bir hâkimiyet sağlayacaktı. Zaman çarkı hızla dönerken Kyros uzaktan net göremese de ne yaptıklarını izleyebildiği Türklere bakıyordu. Neredeyse yarım saat olmuş öylece bekliyorlardı. Eğitimli köpekler önde kendisi ordusunun içinde öylece bekliyordu. Daha sonra Türklerin safında hareketlilik başladı. Tamamdır, işte geliyorlardı. Köpekler şimdiden havlamaya başlamışlardı. Diğer yandan Kyros artık Tomris Hatun'u da görebiliyordu. Atının üzerinde gerçekten kendisi gibi azamet dolu idi. Erkek ruhuna sahipti. Savaşçı bir ruh. Şimdi eşi olmayı kabul etseydi karşısında kimler durabilirdi ki! Ama Kyros'a göre o, gereksiz bir gurura kapılmıştı. Kyros bu düşünceler içerisinde Tomris Hatun'u izlerken Tomris Hatun askerlerine sesleniyordu. Sesleri duyulsa da ne dedikleri zaten anlaşılmıyordu. Daha

sonra Tomris Hatun yavaş yavaş ordusunu yürütmeye başladı. Kyros da emir verip yavaş yavaş ordusunu İskitlere yaklaştırmaya başladı. İki ordu artık karşı karşıya geldiğinde iki taraf da sessizce beklemekteydi. Kyros saldırı yapmayacaktı. Zaten her türlü, Tomris ayağına kadar gelmek zorundaydı. Nitekim öyle de olacaktı. Fakat atlarının üzerinden inmeden geleceklerdi. Tomris toplu bir hücum emri verecekti. Kyros dikkatli gözlerle gelen Türkleri izlerken, atlar gözüne çarpacaktı. Tomris Hatun, atası Alp Er Tunga gibi atların gözünü bir çaputla örtüp ürkmelerini engelliyordu. Kyros beğendiği bu planı kahkahayla izlerken komutanlarına da emir verecekti:

-Bunlar atlarıyla böyle geliyorsa prenslerini alıp geri çekilebilirler. Sakın buna fırsat vermeyin!

Nitekim bu emir sonrası Türkler Perslere yaklaşırken Persler de bir süre sonra harekete geçecek ve çadıra hızla yaklaşıp onları karşılayacaklardı. Artık iki ordu karşı karşıya geldiğinde kaçınılmaz savaş başlamıştı. Öyle ki kanlar birikir derecede akıyordu âdeta. Diğer yandan İskitler Bara Tigin'in cesedini almaya çalışıyor fakat Persler buna engel oluyordu. Tomris Hatun dâhil herkes savaşın içinde âdeta yok oluşa doğru ilerlerken Ukok Prensesi son bir hamle için Bara Tigin'in cesedinin olduğu çadıra hücum

edecek fakat o da başarısız olacaktı. Persler özellikle cesedi kaçırmıyor ve Türklerin onu alma umudunu diri tutarak onları hem savaşta tutuyor hem de düzenlerini bozuyordu. Tomris Hatun ise savaşın içinde olan biteni izlerken bilmem kaçıncı denemenin de başarısız olmasıyla umudunu yitiriyordu. Ukok Prensesi ise her denemede önde gidiyor ama başarısız oluyordu. Tekrar deneyeceği zaman Tomris Hatun bu sefer dur diyecekti, dur. Ardından yeni bir emir verecekti: "Geri çekiliyoruz." Çünkü umutsuz bir çaba olmuştu artık bu. Prens'i almak imkânsızdı. Devam ederlerse çok daha fazla kan dökülecekti. Bu yüzden Tomris Hatun emir verecek ve Türkler gerisin geriye çekilmeye başlayacaktı. Bu sefer her şey Kyros'un elindeydi. Türkler yaralıydı ve yorgundu. Bu sefer kaçmak kolay değildi. Bunu çok iyi bilen Kyros emir verecekti: "Dünyanın son noktasına kadar takip edeceğiz, hücuuumm!.." Tomris Hatun oğlunun cesedini ardında bırakarak milletinin selameti için gerisin geriye çekilirken gurur Türklerden uzaklaşmıştı. İntikam öylece savaş meydanında kalmıştı. Türkler çekiliyordu. Zaten Prens'i almak neredeyse imkânsızdı. Etrafında dolananlar ölümsüzler grubu idi. Bunlara ölümsüz denmesinin sebebi biri öldüğü an hemen yerini bir başkasının dolduruyor olmasıydı. Bu yüzden bir milim dahi yaklaşamamış-

lardı. Artık intikam bir başkasına mı kalacaktı? Ya da bırakın intikamı kendilerini kim koruyacaktı? Bir Türk boyu yardım eder miydi? Hayır hayır, hiç kimse yardıma gelmemişti. Peki gökten şimşekler çakıp da Alp Er Tunga'nın torunlarına yardım eder miydi? Hayır hayır, hiçbiri olmadı. Bu bozkırın tepeli ve uçsuz ovasında yalnızdı Türkler. Kaçan Türkler, kovalayan Persler. Pars, kurdu kovalıyordu âdeta.

-Ahaa, şimdi anladım Usta!

Usta, gencin aniden sözünü kesmesine şaşırsa da heyecanını fark edip niye kestiğini biraz anlamıştı. Zaten bu çıkışına gülümseyip;

-Ne anladın evlat?

-Kurt kaçıyorsa kapanına sokmak içindir di mi Usta? Vallaha aynen ya!.. Ben de diyorum nasıl kaçar?

-Aynen öyle evlat, dediğin gibi. Kurt, kapanına çekmek için kaçıyordu. Aslında plan, Prens'i alıp geri çekilmekti ama bu konuda başarısız olmuşlardı. Fakat planın devamlılığı için Tomris Hatun bundan vazgeçmiş ve askerleri geri çekmişti ve bu psikoloji öylesine hazırlanmıştı ki Kyros gerçekten Türklerin geri çekildiklerini düşünerek peşlerine düşecekti. Tomris Hatun ise Kyros'u istediği yere çektiği zaman,

sakladıkları askerleri sağdan ve soldan çıkartarak kurt kapanı dediğimiz bir şekilde avucunun içine alarak yok edecekti.[76] Fakat bu kurt kapanı her ne kadar Tomris Hatun'un elinde olan bir şeyse de yine de kanlı bir savaş olacaktı. Ama ne olursa olsun savaşın kazananı Tomris Hatun olacaktı. Dikkat et evlat, Kyros dediğimiz adam koca Babil Devleti'ni yenip hükümdarlığına katmış bir adam. Tomris Hatun ise bu adamı meydanda saatler içerisinde yeniyor. Savaş bittikten sonraysa tüm tarihçilerin satır satır not ettiği şu olay gerçekleşecekti: Tomris Hatun savaş sonrası savaş meydanında oğlundan önce Kyros'un cesedini arar. Nitekim çok sürmeden Kyros'un cesedi gösterilir. Tomris Hatun kan dolu bir fıçı getirilmesini emreder. Fıçı derhâl getirilir. Pers kanıyla dolu bir fıçı! Daha sonra Tomris Hatun Kyros'un başını tutup hançeriyle yavaş yavaş keser. Bu sahneyi herkes kanı donmuş bir şekilde öylece bakarak izlemektedir. Ardından Tomris Hatun kopardığı Kyros'un başını eline alıp "Hayatında kan içmeye doymayan adam, şimdi kana kana iç!"[77] der ve kafasını kan dolu fıçıya atar.

---

76 Emre Erten, Antik Yazarlarda Bir İskit Kraliçesi: Tomyris, s. 251.

77 Hava Selçuk, Türk Tarihinde Kadın ve Savaş, s. 103; ayrıca: İpek Yolu'nun Oluşumu, s. 29.

-Vay be Usta. Valla hayran kaldım ha!

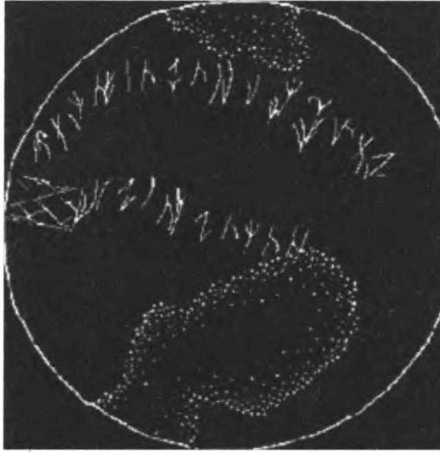
-Vallahi ne yalan söyleyeyim evlat, kaynaklarda denk gelene kadar ben de bu olayı sadece yakıştırılmış bir efsane zannediyordum. Ancak sonradan hakikat olduğunu görünce hayran kaldım.

-Peki Usta, oğlu Bara Tigin'e ne oldu?

-Oğlu Bara Tigin altın elbiseler giydirilerek gömüldü.

-Peki yazıda ne yazıyordu?

-Tek bir satır vardı: "Han'ın oğlu yirmi üçünde öldü, Esik halkının başı sağ olsun."[78]

-Vay be, yirmi üçünde öldü haa! Gençmiş Usta.

-Yani genç değil aslında evlat. Şu ana göre genç. Ama o zamanlar farklı. Hatta bundan inan elli yıl öncesine kadar o yaşlar koca adam yaşları idi. Son yıllarda bu düzen bozuldu. Yani ben çocukluğumu hatırlıyorum, on sekiz yaşına geldi mi biri, hani şu

78 Doç. Dr. Haluk Berkmen, Issık Kurganı ve Gizemli Yazı.

zamanın otuz yaşına gelmiş gibi bir hâli olurdu. Bir de o günleri düşün sen...

-Doğru Usta, hakkın var.

-Neyse evlat, işte bu satırlar da bize önemli bir şeyi gösterdi ki Türklerde yazı çok önceye gidiyor. Yani Türkler öyle barbar bir kavim değil. Altını böylesine işleyecek kadar sanatkâr ve savaşçı bir kavim idi.

-Peki Ukok Prensesi yani diğer adıyla *Buz Kız*'a ne oldu Usta? O ne yaptı?

-Evlat, artık o da kader midir bilinmez! yirmi beş yaşlarında akciğer kanserinden öldü. Tabii bunu, cesedini bulan bilim adamları yazıyor.[79] Cesedi, *Altın Elbiseli Adam*'ın bulunduğu yerde değil, Altay Dağları'nın olduğu yerde, Ukok Yaylası'nda bulundu. Buzlar içerisinden çıkarıldığı içinde *Buz Kızı* unvanı verildi. Oranın yöre halkı bu mezarı çok iyi bilir. Hatta oradaki Türk Şamanlar hâlâ bu kişiye sahip çıkar. Bunu da nereden biliyorum dersen zamanında Ukok Prensesi'nin cesedi çıkarılıp incelemek için müzeye alındı. Daha sonra bazı felaketler oldu. Tabii oradaki bilim adamları buna gayet normal, doğal fe-

---

79 Rusya Sibirya'da Türk-Altay "Buz Kızı" Olarak Bilinen En Eski Dövmeli İnsan Olarak Biliniyor, http://www.rusen.org/rusya-sibiryada-turk-altay-buz-kizi-olarak-bilinen-en-eski-dovmeli-insan-olarak-biliniyor/

laketler deseler de oradaki halk bu artan felaketlerin sebebini cesedin yerinden çıkarılmasına bağladı. Bir süre sonra gerçekten felaketler devam edince araştırmacılar da geri çekilip cesedi tekrar mezara koymak zorunda kaldılar.

-Peki Usta, bu durumun aslı astarı var mı?

-Yani evlat, felaketler zaten orada oluyor. Felaket dediğimiz de doğal felaketler. Ha gerçekten o vakitler biraz artma olmuş o ayrı mesele. Prenses'in hangi dinî inançla öldüğünü de bilemeyiz tabii. Yani o vakitler gerçek bir dinle de ölmüş olabilir. Biliyorsun milattan önce beş yüz yıllarından bahsediyoruz. Neyse bunu çok tartışmaya gerek yok ama böyle bir şey yaşanıyor.

-Anladım Usta. Peki Tomris Hatun ne yapıyor?

-Tomris Hatun Alp Er Tunga gibi tüm cihanı fethetme planlarına girmiyor ama Kyros'la yaptığı savaş sonrası elde ettiği zafer aslında bir bakıma Alp Er Tunga'nın intikamını almak gibi de oluyor. Onun da heykelleri Kazakistan'ın birçok yerinde bulunmakta. Bak, misal bu heykel Kazakistan Astana'da. Dikkat et neyin üzerinde! Bir boğanın. İki boynuzlu bir boğa. Peki kılıcını kime tutturmuş? Bir leopara. Pars hayvanı hangi tür idi? Leopar. Yani burada Alp Er Tunga'ya birçok selam çakılmış. Tabii Tomris Hatun yine paylaşılamayan biri. Hatta Batılılar şu an Tomris Ha-

tun'u ciddi ciddi Batılı diye anlatmaya çalışıyor. Bak misal, şu resimlere bak!

Usta, masanın üzerinde duran İskit dosyasından çıkardığı resimleri gence gösteriyordu.

-Bak Batılı gibi yapmışlar. Yani adamlar böyle bir savaşçı kişinin ancak Batılı olabileceğine inanıyor. Kafa bu! Ama gerçek değil tabii. Fakat yine de bunun mücadelesini veriyorlar. Peki biz ne kadar biliyoruz ve sahip çıkıyoruz? Neyse işte bunlar da ayrı mesele. Neyse evlat, Tomris Hatun'a tekrar dönelim. Tomris Hatun en sonunda bu zaferle diğer Türk boylarını da kendi hâkimiyeti altına alacaktı ve bunlar savaşsız olacaktı. Çünkü Kyros'u yenmişti. Kimse onunla savaşacak değildi. Ve zaman yine Tomris Hatun'un egemenliğiyle akmaya devam edecekti fakat Türkler bir süre sonra yine bölünecekti. Artık Türkler Asya'nın doğusuna doğru yavaş yavaş akacak, Perslerin yerini Çinliler almaya başlayacaktı. Ama Perslerle son bir mücadele daha yaşayacaktı Türkler.

-Valla Usta, sözünü kesiyorum ama ben hakikaten Türklerin Perslerle böylesine mücadele içinde olduğunu hiç bilmiyordum.

-Evlat, zaten kitaplarda yazan "bir anda" ortaya çıktığımız. Mete'nin babası Teoman'la ilk defa tarih sahnesine çıkıyoruz. Hâlbuki bu fazlasıyla eksik bir bilgi! Gördüğün gibi bundan çok öncesinde çok

önemli yerlerde varız. Nitekim bizim ilk düşmanımız Çinliler değil Perslerdir. Ve onlara karşı hâkimiyeti kaybetmemizin en büyük sebebi de Türk tarihinin değişmez durumudur. Her zaman kendi kendimizi yiyerek düşmanlara hep kapı açmışızdır. Türklerin tarihi hep bu ikilemde geçmiştir. Nitekim Tomris Hatun sonrası da aynısı yaşanacaktı. Tarih bir onlara bir bize fırsat verirken geçen zamanla Türkler de yavaş yavaş yer değiştirecekti. En sonunda Asya'ya kaymaya başlayan güç, artık Teoman'la devlet olarak öne çıkacaktı ve sonundaysa gelen onca peygamber sonrası Oğuz namıyla anılacak yeni bir peygamber doğuracaktı tarih. Yaşantısı Alp Er Tunga gibi *Oğuz Kağan Destanı*'na geçecek bir peygamber. Herkes *Oğuz Kağan Destanı*'ndaki Oğuz'u bir kişi zannedecekti ama bu destan iki büyük Türk peygamberini anlatan bir destan olacaktı. İki büyük Türk peygamber ve hükümdar. Birisi Alp Er Tunga, ikincisi ise babasını öldüren Mete Han.

-Neden bunun üzerine vurgu yaptın Usta?

-Çünkü...

"İlahi kader
öylesine bir bağ kurmuştu ki..."

Biz sana *Heyet 1* kitabında Mete Han'ın bir hikâyesini anlattık. Fakat Mete Han'ın bir de ikinci hikâyesi vardı. Mete Han bildiğin gibi babasını öldürerek tahta geçmiştir. Tarihçiler bunun birçok nedeninin olduğunu ortaya koydu. Biz de sana Çin'le ilgili bir neden söyledik. Fakat bu neden tek başına geçerli değildi. Aynı zamanda Mete Han'ın bir de anlatılmamış hikâyesi vardı. Kutsal bir hikâyesi! Mete Han'ın babasını öldürmesinin birçok sebebi vardı ama asıl sebebi *Oğuz Kağan Destanı*'nda yatıyordu evlat. Sana en başta da söylediğim gibi bu destan aslında bir kişiyi anlatmıyor. Bizim bildiğimiz iki kişiyi kesin anlatıyor. Birisi baştan beri anlattığım Alp Er Tunga, diğeri ise Mete Han. Belki başkalarının da yer aldığı bir destandır ama isimlerini bilmiyoruz. Ama bura-

da dikkat etmemiz gereken, destanın bize anlatmak istediğidir. Başta da dediğim gibi, biz, hükümdar olan peygamberlere peygamber dememişiz, *Oğuz* demişiz. *Oğuz Kağan Destanı*'nda ise çok önemli bir noktayla hayat hikâyesine başlar Oğuz. *Heyet 1*'de anlattığım için üzerinde çok durmayacağım ama kısaca anlatmak gerekirse Mete'nin emrine bir tümen veren Teoman, Mete'yi saf dışı bırakmak ister. Fakat Mete kendisine verilen bu 10 bin kişilik tümeni öylesine yetiştirir ki önce hepsini aynı yere dizer. Ardından "ben oku nereye atarsam oraya atacaksınız" der. Daha sonra okunu atına çevirip attığında çoğu atar ama bazısı da atmaz. Mete orada emrini dinlemeyen herkesi öldürür. Bu haber Teoman'a da gider fakat Teoman pek bir şey yapamaz. Çünkü asker, Mete'nin ardındadır. Yoksa Mete atını öldürerek aslında bir "muhtıra" vermiş gibidir. Yani bir ihtilalin ayak seslerini duyurmuştur. Çünkü at demek devlet demektir. Atı öldürerek bir ihtilal haberini verir. Daha sonra ise bu 10 bin kişilik orduyu öylesine yetiştirir ki bir gün av sırasındayken okunu babasına yöneltttiğinde onunla beraber tüm askerler oklarını bırakır.

-Peki Usta ama Teoman'ın yanında kimse yok muydu?

-İşte evlat, işin muazzam tarafı budur. Mete'yi ordusu farklı yerlerden gözle görülmeyecek şekilde

takip eder. Kendileri de görünmez, aynı zamanda onlar da Mete'yi göremez. Şimdi burada soracaksın "peki o zaman nasıl hedef alındı?" diye. İşte bu da Mete'nin dâhiyane planı sayesindedir. Mete, av sırasında babasından biraz uzaklaşıp ıslıklı okunu babasına doğru ardı ardına attığında onun okları babasına denk gelmese de o ıslıklı okun çıkardığı sesi takip eden oklar aynı yere düşer ve Teoman'la beraber etrafındaki herkesi öldürür. Fakat burada sana anlatmadığımız bir konu daha var ki bu da Mete'nin asıl hikâyesini anlatıyor. Tarihçiler Mete'nin babasını öldürmesine sebep birçok konu söylediler. Aslında söyledikleri konular genellikle doğruydu. Ama işin ana merkezindeki asıl sebep çok daha farklıydı. Mete, babasını aslında sadece ne taht için ne de politikaları için öldürdü.

-Peki ne için öldürdü?

-İşte bunun sebebini bilmek için *Oğuz Kağan Destanı*'nı tekrar açmak gerek. Bu destanda hayat hikâyesi bulunan iki isimden biri Mete'dir. Alp Er Tunga'nın yaşadığı bazı şeyler *Oğuz Kağan Destanı*'nda Oğuz'un yaşadıklarına, Mete Han'ın yaşadığı kimi şeyler de *Oğuz Kağan Destanı*'nda Oğuz'un yaşadıklarına benzer. Tahmin et, Oğuz Kağan destanda nasıl başa geçmiştir?

-Yanlış bilmiyorsam babasını öldürererek.

-Sadece bu kadar da değil evlat. Aynı zamanda babasını kendi dinine inanmadığı için okla öldürüyor. Tıpkı Mete Han'ın yaptığı gibi.[80]

-O zaman Mete Han da babasını aslında getirdiği yeni dine inanmadığı için mi öldürüyor Usta?

-Aynen öyle evlat. Zaten birçok tarihçi sırf bu yüzden Oğuz Kağan'ın sadece Mete Han olduğuna inanır.[81] Ama dediğim gibi *Oğuz Kağan Destanı* birçok hükümdar peygamberi içinde barındıran bir destandır. Mete Han'da görünen o ki babasını, kendi dinine inanmadığı, üstelik bir de buna karşı hareket ettiği için öldürmek zorunda kalmıştır. Ve evlat, bu ihtilal sonrası başa geçen Mete Han'ın yaptığı en önemli şey hepimizin bildiği gibi ordu düzenlemesi. Onluk, yüzlük, binlik sistemi getiren ve Genelkurmay Başkanlığının tarihinin bu tarihe kadar gitmesine vesile olan kişidir Mete. İşte tam bu noktada ilginç bir şey daha var. Bu sistemi destanlarımızda bir kahramanın daha getirdiğini görüyoruz. Tıpkı Mete gibi o destanda da askerî sistemi getiren...[82]

---

80 Özgür Türker, Oğuz Kağan Destanı, s. 3.

81 Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2013; (Ayrıca bakınız) Hüseyin Nihal Atsız, Türk Ansiklopedisi'ndeki Yazıları, s. 156.

82 Hüseyin Nihal Atsız, Türk Ansiklopedisi'ndeki Yazıları, s. 156.

-Oğuz Kağan di mi?

-Aynen öyle evlat. Yani birbirlerine çok benziyorlar. Daha sonra Mete Han bu ihtilalinin ardından obaya geri döndüğünde kendisine karşı olanları öldürür,[83] inanmayanları serbest bırakır. Fakat bu kolay olmamıştır. İnanmayan birçok isim olmuştur. Bu yüzden gerçekten çok kan dökülecekti. Fakat ne olursa olsun birçok asker Mete'ye biat edecekti. Burası da çok ama çok önemli! Çünkü Türk töresinde babayı öldürmek aslında ne olursa olsun büyük bir suçtur. Fakat Mete Teoman'a bunu yapmasına rağmen o zamanın gök sakalları diyeceğimiz kişiler tarafından da kabul görüyor. İnsan, "acaba neden bu kişiler Mete'ye karşı durmadı" diye düşünüyor. Yani dediğim isimler de öyle korkup sinecek kişiler değil. Bu kişiler Mete'ye inanıyor. Zaten bu yüzden Mete asker tarafından kabul görüyor.

-Peki sebebi ne Usta?

-Sebebi aslında çok açık evlat. Çünkü Mete'nin peygamber olduğuna oradaki gök sakallar da inanıyor. Bu söylediğim kişiler aynı zamanda Alp Er Tunga'nın soyundan gelen isimler. O yüzden halk bunlara da çok hürmet gösteriyor. Yani biz Müslü-

83 Türk Tarihi Üzerinde Toplamalar, Hüseyin Nihal Atsız, s. 3.

manların Peygamber soyundan gelen seyitlere saygı gösterdiğimiz gibi eski Türkler de Alp Er Tunga'nın soyundan gelmiş bu isimlere çok saygı gösteriyor. Zaten büyük ihtimal bu kişiler İslam'a ilk girenler oldukları için eski Türkler ilk başlarda yavaş yavaş olsa da daha sonra akın akın İslam dinine girmişlerdir. Aynı zamanda bu kutsal soy, hanedan başlarının da geldiği soydur. Yani öyle herkes başa gelemez. Zaten liderler özellikle bu yüzden tabanını elinde tutar. Çünkü biz liderlerimizi Allah'ın yeryüzündeki gölgesi olarak görürüz ki bundan dolayı sadece Osmanlı'da değil aynı zamanda eski devirlerde de şehzadeler öldürüleceği zaman asla kafası kesilmezdi. Kanları kutsal görüldüğü için boğularak öldürülür, kan yere akıtılmazdı. Tabii bunlar ayrı bir kutsallık ve değer. Buna saygı göstermek lazım; zaten saygı duyulacak bir durum. Bu arada aklıma gelmişken bu kutsal soyla ilgili bir durum daha anlatmak istiyorum sana. Şahsen ben şu anki bulunduğumuz konum dâhil her şeyi kader içinde görürüm. Yani biz Türklerin gerçekten dünyanın ortası diyebileceğimiz bir yerde bulunmamızdan tut da Osmanlı'nın bu topraklara gelerek haçlı yayılmasını engellemesi falan... Yani bunlar aslında hep kaderin bir akışı. Nitekim öğrendiğimde gerçekten çok şaşırdığım

bir olayı da şimdi söyleyeyim bak sana, bekle. Belki sen de ilk defa duymuş olacaksın. Devir Göktürkler devri. O zamanlar İranlıların ataları olan Sasaniler bulunmakta. Sasaniler, Göktürklerin de attığı adımla bir dostluk anlaşması imzalar. Göktürkler bu dostluk anlaşmasını sağlamlaştırmak için kendilerinden bir kızı Sasani lideri Nuşirevan'la evlendirir. Bak buraları çok iyi dinle evlat, sonunda şok olacağın bir durumu açıklayacağım. Şimdi ilk ne dediğimi anladın değil mi? Göktürkler Sasanilerle dostluk anlaşmasını sağlamlaştırmak için kendi kızlarından birini Sasani lideri Nuşirevan'la evlendiriyor. Kızını veren kişiyse senin de tanıyacağın kişi, İstemi Yabgu.[84]

-Aaa tanıyorum.

-Neyse bu evlilik olur. Daha sonra bu evlilikten de başka kızlar doğar. İstemi Yabgu'nun verdiği kızın adı Çiçek Hatun'dur. Çiçek Hatun'un da bir kızı olur. Bu kızına Şehri Banu adını koyarlar. Yani Şehri Banu, Göktürk Hakanı İstemi Yabgu'nun torunudur.[85]

-Ya bu ismi ben bir yerden duydum ama...

-Dur hele dur, nereden duyduğunu birazdan an-

---

84 Uluslararası Sosyal Araştırma Dergisi, c. 4, S. 16, s. 210. (Ayrıca bu tarihçi, Mesudi ve Taberi'nin eserlerinde de geçer.)

85 Tarih ve Medeniyet Dergisi, Aralık 1998, s. 57, s. 59.

larsın. Şimdi buraya kadar anladın di mi? Şehri Banu İstemi Yabgu'nun torunudur. Neyse tabii sonradan Göktürklerle ilişkiler normalleşiyor, ayrılıyorlar falan orası ayrı mesele. Daha sonra Hz. Peygamber Efendimizden (s.a.v.) sonra Hz. Ebubekir ve Hz. Ömer devri geliyor. Hz Ömer fetihler yapa yapa Sasanilere kadar geliyor. Daha sonra Sasanilerle yaptığı savaş sonucunda zafer elde ediyor. Ardından Hz. Ömer, Peygamber Efendimizin de (s.a.v.) buyurduğu gibi kişileri dengiyle evlendirmeyi emrediyor. Yani önemli kişilerin kızı önemli kişilerin oğluyla evlendirilecek. Böylece hayat dengeleri bozulmamış olacak. Yoksa sarayda büyümüş birini sıradan biriyle evlendirirsen hayat hem o kadına hem de öbürüne zulüm olur. Neyse tamam deniyor ve Sasani prensesleri önemli isimlerin evlatlarıyla evlendiriliyor. Bu yüzden bir Sasani prensesi Hz. Ebubekir'in oğluyla, bir Sasani prensesi Hz. Ömer'in oğluyla evlendiriliyor. Son bir Sasani prensesi kalıyor. Bu kişi de İstemi Yabgu'nun torunu olan Şehri Banu. Şehri Banu da Hz. Ali'nin oğlu Hz. Hüseyin'le evlendiriliyor.[86]

-Aaaa!..

-Dur daha bitmedi mesele. Öncelikle buradan bir Hz. Peygamber bağı oldu mu oldu. Hem de İstemi

86 agy., s. 59.

Yabgu'nun torunuyla Hz. Peygamber Efendimizin (s.a.v.) torunu Hz. Hüseyin evlendi.

-Muazzam Usta ya...

-Asıl muazzamlık şimdi geliyor, dur. Daha sonra bu evlilikten Zeynelabidin doğdu. Tabi Hz. Hüseyin'in birçok çocuğu oldu. Fakat devir Kerbela dönemine geldiğinde her şey değişecekti. Kerbela'da bildiğin gibi Hz. Hüseyin dâhil tüm ailesi şehit edilecekti. Öyle ki Hz. Hüseyin'in on iki aylık çocuğu dahi şehit edilecekti. Fakat bu katliamdan sadece bir kişi kurtulacaktı. On bir yaşındaki bir isim. on iki aylık çocuğu öldürenler nedense onu o an öldürmekten vazgeçecekti. Bir korku, bir düşünce onlara engel olacaktı. Öldürmedikleri o isim, Hz. Hüseyin'in Şehri Banu'yla evliliğinden olan Zeynelabidin idi.

-Aaa!..

-Gerçekten insan şaşırıyor evlat. O gün orada Hz. Hüseyin'le on iki aylık çocuk dâhil herkes şehit edilirken tek kurtulan kişi, İstemi Yabgu'nun torunu Şehri Banu'nun çocuğu Zeynelabidin idi. Bildiğin gibi Peygamber Efendimizin (s.a.v.) soyu hem Hz. Hasan'dan geliyor hem de Hz. Hüseyin'den; fakat Hz.Hüseyin'den gelen soyundan kalan sadece Zeynelabidin. Zeynelabidin de şehit olsaydı Hz. Hüseyin'in soyu kesilecekti.

-O zaman Usta şu an Hz. Peygamber'in soyunda Göktürk Kağanı'nın kanı da akıyor...

-Aynen öyle evlat. Yani kader ağını öylesine örmüş ki bu kutsallık böylesine devam etmişti. Biliyorum, belki bazıları için bu çok abartı gibi görünebilir ama benim için gerçekten önemli. Yani o gün düşünebiliyor musun on iki aylık çocuk dahi şehit edilirken Zeynelabidin kurtuluyor. Yani bu öyle tesadüf denerek açıklanacak bir durum değil. Ve Zeynelabidin de Göktürk Kağanı İstemi Yabgu'nun soyundan geliyor aynı zamanda. Göktürk Kağanı'nın soyu da Alp Er Tunga'ya kadar uzanıyor. Yani kader gerçekten ilahi bir bağ örüyor. Bilmiyorum artık ne kadar tesadüf dersen!..

-Valla Usta anlamak isteyen için gerçekten çok net bir portre çizdin. Usta, bu arada aklıma şey geldi, peki Hazreti Peygamber'in Türklerden haberi var mıydı?

-Hz. Peygamber bildiğin gibi ilk başta ticaret insanıydı. Yani illaki olmuştur. Çünkü o zamanlar Göktürkler İpek Yolu'nu elinde tutan bir devletti. Diğer yandan Türklerin adı o vakitler Arap topraklarına kadar gitmişti zaten. Hatta Cahiliye Arapları Hazreti Peygamber Efendimize (s.a.v.) karşı geldiğinde Ebu Talib'e gelip ona, "ya sahip ol ya da Türk

yurtlarına çek git" diyorlar. "Bizim gücümüzle düşman kahroluyor, hâlbuki onlar bizim Türk ve Kabil kapılarına çekilip gitmemizi isterler. Allah'ın (c.c.) yüce evine and olsun ki siz yalan söylüyorsunuz. İşlerinizi karmakarışık etmeden ne Mekke'yi terk edecek ne de (Türk yurtlarına) çekip gideceğiz. Allah'ın (c.c.) yüce evine and olsun ki sizler yalan söylüyorsunuz. Mızrak ve oklarımızla dövüşüp (ölmeden) biz Muhammed'i (s.a.v.) yapayalnız size bırakmayacağız. Onun uğrunda (kenetlenip) ölmeden, onun uğrunda dövüşerek çocuklarımızı ve eşlerimizi dahi ölüme bırakma pahasına da olsa, onu size asla teslim etmeyeceğiz." diyor.[87] Bu bize çok önemli bir şey gösteriyor. Demek ki Türkler gerçekten sığınmacıları kabul eden bir millet. Müşrikler böyle diyorsa yani ikinci şık olarak Türkleri gösteriyorsa bu gerçekten önemli bir nokta. Tabii sadece bu kadar değil. Bildiğin gibi Araplar, şiirleriyle ünlü bir millet. O zamanlar Türkler için şiirler yazıyorlar ve adları hep doğrudan Türk diye geçiyor. Misal, Cahiliye Dönemi şairlerinden Hasan b. Hanzala, Türk kahramanlığından ve Hüsrev Perviz'in Türk hücumundan kurtulması için yaptığı yardımdan şöyle bahsediyor: "Kis-

87 Gencufuk.com, Cahiliye Dönemi Türk-Arap İlişkilerine Kısa Bir Bakış. (Ayrıca makalenin altında birçok kaynak bulunmaktadır.)

ra'nın benden beklediğini esirgemedim. Onu Türk atlılarının ayakları altında ezilmeye bırakmadım. Türkler ve Eftalitler gösterişli atlarla ortaya çıkınca ben de ona cömertlikte bulundum ve Dabib adındaki atımı verdim." Yani onlar da Türklerin gerçekten iyi savaşçı olduklarını anlatıyor. Tabii ben Türkçeye çevirdiğimde şiir dili bozuluyor. Yine çok seyahat eden, ömrünü genellikle Hire'de geçiren Evs b. Hacer bir beytinde şöyle demektedir: "Onları (Türkleri) kınalı bıyıklı ve ellerinde sopalar (oklar) olduğunu görünce devemi (korkudan) sulardan çevirdim."[88] Yani evlat gördüğün gibi Türkler gerçekten biliniyor. Zaten Hazreti Peygamber Efendimiz de (s.a.v.) savaş vakitleri bir Türk çadırında kalıyordu.[89] Yani Türk usulü yapılan bir çadır. Neyse konu konuyu daha fazla açmadan toparlayıp asıl konumuza dönelim. Kısacası evlat, böyle kaderî bir bağ ile Peygamberimiz'in soyu devam ediyor. Diğer yandan Türklerin ismi hep sığınmacı kabul eden ve merhametli olarak, Hz. Peygamber Efendimiz'den (s.a.v.) önce ve onun devrinde bile devam etmiş. Biz şimdi tekrar Mete'nin hikâyesine dönelim bunu da anladığımıza göre.

Mete babasını öldürüp tahta geçtikten sonra kendi dinini de yaymaya başlar. Belki şimdi değil ama

88 agm.

89 Türk Medeniyeti Tarihi, s. 19.

ileriki zamanlarda Çin liderine dahi kendisinin ilahi bir çağrının elçisi olduğunu söyler.[90] Ve bu mektup bugünlere kadar gelmiştir. Ha ben mektup diyorum ama o gün sözlü bir şekilde söylenmiş ve bu Çin kayıtlarına geçmiş olabilir. Mete başa geçtikten sonra yine Türk'ün kaderini yaşayacaktı. Yani yine kendi içinden olan insanlarla karşılaşacaktı. O başa geçtiği zaman kendisini ilk hedef alan yine bir başka Türk boyu Donghular olacak, karşı karşıya geleceklerdi. Mete başa geçtiği zaman Dongluların gönderdiği bir elçi Mete'yi kendi liderleri adına aşağılamak için atını, avradını ve çorak bir toprağını ister. At, devlettir. Avrat, namustur. Çorak toprak istemesiyse vatanın toprağını, dolaylı yoldan vatanı küçümsemektir. Mete gelen elçinin gözlerine uzun süre bakarken, otağıda bulunan diğer beyler başının vurulması için emir istiyordu. Fakat Mete bunu yapmayacak ve elçiyi geri göndermeden önce ona;

-Git beyine söyle, Mete atının üzerinde avradıyla beraber o çorak arazide seni bekliyormuş de, diyecekti.

-Usta, benim bildiğim biraz daha farklı gibiydi ya. Hani ilk başta atını veriyor, avradını veriyor ama toprak için asla diyor.

---

90 Ahmet Taşağıl, Kökbörü, s. 85.

-Tabii evlat, Çin kayıtlarında öyle geçiyor ama bu yani tam doğru olamaz. Bu büyük ihtimalle dedikodu olarak dönüp dönüp bu hâle getirilmiş, Çinliler böyle yazmış. Yoksa dediğim gibi at devlettir, öyle verilmez; avrat namus, hiç verilmez. Toprak konusuna zaten girmiyorum. Yani o bize anlatılan yerde Mete "bunlar benim, toprak milletimin" diyor ama bu doğru değil. Liderin eşi milletin annesidir. Liderin atı milletin devlet sembolüdür. Mete o atı öldürürken sadece kendi atı olduğu için bir deneme yapmıyordu. Tamam, gerçekten sevdiği bir attı, o ayrı mesele. Ama bunu yaparak aslında babasına önceden dediğim gibi bir ihtilal tehdidi sunuyordu. Zaten diğer Türk beyinin de Mete'den bunları istemesinin en büyük sebebi bu. Ha Çin kayıtlarında herkesin bildiği şekilde geçer ama bu doğru olduğu anlamına gelmez. Osmanlı zamanında da aslında durum bundan farklı değildi. Osmanlı topraklarına hiç gelmediği hâlde duyduklarını yazan Avrupalı seyyahlar Osmanlı padişahlarını da kendi kralları gibi göstermişti; Türk topraklarına hiç gelmedikleri hâlde duyduklarını yazan Çinliler de aynısını yapıyordu. Neyse biz Mete'ye, kaldığımız otağıya geri dönelim. Mete bu karar sonrası beyleriyle konuşur ve savaşa gider.

-Usta, bu arada bu "bey" sözü o zamanlarda da

var mı hakikaten? Sen Alp Er Tunga döneminde de "bey" diyordun...

-Tabii vardır evlat. Bunu nereden söylüyorum dersen "bey" kökünün ilk noktasına inmen lazım. Hani ben sana dedim ya biz aslında hiçbir şeyi unutmamışız ve her şeyimizin bir kökü var diye... Bey sözü de "bay"dan gelir. Ama bu İngilizcedeki "bay" gibi değil. Bildiğin gibi sana Alp Er Tunga'yı anlatırken Ülgen konusunu falan da açmıştım. Ülgen, Türklerin iyilik yayan bir tanrısı gibi biridir. Onun tam adı ise *Bayülgen*'dir. Yeryüzündeki yöneticiler de onun temsilcisi olduğu için o başındaki "bay" ifadesini kendilerinde de kullanmışlardır. Bu daha sonra "bey"e dönüşmüştür. Yani nasıl biz halifeleri Allah'ın yeryüzündeki gölgeleri olarak düşünüyorsak eski Türkler de bu düşünceyle bu ismi almış. Ve bu Osmanlı dönemine kadar devam etmiş. Ha Osmanlı döneminde ya da ondan önceki Selçuklu döneminde bu niyetle kendilerine "bey" demiyorlardı fakat bu akla kazınmış. Yani bu yüzden bey kökünün derinliği çok çok önceye gider.

-Eyvallah sağ olasın Usta, anladım tamamdır.

-İşte evlat, Mete sadece kendini savunmak için değil aynı zamanda Alp Er Tunga gibi tüm Türklere gönderilmiş bir peygamber olduğu için bu sefere

adım atar. Alp Er Tunga gibi zekâsıyla anılan Mete, ilk imtihanını kendisinden üç kat büyük bir orduya karşı verecektir: Atlarıyla ünlü bir orduya! Bu savaş sadece kendi devletinin değil inandığı dinin de mücadelesi olacaktı. Çünkü Mete, zaferleriyle önceden tanınmış bir isimdi. Bu yüzden bu seferki hikâye bir adamın kahraman olma hikâyesi değil, bir kahramanın yükselişinin hikâyesi olacaktı.

***

Mete Han ordusuyla çorak araziye geldiğinde karşısında neredeyse üç katı büyüklüğünde bir Türk boyu vardı. Aslında komutanları kurt taktiğini uygulamayı teklif etmişti ama o reddetmişti. Çünkü karşısında kendileri gibi kurt olanlar vardı. Kurt kurdu pusuya düşüremezdi, sadece pençesini geçirebilirdi. Peki o zaman ne yapmalıydı? Kendi ordusundan katbekat büyük bir orduyu nasıl yenecekti ki? Belki gece boyunca bu düşüncelerle geçmişti zaman. Sabah olduğunda, Mete ordusunu çorak araziye getirdiğinde artık bir kırılma noktasına geldiğini çok iyi biliyordu. Son bir görüşme için atını meydana doğru sürerken Donghuların lideri Başat Bey de onunla beraber meydanın ortasına geliyordu. İki lider birbirlerine yaklaştıklarında ilk sözü Başat Bey alacaktı;

-Babanla bir gün savaşacağımı düşünürken oğ-

luyla karşı karşıya gelmek garip bir duygu benim için Mete.

Mete sessizliğini koruyarak yüzündeki ifadeyi değiştirmeden yarı sakin yarı öfkeyle bakıyordu. Başat Bey ise biraz daha gülümseyip;

-Küçüklüğünü hatırlıyorum da Mete, gerçekten ne kadar kibar, şefkatli ve büyüklerine karşı yerini bilecek kadar akıllı bir çocuktun! Sana ne oldu böyle?

Mete tek bir cevap verecekti;

-Büyüdüm!

Bu söz sonrası ortam biraz sessizleşse de Başat Bey sözü devralacaktı:

-Herkes büyür Mete. Ama sen biraz hırslı büyümüşsün. Hem bak, Tengri'nin seçtiği kişiyim diyorsun ama insansın işte. Hırsın hâlâ var. Sen çok hırslısın, babana bayrak açtın. Şimdi çok çok hırslısın ve bana karşı savaş açtın. Ama inan çok çok çok daha hırslı olmana artık müsaade etmeyeceğim.

-Babama bayrak açtım çünkü devlet benim hakkımdı, ben hak etmiştim. Sana savaş açtım çünkü bunu da sen hak ettin.

-Sana tek bir önerim var Mete. Aptal olma ve bana itaat et, atın da hatunun da bu çorak arazin de

senin olsun. Bu kadar orduyla ancak ordumun üçte birini yenebilirsin.

-Babama bayrak açtığımda düşmanım bana inananların yirmi katı idi. Kazandım. Şimdiyse düşmanım üç katım. Eğer vazgeçersem asıl o zaman aptal olmaz mıyım?

-O gün sana inananlar arasında *gök sakallıların* olduğunu da biliyorum. Onlar sayesinde kabul gördün, kazandın. Peki şimdi kim var?

-Ben bu yola çıktığımda tek bir kişiye güvendim.

-Tek bir kişi seni binlerce kişiye karşı koruyamaz Mete!

-Ama tek bir Tengri beni yüz binlerce kişiye karşı korur.

Bu söz, konuşmayı bitiren son söz olacaktı. Başat Bey Mete'ye son bir kez bakıp;

-O zaman Tengri kimin yanındaymış savaşıp görelim, diyerek atını ordusunun olduğu yere çekecekti. İki ordu karşı karşıya geldiğinde Başat Bey, Mete'yi ve ordusunu izliyordu. Kurt taktiği yapması imkânsızdı. Böyle açık bir arazide zaten kimi saklayabilirdi ki? O bu düşünceler içerisinde Mete'yi izlerken Mete atını ordusunun bir başından bir başına yavaşça sürerek haykırıyordu:

-Bugün kutsal bir gün! Bugün düşman, kılıçlarımızı, mızraklarımızı, kartalların pençesine sahip olan sizleri tanıyacak, gökdorunun soyundan gelen atlarımızın rüzgârlarını ve bugün her şeyden öte bizim Tengri'mizin gücünü tanıyacaklar. Ve bu gün burada bu yaptıklarımız soyumuzun sonsuzluğunda yankılanacak!

Bu sözler tüm ordunun coşkulu bir havaya bürünmesine fazlasıyla yeterli olacaktı. Nitekim Mete'nin emriyle beraber tüm ordu hücuma geçecekti. Savaş adaletsiz bir karşılaşmanın görüntüsünü sunuyordu. Mete'nin ordusu çok büyük değildi, atlı birliği de sayıca azdı. Belki de bu savaşı vermesinin tek sebebi yani açıklanabilir tek sebebi bir kere rest çekmiş olmasıydı. Yoksa böylesi bir savaşa girmek akıllıca değildi gerçekten. Belki de göklerden bir yardım bekliyordu. Kim bilir belki de şimşekler çakıp şu an Mete'nin ordusunu eze eze meydanda dolaşan Başat Bey'e engel olurdu. Ama olmamıştı. Mete'nin imtihanı mıydı bu savaş? Öyle ya imtihan sadece peygamber olmayanlara değildi ya! Savaş daha da kanlı bir hâle dönüşmeye başlıyordu adım adım. Ölüm sanki sadece Mete'nin ordusunun üzerinde dolaşıyordu. Bunu herkes hissedebiliyordu. Nitekim bunu Mete de hissediyordu. Mete bu hissi kafasın-

dan ne kadar atmak istese de önünde yere serilen cesetler zihnini bu hisle dolduruyordu. Mete çok daha fazla dayanamayacaktı. Hem olsun, buraya kadar çıkma cesaretini de göstermişti. Artık geri çekilme vaktiydi. Acaba kurt taktiği yapılsa mıydı? Belki bir umut bu tuzağa düşerlerdi. Ama şimdi bunu da düşünmenin bir gereği yoktu. Mete artık emrini komutanlarıyla beraber verecekti. "Geri çekiliyoruz! Geri çekilin! Geri çekilin!" Mete geri çekiliyordu. Akıllıca bir hamleydi. Ne kadar korkakça görünse de! Bazen aptalca bir ölümden daha iyisi, başka bir günün zaferi için geri çekilmekti. Mete ordusuyla gerisin geriye dönerken Başat Bey acıyarak bakıyordu. Bu muydu o koskoca Çinli General Meng Tian'ı yenen? Çin'in en unvanlı generali olan Meng Tian'ı yenmiş olan Mete bu muydu? Bu sadece bir çocuktu. Bir anda havalara bürünen fakat acı çektiğinde de kaçıp giden bir çocuk. İşte bu yüzden bu çocuğun terbiye edilmesi gerekiyordu. Emir verdi Başat Bey: "Hücuuumm!.." Bırakmak yoktu. Mete'nin kellesi alınıp ibret olsun diye tüm beylere gösterilmeden bu savaştan çekilmek yoktu. Artık bir kovalamaca başlamıştı. Kurt kurdu kovalıyordu. Kurt kapanı bu savaşın hilesi değildi. Bu savaş, Mete'nin kaçışıyla, Başat Bey'in kovalamasıyla mı sona erecekti? Kovalamaca hâlâ devam

ediyordu. Mete'nin ordusunda bulunan *kartal savaşçıları*, dörtnala giden atlarının üzerinde arkalarına dönerek bıraktıkları oklarla atlı birliklere ne kadar zarar verseler de onları durduramıyorlardı. Bunlar zamanımızın Bordo Berelilerinden çok daha öte savaşçılardı. Başlarında, taktıkları çift şahin kanadından tüyler bulunurdu.[91] Kartallarla beraber savaştıkları için onlara bu isim verilirdi. Evet abartı değil, gerçekten kartalları da kendileri gibi savaşçı olarak eğitirlerdi. Öyle ki bu kartalları atlı birliğin üzerine saldığınızda atın alnına hızlı bir pençe atıp uçarlardı ve bu, atın şaha kalkıp dengesinin bozulmasına sebep olurdu. Bu savaşçılar İslam devrine kadar varlığını devam ettirecekti ve o yıllarda çok etkili olarak görülen korkunç savaşçılar diye anılan haricîlerden bile üstün savaşıyorlardı. Haricîler daha okunu yayına sürmeden bunlar on ok atabiliyorlardı.[92] Abartı değil, bildiğin taramalı silah kullanır gibi ok kullanabiliyorlardı. Ama en büyük özellikleri, atın üzerinde arkalarına dönerek çok uzun mesafelere, tam hedefe ok atabilmeleri idi. Bu dediğim belki sana basit gelebilir evlat ama gerçekten çok zor ve çok önemli bir nokta. Öyle her istediğin an atın üzerinden ok ata-

---

91 Türk Kültürünün Erken Safhaları, s. 3.

92 Osman Karatay, Türklerin İslamı Kabulü, s. 167.

mazsın. O atın koşarken ön ve arka ayağını ilerletmesi saniye bile sürmeyen bir andır. Atın ön ve arka ayağı havada kaldığı saniye bile sürmeyen "o an" içerisinde okunu sürüp hedefini alıp atman gerekir. Yoksa atın ayağı yere değdiği vakit hedefini fazlasıyla şaşırır.

-Sen bayağı iyi binicisin herhâlde Usta!

-Tabii evlat yoksa böyle kolay anlatamam. Yani iyi binici derken sadece tecrübem var. Neyse ne demek istediğimi anlatabildim değil mi?

-Anladım Usta gerçekten.

-Bunların oklarının kirişleri de kurt sinirinden yapılırdı. Bazen de Mete'nin bulduğu ıslıklı ok ile saldırırlardı. Baştaki kişinin attığı ıslıklı ok, orduyu yönettiğini düşündükleri düşman komutanın oraya atılırdı ve ıslıklı ok öldürmez, ses çıkartıp hedefin yerini belli ederdi. Ardından ise tüm kartal savaşçıları aynı yere bu oku atıp o komutanın kesin bir ölümüne sebep olurdu. Nitekim bu savaşta da bu hamle yapılacak ve komutanların olduğu yerlere oklar atılıp komutanlar öldürülecekti. Bu her ne kadar Donghuları biraz sarssa da takipten vazgeçirmeyecekti. Zaten bundan sonra tek yapacakları şey vardı, o da Mete'nin ordusundan gördükleri her askeri öldürmekti.

Savaş devam ederken *Çiltanlar* bile savaşa girmişti. Bunlar kahramanların evliyası olarak anılan kişilerdi.[93] Fakat buna rağmen kaçış devam ediyordu. Mesafe daha kapanmamıştı. Donghuların komutanlarının bir kısmı kartal savaşçılarının ani oklarıyla ölmüş olsalar da askerler takibi bırakmamıştı. İşte bu sırada her şeyi altüst edecek bir şey olacaktı. Zamanı donduracak bir şey! Donghuların atlarının ayağı kesilecekti. Evet atların ayakları kesilmişti. Ne oluyordu böyle? Herkes öylece kalmıştı. Tekrar bir ses: "Hücum!" Ama bir dakika, koşan atların bir kısmının da ayakları kesilmiş, yere serilmişti. Onlarca atın ayağı bir anda kesilince diğer atlar da ürkmüş ve şaha kalkarak üzerlerindeki askerleri atmış, bununla da kalmayıp geriye doğru koşarak gelen piyadeleri de ezip geçiyordu. Peki ne oluyordu böyle? Mucize miydi bu? Bu atların ayakları bir anda nasıl kesilmişti? Askerler şaşkın bir hâldeydi, kimisi yere düşmüş kimisi korku içerisinde etrafına bakıyordu, öylece kalakalmışlardı. Özellikle komutanları öldürülmüş olan askerler ne yapacaklarını bilemez bir hâlde öyle korkuyorlardı ki gelen sesler korkularını daha da artıracaktı. Mete'nin askerleri haykırıyordu:

-Gök Tengri yardıma geldi, atların ayağını kesti.

93 Millî Folklor, 2017, Yıl 29, s. 114, s. 12.

Gök Tengri kendisine karşı gelen herkesin ayağını kesecek. Gök Tengri bizimle!..

Bu sözler onları daha da korkutacaktı. Evet gerçekten öyle idi. Atların ayakları bir anda kesilmişti. Bunun başka bir açıklaması yoktu. Bu korku içerisinde askerler gerisin geriye kaçarken komutanların kılıçlarıyla durun demesi bile onlara engel olamayacaktı. Mete askerlerine son bir hücum emri vererek onları saldırıya geçirecek ve kaçan Donghuların üzerine yürüyecekti. Bu sefer kaçan kendileri değil, Donghulardı.

-Ya Usta, sözünü kesiyorum ama bu mucize olayı ne ya? Gerçekten mucize mi oldu?

-Yok evlat, mucize yok. Bu da Alp Er Tunga'nın yaptığı gibi bir algı oyunu idi. Aslında Mete bunu önceden Çinli General Meng Tian'ın katbekat üstün ordusuna karşı kullanmış ve başarılı olmuştu. Aynı taktiği burada da kullanmıştı. Aslında taktik çok basitti.

-Nasıldı Usta?

-Bunun için ilk başta zamanı yavaşlatmak gerek evlat. Her şeyin saniyeler içinde olduğunu düşünerek dinle. Mete'nin ordusu geriye doğru koşarken bir süre sonra kendilerini bekleyen askerlerin ardına

geçeceklerdi. Bu askerler kendi askerleriydi. Hemen aklına kurt taktiği gelmesin, bu kurt taktiği değildi. Neyse daha sonra Mete'yi hızla takip eden ordu da savaş meydanına gelince kendilerini bekleyenleri görseler de iki sıradan az oldukları için önemsemeden devam edeceklerdi. Bu sırada Mete'nin ordusunun birinci sırasındaki askerler geri çekilecekti. Çünkü Mete onları, arkalarındaki askerleri perdelesinler diye koymuştu. Onlar çekildikten sonra arkalarındaki askerler ellerindeki ipleri hızlı bir şekilde çekeceklerdi. Bu ipler kumların altına saklanmıştı ve Donghuların ordusuna doğru giden Türk ordusunun da yakınında bulunan savaş meydanına doğru uzanmaktaydı. Bu koca iplerin en ucunda ise sağı ve solu keskin olan kılıç gibi ama kılıçtan daha küçük hançer boyutunda silahlar asılıydı. Türk ordusu bu halatları hızlı bir şekilde kendilerine doğru çektiklerinde, kumların altında saklanmış olan bu iplere bağlı keskin hançerler geriye doğru gelecekti ve bunları fark etmeden üzerlerinden geçip giden Donghuların süvarilerinin atlarının ayaklarını kesecek ya da kopartıp geçecekti. Ortaya çıkan acıyla atlar yere düşecek ve bu atların aniden yere düşmesiyle diğer atlar da şok yaşayıp duracak, şaha kalkacak ve üzerlerindeki askerleri düşürmeye başlayacaktı. Dong-

hular, ne olduğunu anlamadıkları bu savaş meydanında atların önce ayaklarının kesilmesine şahit olup daha sonra diğerlerinin şok etkisiyle hırçınlaşmasını izleyecek ve ortaya çıkan kargaşayla da ordularının düzeni tamamen bozulacaktı. Bu gerçekten dâhiyane bir plandı. Ama plan daha bitmemişti... Mete şimdi de ortaya çıkardığı bu korku dolu anların algısını kullanacaktı. "Gök Tengri askerlerin yardımına geldi, atların ayağını kesti. Gök Tengri kendisine karşı gelen herkesin ayağını kesecek" sözleriyle algıyı yönetecekti. Aynısını bundan önce Çinli General Meng Tian için de yapmıştı. Nitekim plan başarılı olacak ve savaşı kazanan, Alp Er Tunga gibi gücü değil algıları yöneten Mete olacaktı. Bu savaş sonrası Mete'nin adı daha da öne çıkacak, ardından diğer Türk boyu ve kendisini esir etmiş olan Yuecileri de ezip geçtikten sonra hedefini Çinlilere yönlendirecekti. Bu sırada ise devletin ilk istihbarat adımını atacak ve görünen ordulardan daha öte, bir de tüm Türk obalarını gizliden gizliye bağlayan bir istihbarat ağı kuracaktı. Şu anki MİT gibi ama tam olarak öyle değil. Hücreleri birçok obaya yayılmış bir istihbarat. İlk başlarda gayet normal olarak kurulan bu istihbarat zamanla değişime uğrayıp çok daha öte bir hâle bürünecekti. Fakat bunu sağlam tutması için önce Çin hükümda-

rını yenmek lazımdı. Çünkü Meng Tian her ne kadar güçlü olsa da sadece bir generaldi. Şimdiyse karşısında bizzat Çin Kralı vardı. Teknolojik ve askerî olarak katbekat üstün bir güç vardı. Mete aslında ilahi çağrısını Türkler arasında yaymak için Türk obalarına yönelecekti. Kafasında ilk başta Çin'le ilgili bir savaş yoktu. Fakat kader buna mecbur edecekti. Ancak bu mecburiyet tek bir kanın dahi akmadan Mete'nin zaferiyle sonuçlanacaktı. Evet, Mete tek damla kan bile akıtmadan kendisinden kat kat üstün Çin ordusunu rezil edecekti. Mete'den çok çok sonraları bile sırf bu olaydan dolayı Türklere vergi vereceklerdi Çinliler.

-Nasıl bir olay Usta bu, tek damla kan bile dökmeden nasıl kazandı Mete?

-Anlatayım evlat, anlatayım.

"Hunlar,
göğün mağrur çocuklarıdır." [94]
Çin kayıtları

Mete tüm Türk obalarını hâkimiyeti altına alamamıştı henüz. Belki önemli Türk obalarını hâkimiyeti altına almıştı ancak serbestçe geniş bir bölgede dolaşan Türk obalarına tebliğini sunamamıştı. Belki de bu yüzden Çin Lideri Kao, Mete'ye savaş açacaktı. Çünkü Mete'nin hem güçlenmesini istemiyor hem de kuzey sınırında oluşan tehlikenin başını büyümeden ezmek istiyordu. İlk başta görüşmeler için elçi göndermişti. Elçi obaya geldiğinde Mete'nin Çin liderine bağlılık yemini etmesini ve bu doğrultuda tüm Türk obalarının lideri olmasına izin verileceğini

94 Bahaeddin Ögel, Türklerde Devlet Anlayışı, s. 119.

dile getirecekti. Belki şimdi gurur kırıcı gibi görebilirsen evlat ama o zaman için gerçekten önemli bir teklif sayılabilir. Çünkü Çin gerçekten çok kuvvetli ve ticareti elinde tutan bir devletti. Bu yüzden dışarıdan bakıldığında Mete'ye sunulmuş bir üstünlük olarak bile okunabilirdi. Bundan dolayı elçi rahat bir şekilde obaya gelecek ve teklifi Mete'ye sunacaktı. Mete ise ne hayır ne de evet diyecekti. Sadece elçiyi dinleyecek ve "ileriki bir zamanda cevap vereceğim" diyerek geri gönderecekti. Daha sonra elçi Çin sarayına döndüğü zaman Çin Kralı Kao'ya durumu anlatacak ve ek olarak bir bilgi daha verecekti. Bilgiyi verirken gözleri parlıyordu:

-Efendim, obaya geldiğim zaman etrafı da gözlemleme şansım oldu. Belli ki Mete genç nüfusunu savaşlarda eritmiş. Muhafız birliğinden tutun gördüğüm kişilere kadar çoğunluğu yaşlanmış kişilerdi. Sakalı aklaşmış yaşlılar olmasalar da savaş sırasında yorularak bile ölecek kişiler çoğunlukta. Mete belki de bu yüzden bu cevabıyla durumu geçiştirmek istiyor. Benim gözlemim şu ki Mete'nin ordusu sağlam ve dinç değil.

Bu haber aslında elçinin getirdiği diğer bilgiyle de örtüşüyordu. Belki de bu yüzden Mete bu sözüyle zaman kazanmaya çalışıyordu. Daha sonra Çin Kralı

Kao komutanlarına ve diğer liderlerine dönüp görüşlerini almak için söz verir ki en büyük komutanı Fan Kuo, Kral'ın sözüne katılıp kesinlikle saldırı için güzel bir an olduğunu söyler. Nitekim bu konuda çok tartışılmayacak ve herkes tarafından kaçırılmayacak bir fırsat olarak görülecekti ve sefer hazırlığı başlayacaktı.

-Usta, hem Mete'ye gel bize tabii ol diyorlar hem de doğrudan savaş açıyorlar. Valla bunlar da!..

-Aslında bu bir siyasettir evlat. Ha anlaşma imzalarsın, sonra dönersen orası ayrı, tartışılır. Ama bu durumlarda farklı bir adım atmak gayet normaldir. Nitekim Çin Kralı Kao Tsu bütün ordusunu toplayıp Mete'nin üzerine gidecekti. Belki de bu Çin tarihinde görülmüş en büyük savaş hazırlığıydı. Sadece nüfus olarak değil teknolojik olarak da gelişmiş bir orduya sahipti. Ve Mete'nin ordusunun tam dört katıydı ordusu.[95] Çin lideri adım adım ilerlerken ilk defa Türklerle karşılaşacaktı. Fakat bu bir ordu karşılaşması değildi. Gelenler kartal savaşçılarıydı. Kartal savaşçıları kısa baskınlar yapıp geri çekiliyor, ordu düzenini bozuyordu. Ardından Çin ordusu ne kadar toparlansa da gerçekten bu sinir bozucu idi. Üstelik Mete daha karşılarına çıkmamıştı. Çin ordusu ilerle-

95 Ahmet Taşağıl, Kökbörü, s. 306.

meye devam ederken kartal savaşçıları ara ara tekrar baskın yapıp geri çekiliyordu. Bu baskınlar bir süre devam ederken Çin lideri çoktan Mete'nin topraklarına girmiş ama daha Mete'yle karşılaşmamıştı. Tam tersi Mete daha da geriye doğru gitmekteydi. Bir süre sonra kartal savaşçılarının baskınları bitmişti. Çin Kralı bunun sebebini artık tedirgin edici bir merakla beklerken Mete'nin kendilerine yaklaştığı haberini alacaktı. Çin Kralı her ne kadar buna sevinmiş olsa da bir süre sonra Mete'nin tekrar geriye doğru çekildiği haberi gelecekti. Fakat bırakmak yoktu, Çin Kralı takibe devam ediyordu. Bir süre sonra gelen ulaklardan bazıları önemli bir bilgi getirecekti. Gelen bilgiye göre, Mete'nin ordusunda sanılanın aksine yaşlı nüfusu yok denecek kadar azdı. Tam tersi genç ve dinç savaşçılar bulunuyordu. Zaten Mete de orada bir oyun oynamıştı. Çin elçisinin kendi bölgesine anlaşma için değil gözlem için geldiğini bilen Mete, elçinin göreceği yerlere yaşlı kişileri yerleştirmiş, böylece elçinin Mete'nin ordusundaki kişilerin yaşlı kişiler olduğunu düşünmesini sağlamıştı. Bu dâhiyane bir adımdı ve başarılı da olmuştu fakat Çin Kralı bu bilgiye inanmayacaktı. Gelen bu haber sonrası hemen emir verecek, bu haberi getiren ulakların hapsedilip cezalandırılmasını söyleyecekti.

Onlar yalan söylüyordu, ordunun moralini bozmak istiyorlardı. Çin Kralı böyle düşünüyordu. Hem öyle olsa bile zaten dört katı orduya sahipti. Teknolojik olarak üstündü. Fakat bu üstünlük şu an önemini yitiriyordu. Çünkü vakit kıştı ve Çin ordusu uzayan bu sefer sonucunda kışın ortasında hazırlıksız kalmıştı. Mete planını bu zaman çerçevesi içerisinde yaptığı için kışa hazırlıklıydı. Dondurucu soğuk onlara bir rüzgâr havasında eserken Çin ordusunun askerlerinin parmaklarını kırıyordu âdeta. Öyle ki ok atamayacak, kılıçlarını sağlam tutamayacak hâle gelmeye başlamışlardı. Çin Kralı uzun süren bu sefer sonucunda Mete'nin bunları planladığını düşünmek istemeyerek takibe devam ediyordu. Bir süre sonra Mete'nin tekrar yaklaştığı haberinin hemen ardından geri çekilmeye başladığı haberi de gelmişti. Fakat bu sefer Çin Kralı buna izin vermeyecekti. Zaten atlı birlikleri bile Mete'nin iki katıydı. Bu sefer piyadeleri bırakıp atlı birliklerle Mete'nin peşine hızla düşecekti. Yoksa piyadeleri bekleyerek giderse hepsi donarak ölecekti. Ve takip başlamıştı. Mete önde Çin Kralı arkada, kovalamaca hızlıca devam ediyordu. Çin Kralı Türklerle böylesine hiç karşılaşmamıştı. Aslında zekiydi ama hayatı boyunca meydan savaşları vermişti. Özellikle tüm kralların üstünde bir kral olması ise

ona zarar verecek bir kibir vermişti. Çin Kralı atlı birlikleriyle Mete'yi takip etmek adına arkasındaki piyadelerden gittikçe uzaklaşıyordu. İşte bu tam olarak Mete'nin nakış nakış işlediği plandı. Çin Kralı piyadelerle arasını artık fazlasıyla açmıştı. Kendince "Olsun," diyordu "yine de Mete'ye yaklaştım." Doğru söylüyordu, Mete'ye yaklaşmıştı ama yanıldığı bir şey vardı. Mete'ye hızlandığı için değil, Mete yavaşladığı için yaklaşmıştı. P'ing-Ch'eng şehrine yaklaştıklarında ise Mete emrini verecekti. Planı öylesine nakış nakış işlemişti ki atları bile farklı renklere ayırmıştı. Karayağız, beyaz, kır ve aldonlu renklere sahip atları[96] dört yana renkleri doğrultusunda gizlemişti ve Çin Kralı tam ortaya geldiğindeyse artık tüm ordusunu görülür hâle getirip öne çıkarmıştı. İşte o zaman Çin Kralı Kao, atlı birliklerinin Mete'nin ordusundan iki kat fazla olmadığını anlamıştı. Şu an Mete'nin tüm ordusunu görebiliyordu. Mete, Çin Kralı'nı kuşatmıştı. Eğer piyadelerinden ayrılmamış olsaydı bu kuşatmayı delip geçer hatta tüm orduyu ezebilirdi. Fakat kuşatmaya alınmıştı. Erzaklarını da arkalarında bıraktıkları için bu kuşatma onları ölüme iteklemek için bir adım gibi görünüyordu. Mete kuşatmaya aldığı Kral'a ara ara tabi olması için ulak-

96 İbrahim Kafesoğlu, Türk Millî Kültürü, s. 303.

lar gönderiyor, Çin Kralı ise kibrinden vazgeçemiyordu. Zaman hızla akıp gün geceye doğru geçerken açlık Çin ordusunu sarmaya başlıyor, hâlsizlik ordunun gücünü daha da aşağı düşürüyordu. Ne denilebilirdi ki? Koca Çin ordusunu tek bir ok bile atmadan hâkimiyeti altına almak! Mete sabırla Kral'ın pes etmesini beklerken o devam etmeye çalışıyordu. Bir süre sonra Mete'den bir mektup gelecekti. Mektupta, Çin Kralı'nın vergi vermesi ve Türk topraklarına hiçbir saldırı yapılmaması konusunda teminat vermesi karşılığı serbest bırakılacağı yazıyordu. Çin Kralı ise mektubu okuduktan sonra zaten yapabileceği başka bir şey olmadığını gördüğü için bu teklifi kabul etti.

-Peki Usta, bunun sebebi olarak birçok neden ortaya koyuyorlar. Sence sebebi ne?

-Kimisi casus kullanıp Çinli eş sayesinde Mete'yi kandırdılar yazar. Tabii bu biraz basit bir neden. Koca Mete, bu kadar planlar yapmış kişi, bir kadının sözüyle kanacak değil. Başkaları ise "Mete'nin Türkleri koruyup onların asimile olmaması için" bunu yaptığını yazar. Bilmiyoruz, belki doğru olabilir ama ne kadar doğru? Nitekim Mete Çin'i fethetmiş bile olsa yine Kral'ı ya da birini başa atayıp Çin'i sadece vergiye bağlayabilirdi.

-Peki sence sebebi ne?

-Bunu çok sonra gönderilen mektuplarda görüyoruz evlat. Mete Çin Kralı'na yazdığı mektuplarda Tanrı tarafından tahta çıkarıldığını ve Tanrı istediği için kendisini koruduğunu söyler.[97] Yani o gün orada barış yaparken belki de ilahi bir savaş veren Mete'nin dostane yaklaşımda bulunması istenmişti. Nitekim Kral bunu kabul ettikten sonra Mete Çin Kralı'nın ordusuyla beraber Çin'e dönmesi için bir koridor açacak ama orada unutamayacağı bir mesaj hazırlayacaktı. Açtığı koridordaki askerlerine önce sarı bir giysi giydirecek, ardından Çin Kralı'nın ordusu geçerken oradaki askerler oklarını Çin Kralı'na ve ordusuna tutacaktı.

-Vaaay mesaj ince Usta ama sarı elbise niye?

-Çünkü sarı, bir imparatorluk rengiydi Çin'de. Öyle ki halktan biri sarı bir elbise giyip sokağa çıksa askerler onu orada öldürebilirdi. Çünkü bu onlara göre imparatorluğunu ilan etmeye kalkışan birisiydi.

-Yuh Usta, baya şeymiş!..

-Yani bu bizde de var evlat. Belki bizdeki bu kadar abartılı olmasa da bizde de sakal olayı var. Şehzadeler padişah olmadan sakal bırakamaz. Sakalı sadece padişah bırakırdı saray içinde. Diğer yandan sakal

97 Ahmet Taşağıl, Kökbörü, s. 85.

bırakmak padişahlığa oynamak gibidir. Kanuni Sultan Süleyman'ın Şehzade Mustafa'yı öldürmesinin en büyük sebeplerinden biri de budur. Yani onun ölümünü bazıları günahsız bir ölüm gibi gösteriyor ama Şehzade Mustafa açık açık iktidara oynuyordu. Bazı mektuplar olsun başka şeyler olsun, bunlara ek olarak en son böyle sakal bırakması falan artık iktidara açık açık bir darbe mesajıydı. Neyse şimdi oraya geçip konuyu dağıtmayalım ama bu semboller bizde de var.

-Peki renk olarak Usta, Çin'deki gibi bizde de böyle kural renkler var mı?

-Yani kural renkten daha çok önemi olan renkler var. Hatta hepimizin bildiği ama neden böyle acaba diye sorgulamadığı renkler.

-Nasıl yani Usta?

-Yani misal, neden Karadeniz'e Karadeniz, Akdeniz'e Akdeniz, Kızıldeniz'e Kızıldeniz diyoruz hiç düşündün mü?

Genç, cevabını bilmediği bu soruya anlamsız bir bakışla cevabını bekleyerek bakıyordu.

-Çünkü bunların da bir cevabı var evlat. Misal bizde de merkez, sarı renktir. Kuzey, kara renktir. Batı, ak renktir. Güney, kızıl renktir. Doğu, yeşil, kimi za-

man da mavi renk olarak anılır.[98] Ve bu Osmanlı'ya kadar unutulmadı. Osmanlıların Karadeniz'e Karadeniz demesinin sebebi "kuzeydeki deniz" anlamını vermelerinden dolayıdır.

-Aaa vay be Usta, o zaman...

-Akdeniz'e de Akdeniz demelerinin sebebi batıdaki denizden dolayı; Kızıldeniz'e Kızıldeniz demelerinin sebebi de güneydeki denizden dolayıdır. Hani en başta sana söylediğim gibi biz aslında töremizdeki hiçbir şeyi unutmamışız. Belki ne olduğunu bilmeden o isimleri vermişiz ama bu isimlerin dünya literatüründe bile yayılmasının sebebi bizim bu isimleri böyle vermemizden kaynaklanıyor.

-Valla muazzam Usta ya!

-Aynen öyle evlat. Neyse evlat bu durum böyle gerçekleşecek ve Çin Kralı gerisin geriye ülkesine dönecekti. Geri döndüğündeyse Çinli general bunu kendisine yediremeyip Kral'dan izin isteyecek ve sadece yüz bin kişilik bir orduyla Mete'yi ezip geçeceğini söyleyecekti. Kral ise kayıtlara geçecek, "Sen emrinde 300 bin asker varken bana yardım edemedin, şimdi 100 bin askerle mi Mete'yi dize getirecek-

---

98 Jean Paul Roux, Türklerin Tarihi, Pasifik'ten Akdeniz'e 2000 Yıl, s. 120.

sin?"[99] cevabını verir ve reddeder. Çin kayıtları bu yaşananların çoğunu yazmasa da tarihin bu çarpıcı anının önemli noktalarını barındırmaktan da geri durmayacaktır. Fakat özellikle yazdıkları yerlerde çok önemli noktalar vardır. Kayıtlarda Mete'nin kendisinin bir peygamber olduğuna inandığını yazarlar. Dikkat et bunu her lider için yazmazlar ama Mete için özellikle yazıyorlar. Nitekim zaman geçip Mete kuzeye yönelerek diğer Türk boylarını da hâkimiyeti altına alacak ki bu uzun bir dönem sürecek ve Mete'yi yaşlandıracaktı. İşte bu sıralarda aradan yıllar yıllar geçtikten sonra Mete Çin Kralı'na bir mektup daha yazacaktı.

Tüm yay çekebilen kişileri topladığını, birleştirdiğini ve hâkimiyeti altına aldığını yazar ki sana önceden bahsettiğim gibi tahta kutsal bir amaçla geçtiğini ve o gün Kral'ı serbest bırakmasının sebebi olarak da bunun Tanrı buyruğu olduğunu yazar. İşte evlat, Mete'nin hikâyesi de yarım kalmış bir şekilde böyleydi. Elimizdeki belgeler ve kaynaklar gösteriyor ki Mete ilahi tebliğe mazhar olmuş bir isimdi. Hem *Oğuz Kağan Destanı*'nda anlatılana benzer şekilde bir hayat yaşamış olması, hem kendisinin mektuplarda ilahi bir şekilde konuşması hem de Çin kayıtlarında onun

99 Tanrının Askerleri, c. 1, s. 51.

ilahi bir çağrıyı konuştuğunun yazıyor olması bize tek bir şey gösteriyor: O da Alp Er Tunga gibi bir hükümdar peygamberdi. Tabii yine de en doğrusunu Allah bilir.

-Eyvallah Usta.

-Yine bayağı bayağı konuştuk evlat. Ama bu sefer resmen bir günde anlattım her şeyi.

Usta'nın gülerek söylediği bu söze genç de gülerek;

-Hakikaten Usta, bir günde kitap yazdın resmen.

-Yok evlat. Ben anlattım artık, yazması sana kalmış. Gitmeden kaynakları da vereyim sana, onları da dipnota geçir.

-Eyvallah Usta.

-Konu bitmeden son bir şey daha söylemek isterim.

-Buyur Usta!

-Bunu Türk olduğum için ya da kendi milletimizi savunmak adına söylemiyorum ama gerçekten baştan beri kutsal bir yolda ilerlemişiz. İsimler her ne kadar değişmiş olsa da töremizi hiç unutmamışız. Farkına varmadan Türk töresini hayatımızda yaşatmaya devam etmişiz. Bu gerçekten çok hayranlık ve-

rici bir durum bence. Ek olarak, bu kitapta Alp Er Tunga için ya da Mete Han için veya başka kişiler için peygamber ismini verirken elbet yanılıyor da olabiliriz. Biz sadece elimizde olan kaynaklarla ve buluntularla bir "acaba?" sorusu ortaya koyuyoruz. *Heyet 1*'de de aslında buna benzer bir iş yaptık. Bazıları, sıkıştığımız için "araştırıp bakın" dediğimizi, sorudan kaçtığımızı yazıyor. Hâlbuki benim kastım o değildi. Orada, bunu söylediğim her yerde şunu belirtmek istiyordum: İsteyen tarihe bakabilir, gerçekten böyle bir olay olmuş. Yani atıyorum Gaznelilerle Selçuklular savaşırken Gaznelilerin ordusundan bir kısmı bir anda kendine savaş açmış. Tarihte gerçekten böyle bir durum olmuş. Biz, acaba bu ordu bir anda neden kendi ordusuna savaş açtı diye sorguluyoruz. Bu olay tarihte oldu, isterseniz bakın diyoruz. Ya da Atilla'nın ölümünü anlatıyoruz. Ha Atilla gerçekten önemli bir lider, orası ayrı mesele ama orada anlatırken Atilla'nın ölümüyle ilgili bir "cezalandırma" diyoruz. Her şeyi kendinden bildiği için Türk tarafından birilerinin cezalandırdığını belirtiyoruz. Tarihe baktığında ne görüyorsun, gerçekten öldürüldüğünü görüyorsun ama öldürülüşü de değişik. Çoğu kişi "onu batılılar zehirledi" diyor fakat zehirlediği söylenen kişiye bir şey yapılmıyor. Gerdek gecesinde ölü-

yor biliyorsun. Daha sonra çadırında bulunan kadın öldürülmüyor. Tam tersi cenaze törenine de katılıyor ve serbest bırakılıyor. Acaba neden serbest kalıyor? Bu bilgiyi Hun tarihçisi Ali Ahmetbeyoğlu veriyor. Ha o diyor ki "Atilla çok içtiği için ciğerleri patladı, bu yüzden o kız suçsuz bulundu, serbest bırakıldı." Ahmet Taşağıl Beyefendi zehirlendiğini söylüyor. Yani farklı farklı iddialar var. Biz de diyoruz ki ikisi de doğru olabilir. O kadın serbest bırakılırken belki birileri bir mesaj da veriyor olabilirdi oradaki Türk beylerine. Bu mesajı Batı veremez çünkü zaten rezil hâlde. O zaman Atilla'dan da üstün birileri mi mesaj veriyor? Ya da bir başka soru, "işte madem böyle bir güç vardı da neden zor dönemlerde çıkmadı?" diye soruyor. Hâlbuki biz orada şunu anlatmışız: Tarihte birtakım olaylar oluyor ve bu kitap o olayların ardındaki tesadüfleri sorguluyor. Sen buna inanırsın inanmazsın orası ayrı. Ama tarihte bu olaylar olmuş mu olmuş. Bu tesadüfler gerçekleşmiş mi gerçekleşmiş. Biz buna tesadüf demeyip ardına gidiyoruz. Ve tesadüfleri birleştirip bu yüzden olmuş olabilir mi diye sana sunuyoruz. "Git araştır" derken de kastımız tarihte gerçekten bu olayın olup olmadığını araştır demek. Diğer yandan biz bu gücü anlatırken dizilerdeki, filmlerdeki gibi üç-beş kişinin tüm dünya-

yı yönettiği bir güç olarak anlatmıyoruz. Bu aslında tüm köklü devletlerin bulundurabileceği bir güç. Ek olarak bunlar bir Allah değil ki her zaman güçleri yetsin! Bu bir sistemdir, elbet yenilir, elbet kazanır. Bu sistemi rahmetli Ömer Lütfi Mete çok güzel anlatıyor aslında. Bir araba örneği veriyor ve devlet bir arabaya benzer diyor. Daha emekleyen bir bebek bu arabayı ilk gördüğünde dönen tekerlekler gözüne çarpar diyor. Bu tekerleklere bakarak bunlar sağa döndü mü arabanın sağa, sola döndü mü arabanın sola döndüğünü zanneder diyor. Hâlbuki o tekerleği döndüren bir dümen vardır, ilerlemesini sağlayan bir motor vardır, önünü görmesini sağlayan bir far vardır; işte o tekerler siyasetçidir der. Peki o tekerler hiçbir işe yaramaz mı? Tam tersi o tekerler patlak olursa araba gitmez, inik olursa yavaş gider sağlam olursa çukurda ya da başka bir yerde rahatlıkla ilerler. Kışın o tekerin zinciri olması lazım kaymaması için. Yani o tekerleğin önemi de büyüktür ama her şey o tekerlek değildir. Biz bunu anlatmak istedik fakat insanlar çok ön yargılı. Ek olarak, "neden o kitapta kaynak yok?" sorusu var. Gördüğün gibi *Heyet 3*'te de bu kitapta da kaynak sıraladık. Neden böyle bir şey yaptım çünkü bunlar kaynak konulabilecek kitaplar. Ama *Heyet 1* böyle değil. *Heyet 1* zaten ol-

muş olayların arkasında "acaba böyle mi oldu?" diye sana sorgulama iletiyor. Ha git araştır derken savaşlar dostluklar ya da başka şeyler olurken bunların tarihte olduğunu zaten görüyoruz, git bak istersen demek. Çünkü bunlar açık olmuş, kesin. Kitap, bu olmuş olayların ardına gidip bunun bununla bağı var mı acaba, bunun sebebi bundan dolayı mı diye sana bir şey anlatıyor. Diğer yandan dediğim gibi okumayıp direkt dizilerdeki gibi bir yapının anlatıldığını düşünerek yorum yapmak haklı bir yorum değil. Şimdi bu kitap bir savunma kitabı olmasın diye konuyu çok uzatmıyorum ama kabataslak ne demek istediğimi anlatabilmişimdir umarım.

-Anladım Usta, eyvallah.

-Ek olarak şunu da söyleyeyim. Şu an bir şeyin açık olmaması o şeyin yalan olduğu anlamına gelmez. Zamanında "dünya düzdür" diyenlere "yuvarlaktır" diyenler vardı. Bunlara gökten bir ilham inmedi. Bunlar bir araştırma, bir bulgu sonucu yeni bir tasarı ortaya koydu. Tarih de tam olarak böyle bir şeydir aslında. Biz bulduğumuz şeylerle konuşuyoruz. Ve tarihî parçaları birleştirmekten çekiniyoruz. Kim bilir belki de ileride yeni bir şey bulunacak ve tarihî parçalar daha da birleşecek. Bilim bu zamana kadar bize ne diyordu; "İnsanlar evrimleştikten son-

ra önce avcılık yaptılar sonra tarıma geçtiler, sonra bir rahatlık dönemi, oldu ve dinler o zaman çıktı." Bunun tarifini verirken de yedi binli yıllar diyorlar. Ama Türkiye'de bulunan Göbeklitepe bize dinlerin on iki bin yıl öncesine gittiğini gösteriyor. Yanlış anlaşılmasın, bu adamların dedikleri gibi din sonradan çıktı demiyorum. Bunlar yedi binli yıllarda çıktı diyor ama tarihi kayıtlarda on iki bin yıl öncesine uzanan kaynaklar var. Demek ki bu adamların iddiası kendi buldukları yeni verilerle beraber yalanlanıyor. Dediğim gibi bizim iman etmek için böyle bir şeye ihtiyacımız yok ama bunların kafasından gitsek bile, dinler öyle milletin boş boş otururken çıkardığı bir şey değil. Tabi burada farklı bir konuya gitmeyelim şimdi. Sadece anlatmak istediğim tarihi bulgular hep değişir. Bak bu konu çok önemli. Burada ne görmüş oluyoruz, demek ki tarihî bilgi değişebilir. Yani bugün bir şey bulduk, o tamam değil; yarın yeni bir şey bulunduğunda o tamam dediğinin tam tersi olabiliyor.

Kısacası bizim yaptığımız tam olarak şöyle bir şey: Ben sana diyorum ki gel seni Ayasofya'ya götüreyim. Sen de tamam diyorsun ve arabaya biniyorsun. Daha sonra yolda giderken tabelalarda *Ayasofya* yazmıyor. *Mevlana* yazıyor, *Ankara Yolu* yazıyor. Sen beni ne-

reye götürüyorsun? Bak hiç *Ayasofya* yazmıyor diyorsun. Ben de sana sabret, bu levhalar bize başka bir şey gösterecek, o da başka bir şey gösterecek, öteki de başka bir şey gösterip öbürü de en sonunda bizi Ayasofya'ya götürecek diyorum. Nitekim geçiyoruz geçiyoruz sonra İstanbul levhası görüyorsun. Hani, hâlâ *Ayasofya* yazmıyor diyorsun. Sonra İstanbul'un içine girince *Ayasofya* yazısı yavaş yavaş görünmeye başlıyor. Tarih de aslında budur. Bulguları ve yazıları takip ederek bir şeyin peşinden gitmektir. Belki direkt karşımızda onun belgesi yok ama bu anlattıklarımız onun varlığını bize hissettiriyor. Kim bilir belki ileriki zamanlarda o da ortaya çıkacak. Misal, bizim bu zamana kadar Asya'dan Anadolu'ya göçtüğümüz yazılır. Tarih kitaplarında bilmiyorum hâlâ öyle mi ama hep böyle anlatıldı bize. Fakat şimdi tarihçilere sor, hepsi sana Anadolu'da binlerce yıl öncesinde de olduğumuzu, aslında Asya'nın ilk yurdumuz olmadığını, Sibirya topraklarından tut Anadolu'ya kadar geniş bir coğrafyada bulunduğumuzu ve 1071 tarihinin Anadolu'ya ilk giriş değil en son giriş olduğunu söyleyecek. Bunu yüz yıl önce söyle, sana efsaneci gözüyle bakarlardı. Çünkü gerçekten elinde tam bir belge yoktur. Olsa da çok yaygın değildir. Ama şimdi bu açık bir gerçek. Eskiden bir program izliyordum.

Hun tarihçisi Ali Ahmetbeyoğlu'nun katıldığı bir program. Kendisi gerçekten önemli bir tarihçi. Muhabir soruyor, "Etrüskler Türk mü?" diye, o da çok dikkat çekici bir yanıt veriyor. Dikkat çekici olan, soruya verdiği yanıt değil yanıt verme biçimi. Diyor ki "Bunu bir on yıl önce sorsan bilemeyiz derdim ama şimdi evet, onlar Türk diyebilirim." Yanlış anlaşılmasın bu çok önemli bir açıklama. İnsan bildiği kadarıyla konuşur. Bazı insanlar var, parça birleştirmekten korkar ve sadece bulunan belgelerle konuşur. Ama cesaret edip elindeki belgelerle daha da ötesine gitmek gerekir. Bunu senin de yapman gerekir. Bu kitabı okuyanların da yapması gerekir. Sen bir konuyu hayal edeceksin ki o konunun üzerine gidilecek ve gidildikçe belki yeni şeyler keşfedilecek. Sen Anadolu'da Türklerin varlığını hayal edeceksin ki birileri Anadolu'da Türklerin izini arayacak. Daha sonra sana anlattığım gibi Hakkâri'de, başka yerlerde kimi taşlarda Türklerin izini göreceksin. Neyse gerçekten konu konuyu açmaya başladı. Bunu da içimde kalmasın diye söylemek istedim. Ha bu arada şunu da söylemek istiyorum, kitabın sonlarına doğru gelirken yeni kitap konusu açılıyor ya!

-Evet Usta.

-Yani arkadaşlar şunu bilsin, yeni kitaplar gelecek

ama o anlattığımız belki üç kitap sonra gelir, belki iki kitap sonra gelir ama gelecek. Bak bunu demişken kalk şimdi seni bir yere götüreyim.

-Nereye Usta?

-Önce oraya bir gidelim evlat!

-Eyvallah Usta.

Hava gerçekten bayağı kararmıştı. Usta da zaten en sonunda içini dökmüştü. Fakat gencin kafasında olan, Usta'nın en sonunda içini döktüğü mesele değil de nereye gideceklerĭydi. Usta'nın acele bir şekilde kalkışı ve yürüyüşü genci iyice meraka salmıştı. Diğer yandan *Heyet 1* ile ilgili önemli sorulara verdiği cevaplar kıymetliydi. Bakalım bu kitap nasıl sarsıcı bir etki yaratacaktı? Genç, bu düşüncelerle Usta'yı takip ederek evden çıkacaktı.

Usta'yla geldikleri yer bir mezarlıktı ama öyle bilinen bir mezarlık değildi. Konya'da yaşamasına rağmen burayı ilk defa görmüştü. Aslında pek gezen biri olmasa da yine de böyle bir yerin olduğundan haberi yoktu. Zaten mezarlık da çok büyük değil, küçük bir mezarlıktı sanki. Usta adım adım ilerlerken bir süre sonra İsa Dayı da oraya gelecekti. Gence hoş geldin deyip hep beraber sessizce yürümeye devam edeceklerdi. Genç, mezar taşlarına bakarken

sonradan bir şey keşfedecekti. Daha önce neden fark etmediğini anlamadığı bu keşif aslında her şeyi anlatıyordu. Tüm mezar taşlarının üzerinde ne doğum tarihi vardı ne vefat tarihi ne de başka bir şey! Tek bir şey yazıyordu hepsinin üzerinde, tek bir şey: *MEHMETÇİK*. Diğer mezar taşına bakıyordu, aynen böyle! Başkasına bakıyordu; hepsi böyle, sadece tek bir kelime: *MEHMETÇİK*! Genç, başka bir isim var mı diye mezar taşlarına bir bir bakarken bir süre sonra Usta duracaktı. Daha sonra ellerini açıp *Fatiha* okuyacak, gencin de oturmasını ve sesli bir *Yasin* okumasını isteyecekti. Genç Hafız okumaya devam ederken İsa Dayı sessiz bir şekilde, hüznünü gözyaşına dökmemek için kendisini tutarak dinlemeye devam edecekti. Şimdi *Yasin* bitmişti. Ardından Usta ayağa kalkıp gence yönelerek;

-*Heyet 2* kitabının sonunda biri gelmişti. Bir *Bereli*...

-Evet Usta.

Genç, o an olayı anlamıştı. Burada yatan o muydu? Nitekim Usta bunun cevabını verecekti;

-İşte evlat, burada yatan şehidimiz o yiğidimizdir!

Genç şok olmuş bir şekilde:

-Usta ben bilmiyorum bunu yaa!..

-Bunu zaten sen, İsa Dayı ve ben biliyoruz ve bir de bazı devlet büyükleri biliyor! Kendi silah arkadaşları bile bilmiyor. O sadece bir *Bordo Bereli* değildi. O, isimsiz biriydi. Kendisinin sana dediği gibi o, künyesiz idi. Devletin isimsiz künyesiz evlatlarından biriydi. Kader işte bu! Beklenmeyen bir şekilde şehit oldu. O yüzden araya başka kitaplar girdi.

-Tekrar başın sağ olsun Usta, yani başımız sağ olsun.

-Eyvallah Hafız.

-Peki Usta, bundan sonraki kitapta bu konuyla ilgili bir şey yani...

Bu arada söze İsa Dayı girecekti:

Hafız bu konu hakkında bir şey demeyelim. Çünkü ne olacağı belli değil. Ama olacak diyelim inşallah. Ya bundan sonra devletin künyesiz evlatları anlatılır ya da başka bir şey... İnşallah diyelim ama bir gün kesin anlatacağımızı da belirtelim.

-Eyvallah Dayı.

-O zaman hadi kalkalım bizim kitap dükkânına gidelim de birer çay içelim.

Evlat geç olduğu için kapanan *Rampalı Çarşı*'ya nasıl girileceğini merak edip;

-Vakit geç oldu Dayı, alırlar mı *Rampalı*'ya?

Bu soruya İsa Dayı ile Salih Usta gülümsedi, cevabı Salih Usta verdi:

-Dayı'nın bir *Rampalı*'sı mı var evlat? Konya'daki birçok yerde kitapçısı var onun!

-Nerede Usta?

-Şimdi buradan söylemeyelim açık olmasın. Gidince görürsün. Ama kitaba yazma haa!..

-Tamamdır Usta.

Genç Hafız, Salih Usta ve İsa Dayı "künyesiz şehidin" mezarından ayrılırken gencin kafasındaysa sorular şimdiden belirmeye başlamıştı. Bundan sonraki kitap neydi? Selim'in casusları mı, devletin künyesiz evlatları mı... Araya küçük bir sürpriz kitap mı çıkarılırdı?.. En iyisi Dayı'nın dediği idi. Bakalım zaman ne gösterecekti? Haydi selametle.

Türklerin Kutsal Hikâyesi

HEYET - IV

Tarihte adı geçen iki Türk peygamber kimdi, Oğuz Kağan neyi simgeliyordu, Kur'an'da bahsedilen Zülkarneyn'in (a.s.) Oğuz Kağan'la bağı neydi, Türklerin ilk kitabı Ulu Han Ata Bitiği'nde neler yazıyordu?

Hazırsanız sizi sıra dışı bir yolculuğa çıkarıyoruz. Yada taşının esrarından Altın Elbiseli Adam'ın gizemine, Alp Er Tunga'nın sır dolu hayatından Yecüc ile Mecüc'ün Oğuz Kağan'la ilişkisine, kuruluşun kutsal hikâyesinden Türklerin anlatılmamış serüvenine uzanan, kaynaklara ve bulgulara dayalı olağanüstü bir yolculuk.

Akıcı üslubu ve sıra dışı anlatımıyla beklenen kitap HEYET 4, bildiğiniz Türk tarih tezlerini sarsacak. Sorularınıza cevap buldukça çok daha fazla soruyla karşı karşıya kalacaksınız. Bunun için ilk sayfayı açmanız yeterli. Kitabın başından bir daha kalkamayacaksınız.

www.lopuskitap.com

/lopusyayinevi/

/lopusyayinlari/

